

Pan(i) Radny(a)

.....
.....

Zwołuję XXXII sesję Rady Powiatu Tucholskiego. Odbędzie się ona w dniu **27 listopada 2009 r.** (piątek) o godz. 9⁰⁰ w sali **312 Starostwa Powiatowego w Tucholi, ul. Pocztowa 7.**

Zawiadomienie niniejsze stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U. Nr 142, poz. 1592 z 2001 r. z późn zm.) stanowi podstawę do zwolnienia radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia radnemu brania udziału w pracach Rady Powiatu.

Porządek obrad XXXII sesji Rady Powiatu Tucholskiego:

1. Otwarcie sesji.
2. Stwierdzenie prawomocności obrad – quorum.
3. Zgłaszanie propozycji zmian do porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z XXXI sesji Rady Powiatu.
5. Sprawozdanie Starosty z wykonania uchwał Rady Powiatu oraz pracy Zarządu w okresie między sesjami.2
6. Składanie zapytań i interpelacji.
7. Funkcjonowanie szkół prowadzonych przez Powiat. (**materiał dostarczony 30.10.2009r.**) informacja dodatkowa 4
8. Programy i działania realizowane w ramach strategii rozwoju powiatu 8
9. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska37
10. Informacja o stanie rolnictwa i zasobów naturalnych powiatu tucholskiego 55
11. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Powiatu Tucholskiego na 2009 rok 64
12. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wprowadzenia ograniczeń na wodach powierzchniowych na terenie obszaru chronionego krajobrazu Zalewu Koronowskiego 95
13. Odpowiedzi na zapytania i interpelacje.
14. Wnioski i oświadczenia radnych.
15. Zamknięcie sesji.

Podpisał:

**Przewodniczący
Rady Powiatu Tucholskiego
Stanisław Łangowski**

**Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Powiatu
oraz działalności Zarządu Powiatu w okresie między sesjami**

I. Uchwały podjęte na ostatniej sesji Rady Powiatu zostały przekazane Wojewodzie. Uchwały z poprzedniej sesji, wobec których w ramach nadzoru Wojewoda nie zgłosił żadnych zastrzeżeń, są realizowane.

II. Od ostatniej sesji Rady Powiatu Zarząd Powiatu odbył 4 posiedzenia, na których podjął 2 uchwały. W posiedzeniu dnia 12 listopada nie uczestniczył Członek Zarządu Bogusław Szramka, w pozostałych posiedzeniach uczestniczyli wszyscy członkowie Zarządu.

III. Na posiedzeniu w dniu 2.11.2009 r.

1. Zarząd podjął uchwałę **Nr 174/363/2009** w sprawie zmian budżetu Powiatu Tucholskiego na 2009 rok (4-0-0). Zmiany dotyczą zwiększenia budżetu Domu Dziecka o środki na zakup materiału na naprawę budynków gospodarczych (3.500 zł) oraz na zakup szczepionek przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (10.000 zł), oraz zwiększenia i zmniejszenia wynikające z decyzji wojewody Kujawsko – Pomorskiego, a także przeniesienia pomiędzy paragrafami wydatków.
2. W posiedzeniu Zarządu uczestniczył Burmistrz Tucholi i Skarbnik Gminy Tuchola oraz Przewodniczący Rady Powiatu Tucholskiego. Zarząd spotkał się w tym gronie, aby ustalić zasady korzystania z hali widowiskowo – sportowej budowanej przy ul. Warszawskiej. Burmistrz zaproponował, by Powiat ponosił koszty mediów proporcjonalnie do liczby godzin, które faktycznie będą wykorzystywane przez jednostki powiatowe. Propozycja porozumienia w tej sprawie ma zostać wypracowana przez prawników powiatu i gminy, a następnie zostanie przedstawiona na posiedzeniu dnia 9 listopada br.

IV. Na posiedzeniu w dniu 9.11.2009 r.

3. W posiedzeniu Zarządu uczestniczył Burmistrz Tucholi i Skarbnik Gminy Tuchola i poinformowali o propozycji porozumienia dotyczącego korzystania z hali widowiskowo – sportowej w Tucholi. Zgodnie z wcześniejszymi rozmowami zostało zaproponowane rozliczenie kosztów mediów zgodnie z godzinami faktycznie wykorzystanymi przez jednostki powiatowe. Koszty zostaną określone po 12 miesiącach funkcjonowania hali.
4. Zarząd zapoznał się z wnioskiem Wójta Gminy Kęsowo i Rady Gminy Kęsowo w sprawie ujęcia przebudowy drogi w Żalnie do projektów składanych do Regionalnego Programu Operacyjnego w związku z nieotrzymaniem dofinansowania w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.
Starosta poinformował, że w sprawie dróg spotkał się z wójtami i burmistrzem i zaproponował, że projekt ten zostanie również złożony do RPO przy większym zaangażowaniu finansowym gmin (do 20%). Wszystko wskazuje na to, że propozycja zostanie zaakceptowana przez wójtów.
5. Zarząd zapoznał się z interpelacją w sprawie strefy ciszy na Zalewie Koronowskim. Wicestarosta zaproponował przesunięcie strefy ciszy o 150 m czyli do mostu kolejowego, co byłoby widoczną granicą tej strefy. Zarząd zdecydował o przygotowaniu przez Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska projektu uchwały na sesję Rady Powiatu Tucholskiego.

6. Zarząd zapoznał się z wnioskiem Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w związku z likwidacją Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska o zaplanowanie środków na dotacje dla spółek wodnych. Środki takie zostały przewidziane w projekcie budżetu na 2010 rok.
7. Zarząd zapoznał się z regulaminem konkursu na logo projektu „Bory Tucholskie – w labiryntach natury”. Zarząd zatwierdził zaproponowane zasady i ustalił wartość wynagrodzenia za wykorzystanie pomysłu w kwocie 1500 zł.
8. Pani Agnieszka Toczko poinformowała, że na spotkaniu w Ministerstwie Środowiska na temat kwestii korzystania z nieruchomości przy ul. Nowodworskiego przez powiat zaproponowano, że zostaną podjęte działania w celu przekazania nieruchomości w trwały zarząd Zespołowi Szkół Leśnych. Powiat miałby wtedy możliwość podpisania umowy użyczenia.

V. Na posiedzeniu w dniu 12.11.2009 r.

9. Zarząd podjął uchwałę Nr 176/364/2009 w sprawie przyjęcia projektu budżetu Powiatu Tucholskiego na 2010 rok. (4-0-0).

VI. Na posiedzeniu w dniu 16.11.2009 r.

10. Zarząd zapoznał się z pismem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w sprawie interpelacji złożonej przez Komisję Finansów i Gospodarki Rady Powiatu. Interpelacja dotyczyła niewystarczających środków z PFRON na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.
11. Zarząd zaakceptował przygotowane materiały informacyjne na XXXII sesję Rady Powiatu, która odbędzie się 27 listopada 2009 r.
W materiale sesyjnym znajdzie się również projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wprowadzenia ograniczeń na wodach powierzchniowych na terenie obszaru chronionego krajobrazu Zalewu Koronowskiego.
Zarząd zdecydował, że jeśli uchwała zostanie przyjęta, Wydział Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Zasobami Przyrody ma wystąpić do PKP o wyrażenie zgody na ustawienie tablic informacyjnych na nasypie kolejowym oraz na powieszenie na moście kolejowym.

Zarząd Powiatu Tucholskiego

**FUNKCJONOWANIE SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH
PROWADZONYCH PRZEZ POWIAT TUCHOLSKI**

Uzupełnienie informacji do Raportu Oświatowego

1. Dane statystyczne dotyczące porównania liczby uczniów w latach szkolnych 2007/2008-2008/2009-2009/2010.
2. Zestawienie ilości etatów nauczycieli w latach 2007-2009.
3. Zestawienie środków finansowych przekazanych na remonty i inwestycje w jednostkach oświatowych.
4. Średnie wynagrodzenie nauczycieli szkół Powiatu Tucholskiego za okres od I do VIII 2009 roku.

**1. Dane statystyczne dotyczące porównania liczby uczniów w latach szkolnych
2007/2008-2008/2009**

		LICZBA UCZNIÓW 2007/2008 (sprawozdanie SIO 30 wrzesień)	LICZBA UCZNIÓW 2008/2009 (sprawozdanie SIO 30 wrzesień)	LICZBA UCZNIÓW 2009/2010 (sprawozdanie SIO 30 wrzesień)
	SZKOŁY WCHODZĄCE W SKŁAD ZESPOŁU			
Zespół Szkół Licealnych i Technicznych	Technikum Mechaniczne	181	147	128
	Technikum Handlowe	75	75	80
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	243	279	292
	Technikum Ekonomiczne	87	54	35
	Technikum Gastronomiczne	93	90	88
	Technikum Informatyczne	158	170	149
	RAZEM	837	815	772
Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych	Technikum Ekonomiczne	114	142	157
	Technikum Agrobiznesu	96	98	98
	Liceum Profilowane	119	60	22
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	156	166	183
	Technikum Żywności i Gospodarstwa	16	0	0

	Domowego - Kamienica			
	Technikum Architektury Krajobrazu	77	104	112
	Technikum Rolnicze	34	28	28
	RAZEM	612	598	600
Zespół Szkół Leśnych	Technikum Leśne	397	381	Szkoła prowadzona przez Ministerstwo Środowiska
	Zaoczna Policealna Szkoła Zawodowa	23	34	
	RAZEM	420	415	
Zespół Szkół Ogólnokształcących	Liceum Ogólnokształcące (3-letnie)	502	498	437
	Gimnazjum Powiatowe	167	123	92
	RAZEM	669	621	529
Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy	Szkoła Podstawowa Specjalna	82	68	60
	Gimnazjum Specjalne	53	47	59
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	67	57	61
	Szkoła Przynajmniej do Pracy	17	16	19
	RAZEM	219	188	199
Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej	Technikum dla Dorosłych	37	15	0
	Szkoły Policealne	320	340	225
	Technikum Uzupełniające	145	88	53
	Uzupełniające Liceum	227	227	222
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	135	172	130
	RAZEM	864	842	630
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach	74	79	70
	RAZEM	3695	3558	2800

2. Zestawienie ilości etatów nauczycieli w latach 2007-2009

Zestawienie ilości etatów nauczycieli w latach 2007 - 2009

SZKOŁA	Rozdział	STAŻYSTA					KONTRAKTOWY					MIANOWANY					DYPLOMOWANY					RAZEM				
		2007	2008	2009			2007	2008	2009			2007	2008	2009			2007	2008	2009			2007	2008	2009		
ZSLIT	80130	2,18	2,00	3,00			15,74	14,84	12,21			17,61	15,82	13,99			22,94	25,30	24,50			58,47	57,96	53,70	0,00	0,00
	85410	0,20						0,37				0,50	0,50	1,67			0,73	0,63	0,50			1,43	1,50	2,17	0,00	0,00
RAZEM		2,38	2,00	3,00	0,00	0,00	15,74	15,21	12,21	0,00	0,00	18,11	16,32	15,66	0,00	0,00	23,67	25,93	25,00	0,00	0,00	59,90	59,46	55,87	0,00	0,00
ZASiA	80123						3,11		1,00			1,09					5,67	3,42	2,26			9,87	3,42	3,26	0,00	0,00
	80130		1,00	0,26			12,44	15,74	11,33			7,77	8,67	11,00			12,48	15,53	17,31			32,69	40,94	39,90	0,00	0,00
RAZEM		0,00	1,00	0,26	0,00	0,00	15,55	15,74	12,33	0,00	0,00	8,86	8,67	11,00	0,00	0,00	18,15	18,95	19,57	0,00	0,00	42,56	44,36	43,16	0,00	0,00
ZSO	80110		1,00				3,00	3,17	1,64			2,58	0,11	1,43			5,26	3,40	3,17			10,84	7,68	6,24	0,00	0,00
	80120	3,06		2,00			7,32	9,24	8,40			8,03	9,69	6,31			19,39	21,38	22,41			37,80	40,31	39,12	0,00	0,00
RAZEM		3,06	1,00	2,00	0,00	0,00	10,32	12,41	10,04	0,00	0,00	10,61	9,80	7,74	0,00	0,00	24,65	24,78	25,58	0,00	0,00	48,64	47,99	45,36	0,00	0,00
SOSW	80102	1,00		0,22			3,00	5,00	3,00			9,56	8,68	4,68			10,22	11,78	8,24			23,78	25,46	16,14	0,00	0,00
	80111								1,00			8,00	6,00	6,00			4,00	5,00	8,56			12,00	11,00	15,56	0,00	0,00
	80134	0,22						1,00				5,16	3,84	5,50			4,00	4,44	8,00			9,38	9,28	13,50	0,00	0,00
	85401											1,00						1,00	1,00			1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	85403	1,00					1,00	2,00	2,00								1,29	1,50	1,50			3,29	3,50	3,50	0,00	0,00
RAZEM		2,22	0,00	0,22	0,00	0,00	4,00	8,00	6,00	0,00	0,00	23,72	18,52	16,18	0,00	0,00	19,51	23,72	27,30	0,00	0,00	49,45	50,24	49,70	0,00	0,00
TCEZ	80140	2,88	1,71	0,61			8,28	5,10	6,64			14,81	15,47	14,66			6,34	5,71	6,33			32,31	27,99	28,24	0,00	0,00
PPP	85406		1,00	1,00			2,00	1,00	2,00			2,00	2,00	3,00			5,00	5,00	5,00			9,00	9,00	11,00	0,00	0,00
ZSP	80130						0,39	0,44	0,44			1,39	1,28	1,32			1,52	1,58	1,69			3,30	3,30	3,45	0,00	0,00
RAZEM		10,54	6,71	7,09	0,00	0,00	56,28	57,90	49,66	0,00	0,00	79,50	72,06	69,56	0,00	0,00	98,84	105,67	110,47	0,00	0,00	245,16	242,34	236,78	0,00	0,00

3. Zestawienie inwestycji i remontów w jednostkach oświatowych Powiatu Tucholskiego w 2009r.

Jednostka	Paragraf	Remonty			Inwestycje		
		Plan	Wykonanie	%	Plan	Wykonanie	%
ZSLiT	80130	13 000	10 903	83,87	1 000 000	664 527	66,45
	80148	5 100		-			
	85410	15 000	539	3,59			
ZSO	80120	120 000	117 870	98,23	761 062	758 407	99,65
	Niewygas.				249 452	249 452	100,00
ZSLiA	80123	3 100	1 584	51,10			
	80130	81 683	81 571	99,86			
SOSW	80102	5 000	4 409	88,18			
	80111	3 000	3 000	100,00			
	80134	1 000	376	37,60			
	80148	1 500	1 500	100,00			
	85403	1 000	1 000	100,00			
TCEZ	80140	106 300	94 481	88,88			
PPP	85406	35 000	18 683	53,38			
ZSP	80130	500	464	92,80			
PZO	80114	3 100	1 279	41,26			
		394 283	337 659	85,64	2 010 514	1 672 386	83,18

4. Średnie wynagrodzenie nauczycieli szkół Powiatu Tucholskiego za okres od I do VIII 2009 roku.

	Dyplomowany	Mianowany	Kontraktowy	Stażysta
Średnie wynagrodzenie miesięczne nauczyciela	4267,26	3472,91	2835,22	2444,75
Średnie ustawowe od 1.01.2009 do 31.08.2009	4 007,26	3 136,12	2 417,42	2 177,86
Średnie ustawowe od 1.09.2009 do 31.12.2009	4 207,62	3 292,92	2 538,29	2 286,75

Opracował Referat Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu oraz Powiatowy Zakład Obsługi
na podstawie materiałów zebranych ze szkół i placówek oświatowych.

Materiał został podpisany przez Z-cę Naczelnika Wydziału Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej – Sylwia Sobczak

PROGRAMY I DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH STRATEGII ROZWOJU POWIATU

Strategia Rozwoju Powiatu Tucholskiego została zaktualizowana i uchwalona przez Radę Powiatu Tucholskiego w dniu 23.11.2007 r. (Uchwała Nr XI/86/2007). Celem nadrzędnym nowej strategii jest: „Zapewnienie wysokiego standardu życia oraz konkurencyjności gospodarki poprzez właściwą realizację zadań samorządów i rozwój wielofunkcyjny przy uwzględnieniu zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska”. Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez realizację programów i działań w pięciu obszarach problemowych:

1. Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej powiatu
2. Rozwój gospodarczy powiatu.
3. Rozwój społeczny powiatu.
4. Rozwój funkcji turystycznej powiatu.
5. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska.

Poniższe materiały zostały zebrane z jednostek organizacyjnych, wydziałów Starostwa Powiatowego, organizacji pozarządowych i opracowane przez Wydział Promocji i Rozwoju Powiatu. Zakres opracowania obejmuje zarówno projekty, jak i działania, przyczyniające się do realizacji celu nadrzędnego.

1. POPRAWA WEWNĘTRZNEJ I ZEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ POWIATU.

w zakresie poprawy dostępności komunikacyjnej powiatu wykonano następujące zadania:

- remonty dróg:
 - odcinek drogi 1030C Bruchniewo – Sucha (powierzchniowe utrwalenia),
 - odcinek drogi 1027C Wrzosowisko – Zdroje (remont nawierzchni),
 - odcinek drogi 1030C Cekcyn – Bysław (remont nawierzchni),
 - odcinek ul. Dworcowej w Śliwicach (remont nawierzchni),
 - remont cząstkowy nawierzchni (47,19 km).
- zadania inwestycyjne:
 - przebudowa drogi 1001C w miejscowości Rzepiczna II etap (zadanie zakończone),
 - przebudowa drogi 1023C w Suminach,
 - remont mostu w Bruchniewie (z dotacją Ministerstwa Infrastruktury),
 - przebudowa drogi powiatowej 1035C Iwiec –Wępin II etap (z udziałem środków z NPPD) - zadanie zakończone,
 - remont przepustu w ciągu drogi 1005C (z dotacją Ministerstwa Infrastruktury).
- budowa chodników w roku 2009:
 - Gmina Cekcyn: Cekcyn ul. Wczasowa i Cekcynek,

- Gmina Gostycyn: Wielka Klonia,
 - Gmina Kęsowo: ul. Chojnicka,
 - Gmina Lubiewo: Bysław,
 - Gmina Śliwice: Śliwice ul. Dworcowa, Śliwiczki, Łącki Piec, Lińsk,
 - Gmina Tuchola: Białowieża i Mała Komorza.
- przygotowane do realizacji są następujące zadania:
 - przebudowa odcinka drogi powiatowej 1017C w miejscowości Śliwice,
 - przebudowa odcinka drogi powiatowej 1026C w miejscowości Cekcyn,
 - przebudowa odcinka drogi powiatowej 1010C w miejscowości Żalno,
 - przebudowa dróg powiatowych 1003C i 1009C w miejscowości Raciąż,
 - przebudowa odcinka drogi powiatowej 1005C Lipowa - Mosna,
 - remont mostu w Nowym Młynie w ciągu drogi Tuchola - Cekcyn
 - przebudowa układu drogowego w Wielkim Mędromierzu.
 - rozpoczął się proces projektowania:
 - przebudowy drogi 1003C na odcinku Raciąż – Piastoszyn,
 - przebudowy drogi 1017C na odcinku Śliwice – Lińsk.

w zakresie przebudowy drogi 1015C:

- gotowy jest projekt remontu mostu w Plaskoszu z pozwoleniem na budowę,
- gotowy jest projekt przebudowy całej drogi. W trakcie jest wydawanie decyzji „Zgoda na realizację inwestycji drogowej”.

Problem przebudowy tej drogi zamyka się w wielkości potrzebnych nakładów, które przekraczają 50 milionów złotych. Zadanie to było pierwotnie ujęte przez Marszałka Województwa w projektach kluczowych RPO, ale niestety, zapewne z powodów finansowych, nie jest obecnie przewidziane do realizacji.

w zakresie wykonania systemu ścieżek i tras rowerowych:

- zaprojektowane są i posiadają lub będą w najbliższym czasie posiadać pozwolenia na budowę ścieżki w następujących ciągach drogowych:
 - droga 1005C Lipowa – Mosna,
 - droga 1009C Tuchola – Raciąż,
 - droga 1015C Tuchola – Trzebciny,
 - droga 1038C Gostycyn – Piła.
- w trakcie projektowania ścieżki w ciągach dróg:
 - 1003C Raciąż – Piastoszyn,
 - 1017C Śliwice – Lińsk.

- ponadto gotowy jest projekt ścieżki w ciągu dróg wojewódzkich 237,241 i 240 na odcinku Świt - Tuchola – Rudzki Most, który może być realizowany przez Zarząd Dróg Wojewódzkich.

2. ROZWÓJ GOSPODARCZY POWIATU

Działania Powiatowego Urzędu Pracy

W ramach realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tucholskiego w zakresie poprawy kwalifikacji zawodowych ludności Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi, poza bieżącą działalnością realizował następujące przedsięwzięcia:

Tytuł projektu	Nazwa programu	Czas realizacji	Wnioskowana kwota	Wskaźniki liczbowe
Moja szansa	PO KL – Poddziałanie 6.1.3	01.01.2009 – 31.12.2009	Ogółem 1.853.000,00 zł z tego szkolenia – 237.922,80 zł	120 osób objętych szkoleniami
„Inne programy rynku pracy”	Fundusz Pracy Rezerwa Ministra PiPS	1.05.2009 – 31.12.2009	67.000,00 zł	24 osoby objęte szkoleniami
	Fundusz Pracy Algorytm	1.01.2009 – 31.12.2009	103.308,00 zł	- 46 osób objętych szkoleniami zawodowymi - 80 osób objętych zajęciami motywacyjnymi w Klubie Pracy
	Fundusz Pracy Algorytm		2.906,00 zł	2 osoby rozpoczęły studia podyplomowe
	Fundusz Pracy Algorytm		1.800,00zł	1 osoba otrzymała pożyczkę szkoleniową
	Fundusz Pracy Algorytm		575zł/m-cznie*	- 7 osobom przyznano stypendium z tytułu kontynuowania nauki

Lokalna Grupa Działania „Bory Tucholskie” – realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju „Borowiacka Grapa”

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 LGD pozyskała 8.910.636 zł na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju „Borowiacka Grapa”. Wysokość tej kwoty uzależniona była od liczby mieszkańców obszaru LGD. Wysokość środków na poszczególne działania wynosi:

Działanie	Kwota bazowa w zł (zgodnie z Rozp. MRiRW)	Liczba mieszkańców LGD „Bory Tucholskie”	Budżet w zł
1	2	3	(2 x 3)
Wdrażanie LSR	116	60207	6.984.012
Wdrażanie projektów współpracy	3	60207	180.621
Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	29	60207	1.746.003
RAZEM:			8.910.636

W Strategii przedstawiono wizję rozwoju: „Borowiacka wieś przyjazna dla mieszkańców i turystów. Las was powita, a ludzie ugoszczą”. Z wizji rozwoju wynikają dwa cele ogólne Strategii:

1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Borów Tucholskich w oparciu o zasoby przyrodniczo – kulturowe.
2. Budowanie kapitału społecznego poprzez aktywizację mieszkańców Borów Tucholskich. Cele ogólne realizowane będą przez 4 przedsięwzięcia: „Wandrychy z rubzakiem”, „Rajby ze spadkowizną”, „Lufcik na świat” i „Nasz fyrtel” (szczegółowe informacje o LSR znajdują się na stronie www.lgd.borytucholskie.pl – w zakładce „pliki do pobrania”).

Środki na „Wdrażanie LSR” (6.984.012 zł) zostaną wykorzystane na 4 rodzaje operacji:

1. Odnowa i rozwój wsi
2. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
3. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
4. Małe projekty

Podział środków na poszczególne operacje jest następujący:

Rodzaj operacji	Kwota w zł	%
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	698.402	10
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	698.402	10
Odnowa i rozwój wsi	2.793.604	40
Małe projekty	2.793.604	40

Na dzień sporządzania informacji nie dysponujemy informacjami o działalności Subregionalnego Funduszu Pożyczkowego „Kujawiak” oraz Punktu Konsultacyjnego dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw prowadzonych przez Stowarzyszenie Progres.

3. ROZWÓJ SPOŁECZNY POWIATU

Sfera edukacji:

Wyższa Szkoła Zarządzania Środowiskiem w Tucholi

Wyższa Szkoła Zarządzania Środowiskiem w Tucholi jest samorządową, niepubliczną szkołą wyższą. Powołanie Uczelni jest inicjatywą lokalną, a utworzona została przez Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich", w skład którego wchodzi samorząd powiatowy oraz samorządy gminne z terenu Powiatu Tucholskiego.

Uczelnia swoją działalność rozpoczęła w roku akademickim 2003/2004, obecnie kształci studentów w następujących kierunkach:

- Inżynieria Środowiska - studia I stopnia:
 - niestacjonarne 88 osób, w tym przyjęto na I rok studiów 38 osób;
- Leśnictwo - studia I stopnia:
 - niestacjonarne 828 osób, w tym przyjęto na I rok studiów 133 osoby;
 - stacjonarne 139 osób, w tym przyjęto na I rok studiów 22 osoby;
- Architektura krajobrazu - studia I stopnia:
 - niestacjonarne 101 osób, w tym przyjęto na I rok studiów 32 osoby.

Uczelnia korzysta z bazy dydaktycznej Zespołu Szkół Ogólnokształcących, Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych, a także z pomieszczeń Książnicy Tucholskiej.

W roku akademickim 2008/2009 uczelnię ukończyły 52 osoby na kierunku leśnictwo oraz 18 na kierunku inżynieria środowiska. Łącznie w roku akademickim 2009/2010 na uczelni studiuje prawie 1150 osób.

„Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich”

Od czerwca 2008 do końca lutego 2009 LGD „Bory Tucholskie” realizowała projekt w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* Działanie 9.5 „*Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich*” pt. „Czego Jan się nauczy to Jaśkowi przekaże, czyli podnoszenie kwalifikacji dorosłych, dla rozwoju inicjatyw edukacyjnych na rzecz dzieci z Borów Tucholskich”. Na realizację ww. projektu LGD pozyskało 49 998,24 zł. Głównym celem projektu było pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich do podnoszenia poziomu swojego wykształcenia, co przyczyni się do tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji wśród dzieci. W ramach projektu przeprowadzona trzy kursy:

- Kurs przygotowawczy dla kandydatów na wychowawców placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży;

- Adaptacyjny kurs dla kandydatów na animatora kultury.
- Kurs z pedagogiki cyrku dziecięcego.

W ramach projektu realizowanego przez LGD przeszkolono w sumie 41 osób, z czego 11 osób ukończyło wszystkie wymienione kursy.

Sfera ochrony zdrowia:

Modernizacja i dostosowanie Szpitala Tucholskiego

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego Powiat Tucholski złożył wniosek pn. „Modernizacja i rozbudowa Szpitala Tucholskiego”. Całkowity koszt projektu brutto przewidziany jest na 20.694.946,05 zł, przy następującym podziale wydatków:

- 9.920.860,88 zł Powiat Tucholski
- 5.558.912,00 zł Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- 5.215.173,17 zł Szpital Tucholski.

Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2008-2010. Zakres prac obejmuje roboty budowlane, remontowe, wyposażenie w sprzęt medyczny spełniające najwyższe standardy jakościowe oraz uporządkowanie terenu w najbliższym otoczeniu Szpitala.

Sfera kultury:

Muzealne mury w nocnym świetle sztuki i kultury sztuki i kultury

Muzeum Borów Tucholskich oraz TRR „Promocja Borów Tucholskich” zorganizowały imprezę „Muzealne mury w nocnym świetle sztuki i kultury.” Towarzystwo pozyskało na realizację zadania 4 000 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Projekt realizowany był w okresie od 01.04.2009 do 13.06.2009

Region Borów Tucholskich posiada nie tylko unikalne walory krajobrazowo-przyrodnicze lecz również charakteryzuje się znacznym potencjałem kulturowym. W celu jego wyeksponowania i zachęcenia mieszkańców i turystów do aktywnego udziału w życiu kulturalnym zorganizowano imprezę, która miała nietypową formę. W godzinach nocnych udostępniono dla zwiedzających obiekt Muzeum Borów Tucholskich, a przed budynkiem prezentowano w atrakcyjnej formie dorobek kulturalny mieszkańców. Impreza przyczyniła się do upowszechnienia wśród mieszkańców sztuki i kultury regionu oraz zintensyfikowała promocję folkloru wśród turystów odwiedzających Bory Tucholskie.

Impreza rozpoczęła się 12 czerwca o godz.19.00, a zakończyła 13 czerwca o godz. 1.00 w nocy. Wydarzenie zostało podzielone na 2 bloki:

- dla dzieci i młodzieży w godz. 19.00 - 22.00:

przed budynkiem Muzeum przeprowadzono liczne konkursy o tematyce regionalnej. Zaprezentowano również dawne zawody, rozpowszechnione niegdyś na terenie Borów Tucholskich. W czasie zwiedzania Muzeum czytano

i opowiadano legendy o Borach Tucholskich. Dzieci biorące udział w konkursach otrzymały drobne upominki.

- dla dorosłych 22.00-1.00:

podczas zwiedzania Muzeum z przewodnikiem można było wysłuchać anegdot związanych z gwarą borowiacką. Podczas imprezy nastąpiło otwarcie stałej wystawy przedstawiającej wystrój chaty borowiackiej oraz wystawy czasowej prezentującej piękno i kulturę ludową regionu. Przed budynkiem muzeum swoje wyroby zaprezentowali miejscowi twórcy ludowi. Na zakończenie imprezy przedstawiony został nocny spektakl związany tematycznie z folklorem regionu. Z okazji imprezy wydana została pieczętka okolicznościowa. Wstęp na imprezę oraz do muzeum był bezpłatny.

„Jak to u babusi w świanta bywało” – zajęcia muzealne

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" realizuje ten projekt wspólnie z Muzeum Borów Tucholskich w okresie od 25 marca 2009 r. do 8 grudnia 2009 r.

Celem zadania jest podniesienie świadomości wśród dzieci szkół podstawowych Powiatu Tucholskiego na temat tradycji i zwyczajów związanych z obchodami Świąt Wielkiej Nocy i Bożego Narodzenia na terenie Borów Tucholskich. Innym celem jest przekazanie dzieciom umiejętności wykonywania ozdób świątecznych przez osoby zajmujące się na co dzień kultywowaniem tradycji borowiackich.

Zadanie polega na przeprowadzeniu w okresach przedświątecznych cyklu zajęć edukacyjnych, podczas których dzieci wykonują okolicznościowe ozdoby i stroiki, a także zapoznają się z kulturą regionu w zakresie obchodów Świąt Wielkiej Nocy i Bożego Narodzenia. Zajęcia każdorazowo przeprowadzane są dla 8 grup dzieci ze szkół podstawowych Powiatu Tucholskiego, grupy liczą 20-25 osób, a każde zajęcia trwają 1,5 godz. Wykonane ozdoby świąteczne dzieci zabierają ze sobą do domów. Dodatkowo każda z grup wykonuje wspólną ozdobę, która pozostaje w muzeum.

Przyroda i architektura Borów Tucholskich w malarstwie

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 1 500 zł dotacji z Gminy Tuchola oraz 4 000 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Projekt realizowany był w okresie na okres od 30.03.2009r.-30.06.2009r.

Zadanie polegało na zorganizowaniu siedmiodniowego pleneru malarskiego na terenie Powiatu Tucholskiego (w pałacu w Małej Komorzy). Uczestnikami pleneru byli artyści malarze - 10 osób oraz uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, znajdujących się na terenie Powiatu Tucholskiego - 10 osób. Po zakończeniu projektu Wydział Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Tucholi przygotował wystawę poplenerową.

Konferencja naukowa pn.: „Bory Tucholskie – region wielu kultur i narodowości”

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 6 000 zł. Wykonanie zadania przypadło na okres od 01.07.2009r. do 15.10.2009r.

Dnia 24 września 2009 roku w Książnicy Tucholskiej odbyła się konferencja naukowa pn.: "Bory Tucholskie - region wielu kultur i narodowości". W konferencji udział wzięło 227 osób, przedstawionych zostało 10 referatów. W chwili obecnej trwają prace związane z drukiem materiałów pokonferencyjnych.

Muzeum Borów Tucholskich

Muzeum mieści się przy ul. Podgórnej 3, a godziny otwarcia Muzeum są następujące:

maj, wrzesień:	poniedziałek - piątek 9.00 – 17.00
lipiec – sierpień:	poniedziałek - piątek 9.00 – 17.00
	sobota - niedziela 10.00 – 16.00
październik – kwiecień	poniedziałek – piątek 8.00 – 16.00

Muzeum Borów Tucholskich gromadzi i zabezpiecza dorobek kultury borowiackiej, prezentuje historię, etnografię i przyrodę. Obecnie w muzeum zobaczyć można następujące wystawy:

1. Chata borowiacka - są to zrekonstruowane dwie izby typowej borowiackiej chaty. Pierwsza sala pełni funkcję kuchni i spiżarki, wyposażona została w sprzęt codziennego użytku np. kierzynka, magiel, kołowrotek. Drugie pomieszczenie to izba z łóżkiem, skrzynią posagową, stołem, domowym ołtarzykiem, maszyną do szycia, strojami codziennymi i odświętymi. Chata borowiacka przybliży codzienne życie dawnych mieszkańców Borów.

2. Sala poświęcona historii miasta, a w niej:

- makietę średniowiecznej Tucholi
- makietę rynku tucholskiego z lat 20-tych XX w.
- opis historii Tucholi.

3. Etnografia Borów Tucholskich – wystawa pokazuje dawne zawody, narzędzia i przedmioty niezbędne do ich wykonywania. Prezentowane są takie zawody jak: pszczelarz, kowal, rybak, rolnik, fryzjer.

4. Flora i fauna Borów Tucholskich – ekspozycja ta w tym roku zyskała nowy wygląd, w całości poświęcona jest ona przyrodzie Borów Tucholskich. Ekspozowane są tu najciekawsze zwierzęta i rośliny występujące obecnie, jak również te, które nie są już spotykane. Zobaczyć można wiele gatunków zwierząt będących pod ochroną, a także podlegających gospodarce łowieckiej. Część wystawy poświęcono zwierzętom związanym ze środowiskiem wodnym. Dodatkowo na wystawie prezentowane są narzędzia wykorzystywane do pracy w lesie.

Ponadto w muzeum w roku 2009 odbyły się następujące wystawy czasowe:

- „Kolejarze – po pracy artyści”,
- Wystawa prezentująca dorobek miejscowych twórców ludowych,
- Jubileuszowa wystawa haftu i rzeźby państwa Genowefy i Józefa Bonk,
- „Kraina nad trzema rzekami” – prezentacja gminy Gostycyn,
- Muzyka wieżowa – hejnał Tucholi,

- Zapomniany szlak linia 240 – wystawa fotograficzna,
- Malarstwo Zenona Korytowskiego

W okresie poprzedzającym Wielkanoc odbył się kiermasz wyrobów twórców ludowych, rękodzielników oraz przedstawicieli Warsztatów Terapii Zajęciowej połączony ze sprzedażą. Kolejna impreza tego typu odbędzie się w okresie bożonarodzeniowym. Ponadto w muzeum realizowane są zajęcia edukacyjne, w tym roku pod nazwą „Jak to u babusi w świąta bywało”.

W tym roku po raz pierwszy nasza placówka włączyła się w akcję nocnego zwiedzania muzeum, która odbyła się 12 czerwca pod nazwą „Muzealne Mury w Nocnym Świetle Sztuki i Kultury”. Głównym punktem uroczystości było otwarcie wystaw:

- „Dawna borowiacka chata” ,
- prezentacja dorobku miejscowych twórców ludowych,
- nowa ekspozycja fauny i flory Borów Tucholskich.

Majówka Europejska

W Tucholi w dniu 29 maja 2009 r. na stadionie Ośrodka Sportu i Rekreacji odbyła się Majówka Europejska. Na organizację imprezy pozyskano 20.000 zł z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. Dla najmłodszych przygotowano gry i zabawy oraz bezpłatny plac zabaw, a zgromadzonej publiczności czas umilały liczne występy artystyczne: iluzjonista Marek Corelli, kłown KOKO, „Perełki” z Rudzkiego Mostu, wokaliści z Powiatu Tucholskiego (Bianka Jutrowska, Magdalena Melnyczek, Dariusz Krygowski) oraz zespół ITD z Inowrocławia. Ponadto w czasie Majówki przeprowadzono kampanię informacyjno – promocyjną, dotyczącą funduszy europejskich i 5-tej rocznicy przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Młodzież z tucholskich szkół ponadgimnazjalnych (Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych, Zespołu Szkół Ogólnokształcących, Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych, Zespołu Szkół Leśnych) zaprezentowała scenki kabaretowe dotyczące członkostwa Polski w UE. Na scenie przeprowadzono konkurs dla uczestników imprezy dotyczący osiągnięć Polski w UE. W punkcie informacyjnym o funduszach europejskich porad udzielali m.in. pracownicy przedstawicielstwa Urzędu Marszałkowskiego w Bydgoszczy oraz Regionalnego Ośrodka EFS w Bydgoszczy. Można było tam także zapoznać się ze stronami internetowymi dotyczącymi funduszy, otrzymać materiały informacyjne, w tym także „Borowiacki Bank Dobrych Praktyk”. W tej publikacji, wydanej specjalnie na Majówkę Europejską, zaprezentowane zostały wybrane projekty współfinansowane z funduszy europejskich i realizowane na terenie Powiatu Tucholskiego. Dodatkowo w ramach promocji funduszy europejskich tucholskie szkoły ponadgimnazjalne przygotowały na swoich stoiskach prezentacje wybranych programów operacyjnych (m.in. RPO WK-P i POKL). W czasie trwania imprezy można było wziąć udział w konkursie, dotyczącym wiedzy o instytucjach europejskich oraz instytucjach wdrażających. Losowanie nagrody głównej – cyfrowego aparatu fotograficznego wzbudziło duże emocje wśród uczestników Majówki Europejskiej. Zwycięzczynią okazała się osoba, która przyjechała na wypoczynek w Bory Tucholskie.

Spółeczeństwo informacyjne:

W ramach zapewniania powszechnego dostępu do Internetu oraz realizacji programów typu e-urząd Starostwo Powiatowe w Tucholi podjęło następujące działania:

- do końca roku w każdej gminie oraz przy Starostwie zainstalowane będą Infomaty;
- w trakcie przebudowy jest strona internetowa Powiatu Tucholskiego;
- na platformie PUAP działa elektroniczna skrzynka podawcza Starostwa Powiatowego
- podpisano porozumienie w sprawie przystąpienia do projektu „Infostrada Pomorza i Kujaw”, w ramach którego wdrażany będzie system e-administracji (elektroniczny obieg dokumentów oraz system informacji przestrzennej)
- w Starostwie wdrażany jest program TQM, będący informatycznym wspomaganie Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z ISO 9001 (jest to pierwszy krok do elektronicznego obiegu dokumentów),
- w Starostwie instalowana jest wewnętrzna poczta elektroniczna oraz serwer wewnętrzny do zarządzania informacją w urzędzie.

Sfera sportowa:

„Wypoczynek letni - obóz sportowy dzieci w wieku 6-12 lat”

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 4 000 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, 1 500 zł dotacji z Powiatu Tucholskiego, 2 000 zł z Gminy Tuchola oraz 525 zł od sponsorów. Projekt realizowany był w w okresie od 25.07.2009 do 31.08.2009.

W ramach projektu w dniach od 31.07.2009 do 07.08.2009 na terenie Zespołu Szkół w Cekcynie odbył się obóz sportowy dla 40 dzieci z terenu powiatu tucholskiego. Celem zadania było zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży z terenów wiejskich oraz umożliwienie im aktywnego wypoczynku. Obóz rozbudził zainteresowanie kulturą sportową wśród dzieci i ich rodziców, przyczynił się do zwiększenia systematyczności poprzez wspólne zabawy oraz rywalizację sportową. W realizację zadania włączyło się stowarzyszenie „Akces”, które od kilku lat prowadzi zajęcia sportowe (piłka nożna) z dziećmi.

„Sołecka Liga Piłki Nożnej Gminy Tuchola”

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 1 400 zł z Gminy Tuchola. Projekt realizowany był w okresie od 01.04.2009r do 30.10.2009r

Celem zadania było rozwijanie sprawności ruchowej wśród młodzieży i dorosłych oraz propagowanie piłki nożnej. Poprzez aktywizację mieszkańców przywracane są również do życia boiska piłkarskie na wsiach.

W rozgrywkach ligowych udział brali mieszkańcy Gminy Tuchola. Odbyły się 4 turnieje w sołectwach: Bładowo, Mędromierz, Wielka Komorza, Raciąż-Stobno oraz mecz finałowy w Tucholi.

Zajęcia sportowo- zabawowe – piłka nożna – dla dzieci od 6 do 9 lat.

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 500 zł dotacji z Powiatu Tucholskiego oraz 3 000 zł z Gminy Tuchola. Wykonanie zadania przypada na okres od 1.01 2009r do 31.12.2009r

Celem zadania jest rozwijanie kultury sportowej wśród dzieci, poprawa sprawności fizycznej, wyrabianie systematyczności oraz zagospodarowanie czasu wolnego.

Całoroczne zajęcia sportowe prowadzone są dwa razy w tygodniu w hali lub na boisku przez instruktorów i trenerów z grupą 30 dzieci w wieku od 6 do 9 lat. Treningi mają być prowadzone w następnych latach, a celem jest doprowadzenie do rozgrywek OZPN.

Budowa Orlika 2012 przy ZSO w Tucholi

Kompleks sportowy, który powstał w Tucholi przy Zespole Szkół Ogólnokształcących składa się z dwóch boisk:

- piłkarskiego wymiary 30 x 62 m,
- wielofunkcyjnego (do piłki siatkowej i koszykowej) wymiary 19 x 32 m.

Nawierzchnia boiska piłkarskiego została pokryta trawą syntetyczną, a boiska wielofunkcyjnego nawierzchnią poliuretanową. Kompleks posiada również zaplecze sanitarno – szatniowe. Prowadzeniem zajęć sportowo – rekreacyjnych i zapewnieniem bezpieczeństwa zajmuje się trener środowiskowy.

Wartość projektu: 1.363.828,31 zł

Projekt finansowany przez:

- Powiat Tucholski 697.828,31 zł
- Urząd Marszałkowski 333.000 zł
- Budżet Państwa 333.000 zł

Sala gimnastyczna przy ZSLiT

Na początku roku oddano do użytku salę gimnastyczną przy ZSLiT w Tucholi. Sala o wymiarach 45x24m posiada także antresolę widokową na kilkadziesiąt miejsc siedzących. Koszt budowy wyniósł ponad 4,6 mln zł. Inwestycję sfinansowano ze środków własnych i Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

Poprawa bezpieczeństwa publicznego:

Działania Komendy Powiatowej Policji w Tucholi:

1. „Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego powiatu tucholskiego na lata 2007-2010”.

Głównym podmiotem realizującym powyższy program jest Komenda Powiatowa Policji w Tucholi. Program ten realizują również inne jednostki m.in. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowa Stacja Sanitarno-

Epidemiologiczna, Powiatowy Inspektor Weterynarii, Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych. Program ten obejmuje osiem kierunków działania: bezpieczna szkoła, ograniczenie narkomanii i alkoholizmu wśród młodzieży, ograniczenie wykroczeń i przestępstw w miejscach publicznych, podejmowanie działań wdrażających mieszkańców powiatu do poszanowania prawa, wzrost poziomu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, ograniczenie wykroczeń przestępczości w ruchu drogowym, ograniczenie zdarzeń związanych z wykroczeniami i przestępstwami naruszającymi przepisy przeciwpożarowe, zapewnienie bezpieczeństwa w obiektach użyteczności publicznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach poprawy bezpieczeństwa publicznego Komenda Powiatowa Policji w Tucholi na terenie miasta Tuchola prowadzi monitoring wizyjny, który przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa obywateli w miejscach publicznych, identyfikacji sprawców oraz możliwych zagrożeń oraz umożliwia podjęcie natychmiastowych czynności zmierzających do niedopuszczenia do zaistnienia zdarzeń i zjawisk mających bezpośredni wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

2. „Patrole przyszkolne”

W celu poprawy bezpieczeństwa w rejonach szkół w dalszym ciągu kontynuowane są działania pn. „Patrole przyszkolne”. W wyniku utrzymywanych kontaktów z dyrektorami i pedagogami szkół na bieżąco uaktualniane są miejsca gromadzenia się młodzieży, które podlegają kontroli przez dzielnicowych i funkcjonariuszy prewencji. Pedagodzy na bieżąco telefonicznie informują o wszelkich zdarzeniach i sytuacjach mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo uczniów. Ponadto w szkołach prowadzone są rozmowy profilaktyczne z uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze, opuszczającymi zajęcia lekcyjne. W ramach szkolnych programów profilaktycznych dot. przemocy, narkomanii, bezpieczeństwa na drodze oraz bezpiecznych zachowań dzielnicowi i funkcjonariusz ds. nieletnich przeprowadzają spotkania i pogadanki tematyczne w poszczególnych grupach wiekowych. Dzielnicowi oraz funkcjonariusz ds. nieletnich dokonywali kontroli punktów handlowych i gastronomicznych pod kątem sprzedaży alkoholu oraz wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim. Podczas kontroli przestrzegano sprzedawców o skutkach prawnych sprzedaży alkoholu oraz wyrobów tytoniowych osobom poniżej 18 – go roku życia, informowano o możliwości żądania okazania dokumentu tożsamości celem ustalenia wieku kupującego .

W celu poprawy stanu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz rodzin z problemem przemocy domowej kontynuowana jest współpraca ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz Kuratorami Zespołu Kuratorów Sądu Rejonowego w Tucholi.

3. „Dzień Otwarty”

W dniu 25.02.2009r. został przeprowadzony „Dzień Otwarty” w KPP w Tuchola, gdzie rozmawiano z młodzieżą na temat pracy w policji oraz o bezpieczeństwie w ruchu pieszym i kołowym. Ponadto młodzież mogła obejrzeć sprzęt będący na wyposażeniu Policji oraz Pomieszczenie dla Osób Zatrzymanych KPP w Tucholi.

4. „Dzień przedsiębiorczości”

W dniu 2.04.2009r młodzież ze szkół średnich uczestniczyła w „Dniu przedsiębiorczości” na terenie działania KPP w Tucholi. Na zajęcia zgłosili się uczniowie Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi. W trakcie realizacji zajęć uczestników zapoznano z ogólnymi zadaniami realizowanymi przez Policję oraz z zadaniami Referenta Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego w zakresie przestępczości i demoralizacji nieletnich, prewencji kryminalnej. Ponadto omówiono przeznaczenie niektórych pomieszczeń służbowych i rodzaj zadań realizowanych przez funkcjonariuszy wykonujących czynności służbowe.

5. Konferencja „Prawne skutki posiadania i zażywania narkotyków”

W dniu 28.04.2009r. w auli Zespołu Szkół Leśnych odbyła się konferencja pod hasłem „Prawne skutki posiadania i zażywania narkotyków”, która została zorganizowana przez uczestników „Kółka prawnego” działającego przy KPP w Tucholi. Podczas konferencji omówione zostały konsekwencje prawne posiadania i zażywania środków odurzających, skutki związane z uzależnieniem od narkotyków.

6. Udział w imprezach promocyjnych

W dniu 2 czerwca 2009 roku policjanci KPP w Tucholi udali się do Specjalistycznego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego, gdzie uczestniczyli w „Dniu z Policją”. W trakcie spotkania zaprezentowano sprzęt policyjny, pokaz psa służbowego oraz przeprowadzono konkurs z zakresu bezpieczeństwa w ruchu pieszym i kołowym. Ponadto funkcjonariusze jednostki uczestniczyli w 9 festynach, tj.: VI Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych - organizowany przez Starostwo Powiatowe w Tucholi oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Piknik historyczny – organizowany przez Urząd Gminy w Kęsowie, Festyn Integracyjny pod nazwą ”Marzenia jak ptaki” - organizowany przez Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski, festynach z okazji „Dnia Dziecka” w Tucholi, Bładowie, Łyskowie, Raciążu, Żalnie, Wieszczykach. W ramach udziału w tych imprezach dokonano prezentacji sprzętu i wyposażenia policyjnego, umiejętności psa służbowego oraz znakowania rowerów.

W dniu 19 lipca 2009r. na terenie Zespołu Szkół Licealnych w Tucholi zorganizowano festyn z okazji 90-tej rocznicy powstania Policji. W trakcie festynu odbył się mecz piłki nożnej pomiędzy funkcjonariuszami Policji a samorządowcami, przeprowadzono konkurs plastyczny, sportowy oraz turniej strzelecki. Ponadto odbył się pokaz międzyszkolnego - młodzieżowego klubu karate w Tucholi oraz występ muzyczny - wokalny przygotowany przez Tucholski Ośrodek Kultury. Z okazji w/w święta zaprezentowano wyposażenie i sprzęt policyjny, pokaz sprzętu i wyposażenia Patrołu Rozminowania JW w Chełmnie, udzielania pierwszej pomocy zorganizowanego przez Państwową Powiatową Straż Pożarną w Tucholi.

7. „Bezpieczne Wakacje 2009”

W ramach zabezpieczenia sezonu turystyczno - wypoczynkowego w rejonie powiatu tucholskiego przeprowadzono szereg działań pod nazwą „Bezpieczne Wakacje 2009”. W ramach powyższego planu przeprowadzono 7 kontroli miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży wraz z przedstawicielami Straży Pożarnej oraz Sanepidu, podczas których

omówiono uczestnikom zasady bezpiecznego wypoczynku oraz bezpiecznego korzystania z akwenu wodnego. Ponadto dzielnicowi KPP w Tucholi oraz podległych PP wraz z pracownikami Straży Leśnej dokonywali wspólnego obchodu terenów leśnych z uwagą na łamanie przepisów Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Podczas trwania wakacji funkcjonariusze OPI, WRD, PP oraz Dzielnicowi KPP w Tucholi na terenie powiatu tucholskiego dokonywali kontroli autokarów przewożących dzieci i młodzież na wycieczki, jak również miejsc gromadzenia się młodzieży, rejonu kąpielisk, sklepów, parków pod kątem przestępczości i wykroczeń oraz innych zdarzeń zakłócających ład i porządek publiczny.

8. „Bezpieczne dziecko - spokojni rodzice”

W miesiącu październiku 2009r roku w ramach kampanii pn. „Bezpieczne dziecko - spokojni rodzice” na terenie powiatu tucholskiego przeprowadzono szereg spotkań z uczniami klas I-ych szkół podstawowych oraz klas zerowych, podczas których zostały rozdane zawieszki odblaskowe, ulotki - kolorowanki oraz plakaty. Przekazanie powyższych materiałów profilaktycznych zostało poprzedzone pogadanką z zakresu bezpiecznego poruszania się po drogach.

9. W ramach poprawy bezpieczeństwa na drogach powiatu tucholskiego od początku 2009 roku Komenda Powiatowa Policji w Tucholi podejmuje następujące czynności:

- prowadzone są kilka razy w miesiącu Akcje Policyjne ukierunkowane na ograniczenie liczby zdarzeń drogowych na terenie powiatu tucholskiego,
- planowana jest dyslokacja służby w miejscach, gdzie doszło do wypadków,
- nawiązano systematyczną współpracę ze strażą Gminną w Kęsowie z wykorzystaniem fotoradarów, który jest używany w miejscach najbardziej zagrożonych,
- organizowane są spotkania z przedstawicielami Zarządów Dróg Powiatowych jak i Wojewódzkich, które mają na celu poprawienie stanu nawierzchni dróg i zmniejszenie ilości zdarzeń drogowych,
- przeprowadzane są pogadanki z dziećmi i młodzieżą szkolną, gdzie omawiane są poszczególne sytuacje i zdarzenia na drogach,
- przeprowadzono szkolenie dotyczące przepisów Ruchu Drogowego i właściwego zachowania się na drodze dla kierowców autobusów oraz w bazach transportowych dla kierowców pojazdów transportowych,
- przekazywane są w środkach masowego przekazu informacje dotyczące zdarzeń drogowych i ich skutkach,
- opracowano prezentację multimedialną dotyczącą przyczyn i skutków wypadków drogowych w celu zapoznania uczniów szkół,
- doprowadzono do sfrezowania odcinka jezdni w miejscowości Rudzki Młyn, gdzie często dochodziło do zdarzeń drogowych.

Działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi związane z działalnością prewencyjną:

1. Zorganizowano pokazy sprzętu ratowniczego wraz z instruktażem udzielania pierwszej pomocy w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych oraz na obozie Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Pile Młyn.

W czasie pokazów prowadzono akcję informacyjną, w której propagowano zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej oraz zachowania się w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia.

2. W okresie wakacyjnym częstymi gośćmi w komendzie była młodzież wypoczywająca na terenie powiatu. W trakcie tych wizyt poznawali pracę strażaków „od kuchni”, podstawowe parametry sprzętu, itp.

3. Ćwiczenia ewakuacyjne połączone z pokazami ratownictwa w szkołach urzędach i zakładach pracy.

4. Skontrolowano obiekty zbiorowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz obozowiska na terenie powiatu: OW „Bory Tucholskie” – Okoniny Nadjeziorne, OW „Leśna Oaza” – Okoniny Nadjeziorne, OW „Leśne Ustronie” – Zamrzenica, OW „Wrzos” – Wielonek, Dziecięca Eko-Wioska „Zaroślak” – Zarośle gm. Śliwice, obóz MDP – Piła Młyn, hotel „Olimpia” w Śliwicach. Kontrola prowadzona była wspólnie z Sanepidem i Policją.

Podczas kontroli stwierdzono, że najczęściej występujące nieprawidłowości to brak badań profilaktycznych instalacji elektrycznych oraz brak odpowiedniego oznakowania sprzętu gaśniczego i ewakuacyjnego. Innym bardzo ważnym elementem stwierdzonym podczas kontroli był brak przeszkolenia ppoż. wychowawców zajmujących się dziećmi.

5. Strażacy z tut. komendy brali czynny udział w przygotowaniu oraz realizacji ćwiczeń zgrywających pod kryptonimem „Autokar-Śliwice 2009”. Ćwiczenia miały na celu sprawdzenie wydolności systemu ratowniczego w przypadku zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych, sprawdzenie możliwości i sposobów dysponowania sił i środków z innych powiatów i województw, zgrywanie służb i podmiotów ratowniczych powiatu tucholskiego oraz powiatów sąsiadujących (świeckiego, chojnickiego, starogardzkiego), sprawdzenie czasów dojazdów jednostek straży pożarnej, ratownictwa medycznego i innych współdziałających, doskonalenie umiejętności prowadzenia działań ratowniczych podczas większych akcji, edukacja ludności w zakresie alarmowania i zachowania się będąc świadkiem katastrofy drogowej, sprawdzenie możliwości wsparcia działań przez organy samorządu oraz wydziałów zarządzania kryzysowego.

Działania Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2009r:

1. W miesiącu styczniu opracowano plan działania Starosty Tucholskiego w zakresie zarządzania i reagowania kryzysowego oraz ochrony ludności na 2009r.

2. W miesiącu styczniu opracowano plan działania Starosty Tucholskiego w zakresie realizacji zadań obronnych na 2009 r.

3. Aktualizowano:
 - Ewidencję pracowników starostwa powiatowego;
 - Plan przygotowań publicznej i niepublicznej służby zdrowia powiatu tucholskiego na potrzeby obronne państwa;
 - Plan operacyjny funkcjonowania Starostwa Powiatowego;
 - Plan dystrybucji preparatu stabilnego jodu w ramach działań interwencyjnych na wypadek nadzwyczajnego zdarzenia radialnego;
 - Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla powiatu tucholskiego;
 - Regulamin organizacyjny Starostwa na czas pokoju i wojny;
 - Powiatowy plan obrony cywilnej;
 - Plan akcji kurierskiej;
 - Ewidencji wojskowej;
 - Plan ewakuacji załącznik do planu obrony cywilnej
 - Bazę danych służącą do ochrony ludności dla potrzeb Starostwa Powiatowego oraz Urzędów Gmin /mapa cyfrowa/;
 - HNS.
4. W miesiącu lutym i marcu na podstawie art. 5.1. ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. opracowano powiatowy plan zarządzania kryzysowego, który zatwierdził Wojewoda Kujawsko -Pomorski;
5. W miesiącu wrześniu opracowano plan ewakuacji II stopnia do planu zarządzania kryzysowego;
6. W miesiącu czerwcu przeprowadzono międzypowiatowe ćwiczenia służb ratowniczych „Autokar- Śliwice 2009”;
7. W miesiącu maju przeprowadzono konkurs „Bezpieczne życie” dla szkół ponadgimnazjalnych. Zwycięzcy tego konkursu brali udział w czerwcu w Wojewódzkich Młodzieżowych Manewrach Obrony Cywilnej, gdzie zajęli II miejsce;
8. Przez cały rok prowadzono szkolenie:
 - Kurierów;
 - Stały dyżur;
 - Zespołu ds. ewakuacji;
 - Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
 - Formacji obrony cywilnej /Rejonowy Ośrodek Analiz i Alarmowania/;
9. 23-27.03.2009 r. zgodnie z planem działania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego prowadzona była kontrola problemowa z zakresu spraw obronnych, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego Starostwa Powiatowego w Tucholi. W protokóle pokontrolnym stwierdzono, że realizacja powyższych zagadnień realizowana jest na poziomie dobrym.
10. Na bieżąco prowadzi się treningi Systemu Wczesnego Ostrzegania oraz Systemu Wykrywania i Alarmowania;
11. Zakupiono sprzęt ochrony osobistej oraz plandeki za 7000 zł dla służb ratowniczych;

12. Wymieniono centralę radiowego systemu uruchamiania syren, z której aktualnie korzysta służba KP PSP oraz OC.
13. Zgodnie z ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym aktualizujemy powiatowy plan zarządzania kryzysowego oraz przygotowujemy dane do planu ewakuacji III stopnia /ewakuacja planowa/.

Działania podjęte przez Starostwo Powiatowe:

Tematyka bezpieczeństwa publicznego była głównym tematem październikowej sesji Rady Powiatu Tucholskiego, w czasie której informację o stanie bezpieczeństwa pożarowego złożył Komendant Państwowej Zawodowej Straży Pożarnej, informację o stanie bezpieczeństwa publicznego Komendant Powiatowy Policji w Tucholi, a obraz bezpieczeństwa uzupełniły informacje o działalności Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych i sprawozdanie z realizacji „Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli powiatu tucholskiego na lata 2007 -2010”.

W ocenie sprawozdawców jak i organów powiatu, powiat nasz można uznać za powiat bezpieczny o czym świadczą obiektywne wyniki przedstawione w materiałach. Radni nie zgłaszali uwag co do rzetelności opracowań, ani też do sformułowanego stanowiska dotyczącego oceny. Także Mieszkańcy powiatu w kontaktach z przedstawicielami powiatu nie zgłaszali zastrzeżeń dotyczących bezpieczeństwa.

Działaniami własnymi Starostwa Powiatowego w Tucholi w tym obszarze były: comiesięczne odprawy Starosty ze służbami i inspekcjami, posiedzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz działalność Komisji Bezpieczeństwa i Porządku nadzorującej i wykonującej j zadania związane z realizacją „Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli powiatu tucholskiego na lata 2007 -2010”.

Sfera społeczna:

Poprawa stanu infrastruktury budynku Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej (Wnioskodawca DPS)

Celem projektu jest poprawa stanu infrastruktury budynku Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej poprzez wymianę dachu i naprawę elewacji budynku. W dniu 01.10.2009r w ramach działania 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej RPO WK-P na lata 2007-2013 złożono wniosek na kwotę 449 040,00zł. Dofinansowanie na poziomie 65% tj. 291876,00 zł. Obecnie trwa ocena formalna wniosku.

Działania PCPR:

Działania podjęte przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, które miały znaczący wpływ na poprawę życia osób niepełnosprawnych oraz grup dotkniętych wykluczeniem społecznym:

- Aktualnie realizujemy projekt w partnerstwie z Polskim Związkiem Niewidomych Koło w Tucholi pt. „Nie jesteś sam – zrozumieć niepełnosprawność”, w którym głównym punktem była akcja „Uwolnijcie chodniki i schody” na terenie miasta Tuchola oraz zorganizowanie obchodów „Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych”.
Projekt jest finansowany z Programu Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej w kwocie 3.650,00 zł.
- Realizujemy projekt systemowy pisany z myślą o integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem. W ramach projektu wsparciem objętych zostało 8 osób bezrobotnych z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu lekkim i umiarkowanym oraz 8 rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, które uczestniczyły w Konferencji Grupy Rodzinnej.
Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w kwocie: 105.215.31 zł.
- Jesteśmy w trakcie realizacji projektu pt. „Coaching metodą aktywizacji społecznej i zawodowej”, w ramach którego wsparciem objętych zostanie 30 klientów/tek instytucji pomocy i integracji społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Projekt jest finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w kwocie: 567.491,00 zł.
- Jesteśmy w trakcie dostosowania oznaczenia drzwi oraz regulaminów dotyczących obsługi środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla osób niewidomych w języku Braille’a;
- PCPR udostępnia stronę internetową do potrzeb osób niedowidzących;
- Uaktualniamy i wprowadzamy na stronę internetową druki wniosków oraz informacje o dostępnej pomocy dla osób niepełnosprawnych;
- W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie zatrudniony jest pracownik socjalny – doradca ds. osób niepełnosprawnych posługujący się językiem migowym;
- PCPR co roku jest współorganizatorem Przeglądu Twórczości Osób Niepełnosprawnych. Swoje prace podczas przeglądu wystawia około 70 osób niepełnosprawnych.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

W ramach przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób dotkniętych przemocą w ramach realizacji usług świadczonych przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi od stycznia 2009r. do października 2009r. w tut. Ośrodku udzielono następującej ilości porad:

- pomoc psychologiczna – 440 porad,
- pomoc prawna – 146 porad,
- pomoc psychiatryczna- 80 porad,
- praca socjalna i wsparcie- 89,
- pomoc terapeutyczna- 116 konsultacji,

W tut. Ośrodku prowadzona jest także grupa wsparcia. Zajęcia odbywają się 1 raz w tygodniu. W okresie od stycznia do października 2009r. odbyło się 35 spotkań, na które uczęszczało 15 kobiet. W tym samym czasie prowadzone były także zajęcia socjoterapeutyczne, w których brało udział 17 dzieci.

Hostel Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi w okresie do stycznia do października 2009 roku zamieszkiwały 42 osoby, w tym:

- Osoby dorosłe - 18 osób w tym:
 - kobiety - 17 osób,
 - mężczyźni - 1 osoba,
- Dzieci - 24 osoby w tym:
 - dziewczynki - 16 osób,
 - chłopcy - 8 osób.

Działania prowadzone przez Ośrodek przyczyniają się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób uwikłanych w przemoc i powodują powrót do pełniejszego uczestnictwa w życiu społecznym.

Integracyjny Dzień Dziecka „Wszystkie Dzieci nasze są” 29.05.2009 r.

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 3 000 zł dotacji z Powiatu Tucholskiego oraz 3 000 zł z Gminy Tuchola. Projekt realizowany był w w okresie od 15.05.2009r. do 30.06.2009r.

Projekt zrealizowany był przy współpracy z Powiatem Tucholskim, Gminą Tuchola, oraz OSiR Tuchola.

Celem zadania była integracja osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi poprzez wspólne występy artystyczne i rywalizację sportowo-rekreacyjną.

Aby uprzyjemnić dzieciom ten szczególny dzień, jedną z głównych atrakcji było darmowe wesole miasteczko. Ponadto przez cały dzień trwały pokazy i występy profesjonalnych zespołów artystycznych.

Festyn odbył się 29 maja 2009 roku w godzinach od 15.00 do 20.00 i przeznaczony był dla dzieci z terenu Powiatu Tucholskiego.

Podczas imprezy przeprowadzono akcję charytatywną sprzedaży cegiełek na rzecz Domu Dziecka w Tucholi "UŚMIECH", zebrano kwotę 162 zł.

„RAZEM ZNACZY LEPIEJ – rozwój sieci NGO w Borach Tucholskich”

LGD „Bory Tucholskie” realizuje 3-letni projekt pt. „RAZEM ZNACZY LEPIEJ – rozwój sieci NGO w Borach Tucholskich” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet V *Dobre rządzenie*, Działanie 5.4 *Rozwój potencjału trzeciego sektora*, Poddziałanie 5.4.2 *Rozwój dialogu obywatelskiego*. Celem projektu jest wzmocnienie lokalnej sieci organizacji pozarządowych, będącej wiarygodnym partnerem dla administracji publicznej przy realizacji zadań publicznych oraz umiejącej samodzielnie realizować potrzeby środowiska lokalnego. Projekt ma na celu wypracowanie mechanizmów współpracy między organizacjami pozarządowymi oraz wzmocnienie ich potencjału. Działania przewidziane w projekcie to m.in.:

konferencje, szkolenia, doradztwo, wizyty studyjne oraz konkursy grantowe. Do tej pory odbyło się spotkanie inauguracyjne, Forum NGO, szkolenia dla lokalnych ekspertów oraz 10 imprez sieciujących. Od września w ramach projektu organizacje mogą korzystać z bezpłatnego wsparcia doradczego z zakresu wypełniania wniosków aplikacyjnych, pisania projektów oraz rachunkowości.

Łączna wartość dofinansowania na realizację projektu to kwota 712 006,68 zł.

„Aktywność i współpraca zawsze się opłaca”

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 4 000 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Projekt realizowany był w okresie od 01.09.2009r. do 30.10.2009r.

Celem zadania było upowszechnianie idei partnerskiej współpracy pomiędzy samorządami a organizacjami pozarządowymi, zaktywizowanie członków poszczególnych organizacji do większego udziału w zadaniach przez nie realizowanych, promocja dobrych praktyk i korzyści wynikających ze współpracy podmiotów trzeciego sektora z samorządami lokalnymi. Grupę docelową stanowiły organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Tucholskiego, jak również samorządy gminne. Seminarium odbyło się w dniu 27.10.2009r. W zadaniu brało udział 40 osób należących do organizacji pozarządowych i samorządów oraz 4 wykładowców, którzy omówili poszczególne zagadnienia związane z tematyką spotkania.

Partnerstwo z jednostkami administracyjnymi w kraju i poza granicami:

- współpraca z Powiatem Tarnogórskim (wymiana doświadczeń pomiędzy członkami organizacji pozarządowych, udział twórców w plenerach)
- nawiązanie kontaktu z Lokalnymi Grupami Działania „Północny Schwarzwald” i „Południowy Schwarzwald” poprzez wizytę studyjną (LGD „Bory Tucholskie”)
- nawiązanie kontaktu z Uniwersytetem we Freiburgu i złożenie wspólnego wniosku do programu Central Europe
- ścisła współpraca z Pełnomocnikiem ds. Organizacji Pozarządowych UM w Toruniu (współpraca przy opracowaniu wieloletniego programu współpracy województwa z NGO)

4. ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ POWIATU

Projekt „Bory Tucholskie – w labiryntach natury”- wzmocnienie pozycji regionu Borów Tucholskich na turystycznej mapie Polski poprzez rozwój infrastruktury turystycznej.

Celem projektu jest zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez efektywne wykorzystanie zasobów przyrodniczo-

krajobrazowych regionu Borów Tucholskich. Realizacja projektu przyczyni się do zmniejszenia skutków problemów w Powiecie Tucholskim, jakimi są niedostateczne zagospodarowanie miejsc atrakcyjnych turystycznie znajdujących się na unikalnych przyrodniczo terenach Borów Tucholskich. W 2009 roku zrealizowano zapisy preumowy z dnia 28.08.2008r podpisanej z Urzędem Marszałkowskim w Toruniu. Przygotowana została dokumentacja niezbędna do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Wniosek został złożony w dniu 25.09.2009r. w ramach działania 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Wartość całkowita projektu wynosi 26.175.421,44 zł, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 14 493 956,14 zł. W chwili obecnej trwa ocena formalna wniosku.

Projekt realizowany jest w partnerstwie z samorządami gminnymi i składa się z następujących modułów i zadań:

Moduł 1. Projekty inwestycyjne - zagospodarowanie punktów postojowych i pól biwakowych w Borach Tucholskich

Podmiot odpowiedzialny za realizację	Zadania
1. Cekcyn	-
2. Gostycyn	-
3. Kęsowo	-
4. Lubiewo	-
5. Śliwice	-
6. Tuchola	-
7. Powiat	Zagospodarowanie punktów postojowych w miejscowości : Piła, Fojutowo, Rudzki Most oraz pól biwakowych w miejscowościach: Woziwoda, Gołąbek, Świt.

Moduł 2. Projekty inwestycyjne - zagospodarowanie jezior

1. Cekcyn	A) zagospodarowanie plaży i parowu Jeziora Wielkiego Cekcyńskiego B) zagospodarowanie plaży przy j. w Trzebcinach C) zagospodarowanie plaży przy j. w Krzywogóńcu
2. Gostycyn	A) zagospodarowanie j. Średniak B) zagospodarowanie j. Wielki Mędromierz
3. Kęsowo	Zagospodarowanie jezior: A) w Kęsowie B) w Żalnie
4. Lubiewo	Zagospodarowanie j. Bysławskiego
5. Śliwice	Zagospodarowanie kąpieliska i plaży gminnej nad jeziorem Trzcianno w m. Łoboda wraz ze ścieżką rowerową
6. Tuchola	Zagospodarowanie jezior: A) Głębozec B) Stobno C) Rudnica D) wykonanie nawierzchni drogi gminnej 010101 c Legbąd – Fojutowo.

Moduł 3. Projekty inwestycyjne – infrastrukturalne

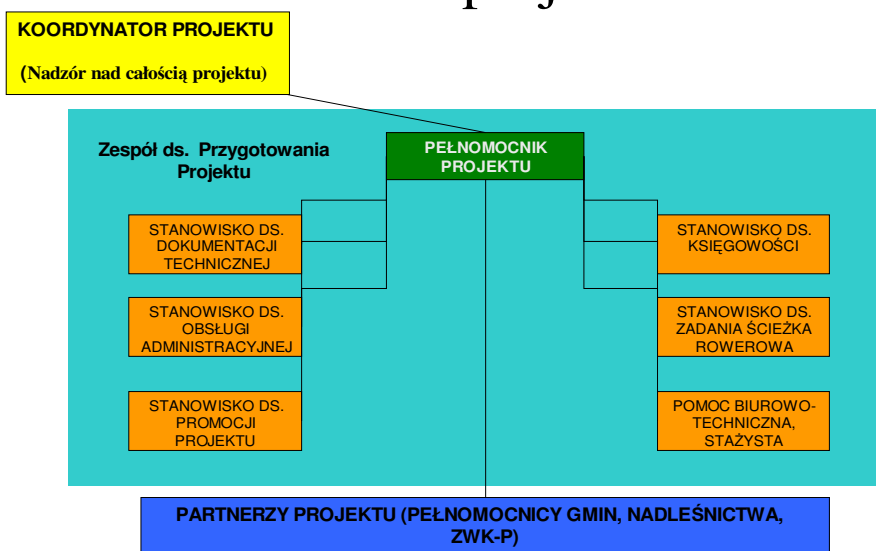
1. Cekcyn	A) turystyczne zagospodarowanie remizy – OSP w Cekcynie jako bazy noclegowej wraz z wyposażeniem B) turystyczne zagospodarowanie remizy – OSP w Zdrojach jako bazy noclegowej wraz z wyposażeniem C) budowa amfiteatru w Cekcynie
2. Gostycyn	-
3. Kęsowo	-
4. Lubiewo	-
5. Śliwice	Budowa centrum turystyczno – kulturalnego w miejscowości Śliwice
6. Tuchola	-
7. Powiat	Budowa ścieżki rowerowej Tuchola-Gołębek

Moduł 4. Promocja projektu

1. Cekcyn	Realizacja działań w zakresie m.in.: akcji promocyjnych, publikacji, imprez promocyjnych, tablic informacyjnych, pamiątkowych i poglądowych.
2. Gostycyn	
3. Kęsowo	
4. Lubiewo	
5. Śliwice	
6. Tuchola	
7. Powiat	

Moduł 5. Zarządzanie projektem

Schemat zarządzania projektem

Moduł 6. Audyt Projektu.

Audyt zostanie przeprowadzony zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej w sprawie przeprowadzenia audytu projektów dofinansowywanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

„Czas wyruszyć w las – aktywny wypoczynek w Borach Tucholskich”

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 15 500 zł dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wkład własny wyniósł 2000 zł. Wykonanie zadania przypadło na okres od 02.03.2009r. - 30.10.2009r.

Celem zadania było wydanie publikacji opisującej szlaki wodne oraz szlaki pieszo-rowerowe znajdujące się na terenie powiatu tucholskiego. Ponadto na stronie www.towarzystwo.tuchola.pl zamieszczono bazę współrzędnych geograficznych w systemie GPS dla szlaków rowerowych przebiegających przez teren powiatu tucholskiego. Zadanie miało na celu wspieranie promocji produktów turystycznych Borów Tucholskich. Grupę docelową projektu stanowili turyści i mieszkańcy powiatu preferujący aktywne formy wypoczynku.

Rajd rowerowy "Od tej pory ruszaj w Bory"

Towarzystwo Rozwoju Regionalnego "Promocja Borów Tucholskich" pozyskało na realizację zadania 2 000 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wkład własny wyniósł 400 zł.

Rajd odbył się w niedzielę 2 sierpnia. W rajdzie udział wzięło 50 uczestników, zarówno dzieci, młodzież, jak i dorośli. Długość trasy wyniosła 35 km. Na zakończenie rajdu zorganizowane zostało ognisko, wszyscy uczestnicy otrzymali koszulki i wykonano pamiątkowe zdjęcie.

Materiały promocyjne:

Starostwo Powiatowe w celach promocyjnych dystrybuowało następujące publikacje i materiały:

- album „Tajemnice Borów Tucholskich”
- „Rybołówstwo Borowiaków Tucholskich” W Jagiełło
- „Małych i grapa” M. Ollick
- Teczka „Wzory haftu kaszubskiego. Szkoła tucholska i borowiacka”
- „Wielki i Mały Kanał Brdy. Historia. Przyroda. Turystyka”
- „Borowiacki Bank Dobrych Praktyk, czyli fundusze europejskie w Powiecie Tucholskim”
- mapy: Powiat Tucholski, Bory Tucholskie, Szlaki piesze i rowerowe w Powiecie Tucholskim
- Przewodnik Bory Tucholskie w dwóch wersjach językowych
- Przewodnik turystyczny kieszonkowy
- Przewodnik dla Turysty Grzybiarza

- Przewodnik po łowiskach na terenie LGD Bory Tucholskie
- Przewodnik Agroturystyczny w trzech wersjach językowych
- Informator – Województwo Kujawsko-Pomorskie w czterech wersjach językowych
- Ulotki – wkładki (format A4/3) w trzech wersjach językowych
- Sztuka Ludowa w Borach Tucholskich
- Bory Tucholskie i ich mieszkańcy
- Przysmaki Borów Tucholskich
- Kramik Borowiacki
- upominki (długopisy, torby lniane, kubki, pen-drivy, miody, i inne wyroby rękodzieła).

Imprezy organizowane lub współorganizowane przez Starostwo:

- impreza otwierająca obchody 10-lecia Powiatu Tucholskiego, połączona z koncertem Roberta Janowskiego
- Zdrowa Sobota (Tuchola, 04.04.2009)
- Majówka Europejska (29.05.2009)
- VII Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych (Śliwice, 23.05.2009)
- Muzealne mury w nocnym świetle sztuki i kultury (Tuchola, 12.06.2009)
- Kiermasz Borowiacki podczas konferencji Euroforester (Tuchola, 26.06.2009)
- 49. Dni Borów Tucholskich (lipiec 2009)
- konferencja naukowa pn.: "Bory Tucholskie - region wielu kultur i narodowości" (Tuchola, 24.09.2009)

Imprezy, w których Starostwo brało udział:

- targi turystyczne ITB (Berlin, 11-15.03.2009)
- Targi Turystyki i Wypoczynku Lato (Warszawa, 24-26.04.2009)
- Inauguracja sezonu turystycznego w Województwie Kujawsko – Pomorskim (Toruń, 26.04.2009 r.)
- Targi turystyczno – ogrodnicze „Lato na wsi” (Minikowo, 10.05.20089)
- Festiwal Lekkoatletyczny Enea Cup (Bydgoszcz, 07.2009)
- I Spotkania Kultur Pogranicza (Czersk, 30.07.2009 r.)
- Europejskie Spotkania Historycznych Strzelców (Kinrooi, 28-31.08.2009)
- Dożynki Wojewódzkie (Czernikowo, 30.08.2009)
- Drzwi Otwarte Regionalnego Programu Operacyjnego (Toruń, 8.09.2009)
- Dzień Kukurydzy (Wieszczyce, 17.09.2009)
- Dni Gwarków (Tarnowskie Góry, 11-13.2009)

Materiały promocyjne przekazano m.in. na następujące imprezy:

- Miedzynarodowe Tragi Grüne Woche”
- Targi Turystyczne TT Warsaw

- Targi „Na styku kultur” w Łodzi
- Tour Salon w Poznaniu,
- Impreza „Star Force” w Toruniu
- Długi Jarmark w Bydgoszczy
- Wizyta studyjna SGA w Kotlinie Kłodzkiej
- Spotkanie producentów kukurydzy w ZSLiA
- Plener Rzeźbiarsko-Malarski w Tucholi
- Plener Rzeźbiarski w Kęsowie
- Konferencja Bibliotekarzy w Tucholi
- Regionalny Turniej Młodzików w Piłce Siatkowej
- Dzień Przedsiębiorczości
- Konkurs PCK
- Międzyszkolny Konkurs Matematyczny
- wymiana młodzieży: Tuchola Lübthen; ZSL – w ramach programu Leonadro da Vinci

Punkt Informacji Turystycznej w Tucholi

Punkt znajduje się w budynku Muzeum Borów Tucholskich. Z większości ważniejszych ciągów pieszych i drogowych w mieście dotarcie do niego wyznaczają specjalne tablice. Godziny otwarcia punktu pokrywają się z godzinami otwarcia Muzeum i są następujące:

maj – wrzesień :	poniedziałek - piątek 9.00 – 17.00
lipiec – sierpień:	poniedziałek - piątek 9.00 – 17.00
	sobota - niedziela 10.00 – 16.00
październik – kwiecień	poniedziałek – piątek 8.00 – 16.00

W Muzeum i Punkcie Informacji Turystycznej zatrudniona jest jedna osoba, którą dodatkowo wspomagają stażyści. Główne zadania pracowników to udzielanie kompleksowych informacji turystom, a także przygotowywanie wystaw i wernisaży oraz oprowadzanie po Muzeum. W sezonie 2009 w Punkcie Informacji Turystycznej udzielono łącznie około 340 informacji: osobiście, telefonicznie, mailowo i faksem. Punkt posiada standardowe wyposażenie (telefon, fax, ksero, komputer, drukarkę oraz łącze internetowe). Można zaopatrzyć się tam w pamiątki regionalne (haftowane serwetki, zakładki do książek, rzeźbione ptaszki, świece z wosku itp.), materiały i publikacje promujące walory przyrodnicze i turystyczne Borów Tucholskich oraz uzyskać bezpośrednie informacje na temat: aktualnej bazy noclegowej, co warto zobaczyć, jak aktywnie spędzić czas, gdzie dobrze zjeść itp. W kosztach utrzymania i funkcjonowania punktu partycypuje Gmina Tuchola. Na następny rok zaplanowana jest dalsza modernizacja i rozwój oraz poszerzanie oferty IT i Muzeum.

5. ZACHOWANIE I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ŚRODOWISKA

Termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Tucholi oraz Domu Dziecka w Tucholi

Projekty realizują cel określony jako "Ograniczenie strat ciepła w wyniku działań termomodernizacyjnych" wskazany w RPO WK-P na lata 2007-2013 poprzez poprawę efektywności energetycznej budynku. Zakłada się, że projekty przyniosą zauważalną energooszczędność, a tym samym zmniejszą się nakłady, jakie obecnie są ponoszone na ogrzewanie budynków.

W dniu 29.05.2009r złożono 2 wnioski o dofinansowanie projektów w ramach działania 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza RPO WK-P na lata 2007-2013:

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Tucholi
Wartość całkowita projektu wynosi 1 112 022,64 zł. Dofinansowanie na poziomie 70% tj. 776 391,95 zł. Wniosek przeszedł ocenę formalną i merytoryczną.
2. Dom Dziecka w Tucholi
Wartość całkowita projektu wynosi 245 100,86 zł. Dofinansowanie na poziomie 70% tj. 171 570,60 zł. Wniosek przeszedł ocenę formalną i merytoryczną.

"Czysta energia"

Projekt "Czysta energia" realizowany był przez TRR „Promocja Borów Tucholskich” dzięki dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Pozyskana dotacja w wysokości 38 500 zł przekazana została na realizację filmu pn. "Czysta energia".

Projekt „Czysta energia” polegał na wyprodukowaniu filmu, który ukazał korzyści płynące z zastosowania odnawialnych źródeł energii oraz stanu realizacji postanowień dotyczących wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych. Film ten został wyemitowany w TV oraz przekazany, w formie płyt DVD do gmin, powiatów i szkół z terenu województwa kujawsko – pomorskiego. Realizacja niniejszego projektu przyczyniła się z pewnością do rozpropagowania wśród mieszkańców naszego województwa możliwości korzystania z odnawialnych źródeł energii, które w znaczny sposób mogą odciążyć domowy budżet, ale przede wszystkim chronić nasze środowisko przed niebezpiecznymi emisjami pyłów i gazów do powietrza. Głównym celem przedsięwzięcia było podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców naszego województwa. Projekt miał wskazać społeczeństwu i przekonać je do stosowania czystych źródeł energii, które są niewyczerpywalne oraz nieszkodliwe dla środowiska, natomiast eksploatacja źródeł konwencjonalnych jest główną przyczyną niepokojących zmian klimatu, których światowe zasoby prędzej czy później zostaną całkowicie wyczerpane. Projekt przekonuje również, iż rozwój energetyki odnawialnej przynosi wiele korzyści zarówno społecznych, gospodarczych jak i ekologicznych. Stosowanie odnawialnych źródeł energii przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego naszego regionu. Tereny rolnicze o silnie

zanieczyszczonych glebach, nie nadające się do uprawy roślin jadalnych, będą mogły być wykorzystywane do uprawy roślin przeznaczanych biomasę.

DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH OBCHODÓW 10-LECIA RESTYTUCJI POWIATU TUCHOLSKIEGO

1. Imprezy okolicznościowe

- uroczysta Sesja Rady Powiatu (17 stycznia 2009), inaugurująca całoroczne obchody 10 lat istnienia i funkcjonowania Powiatu Tucholskiego.

W czasie Sesji Starosta przedstawił zebrany plany inwestycyjne Powiatu na przyszłe lata. Powiedział m.in. o dostosowaniu szpitala tucholskiego oraz o realizacji programu „Bory Tucholskie w labiryntach natury”. Kolejnym punktem sesji były prezentacje dorobku każdej kadencji Rady Powiatu Tucholskiego. Po przemówieniach nastąpił najbardziej uroczysty punkt sesji, a mianowicie wręczenie radnym wszystkich kadencji oraz osobom, które wspomagały swoją działalnością Powiat Tucholski pamiątkowych medali. Ostatnim punktem sesji było przyjęcie stanowiska Rady w sprawie rozpoczęcia całorocznej akcji charytatywnej. Tego samego dnia w Tucholskim Ośrodku Kultury odbył się także koncert Roberta Janowskiego. Wsparcia finansowego temu przedsięwzięciu udzieliła firma „Łuczniczka”.

- akcja upowszechniania insygnii powiatowych:
W Tygodniku Tucholskim ukazał się artykuł informujący o powiatowych insygniach: herbie, fladze i pieczęci. Zakupiono flagi powiatowe, które przekazano m.in. do urzędów gmin, instytucji powiatowych i szkół. Ponadto komplet informacji o insygniach powiatowych przekazany został do szkół ponadpodstawowych z prośbą o wykorzystanie na lekcjach historii lub Wiedzy o społeczeństwie.
- udział w 50 Dniach Borów Tucholskich;
- 9 grudnia odbędzie gala podsumowująca obchody 10-lecia Powiatu Tucholskiego. podczas gali wręczone zostaną statuetki „Za działalność na rzecz Powiatu Tucholskiego”. Gala zakończy się występem zespołu „Pod Budą”.

2. Imprezy rekreacyjno-sportowe

- w ramach 10-lecia Powiatu Tucholskiego odbywają się turnieje sportowe:
 - Ogólnopolski Turniej Karate Shotokan; 24-25.10.2009, Tuchola
 - Charytatywny Turniej Piłki Nożnej; 15.11.2009 r. (niedziela), Śliwice
 - Ogólnopolski Turniej Andrzejkowy Piłka Ręczna; 20-22.11.2009 r. (piątek – niedziela), Kęsowo
 - Turniej Unihokeja; 21.11.2009 r. (sobota), Lubiewo
 - Turniej Tenisa Stołowego; 4.12.2009 r. (piątek), Cekcyn

- Turniej Kręglarski; 5.12.2009 r. (sobota), Tuchola
 - Mikołajkowy Turniej Piłki Halowej Chłopców; 6.12.2009 r. (niedziela), Tuchola
- Igrzyska Powiatowe połączone z Dniem Dziecka 29.05.2009;
 - rajd rowerowy 2.08.2009;
 - mecz 10-lecia Powiatu Tucholskiego Lech Poznań – reprezentacja Powiatu.

3. Wystawy, prezentacje i konkursy

- konkurs fotograficzny „Po grzyby do boru”: do konkursu wpłynęło 22 zgłoszenia w dwóch kategoriach wiekowych: do 18 lat i powyżej 18 lat. W chwili obecnej prace są oceniane przez Komisję Konkursową;
- impreza: Muzealne mury w nocnym świetle sztuki i kultury (Tuchola, 12.06.2009);
- konferencja naukowa pn.: "Bory Tucholskie - region wielu kultur i narodowości" (Tuchola, 24.09.2009);
- konkurs plastyczny dla dziecięciolatków „Mój powiat dziś i za 10 lat”; do konkursu zgłoszono 57 prac; otwarcie wystawy pokonkursowej nastąpiło 8 czerwca 2009 r. w holu Książnicy Tucholskiej.

4. Inne

- wydanie Albumu fotograficznego – „Tajemnice Borów Tucholskich”
- biuletyn powiatowy poświęcony historii i terażniejszości Powiatu Tucholskiego
- „Zdrowa sobota – choroby cywilizacyjne – jak zapobiegać, jak leczyć” – akcja odbyła się 4 kwietnia 2009 r. w Książnicy Tucholskiej. Dla mieszkańców przygotowano cztery bloki tematyczne: „Pomóż sobie i innym”, „Pediatria”, „Schorzenia narządów ruchu” i „Problemy każdego wieku”.
- całoroczna akcja charytatywna „Uśmiech” - podsumowanie akcji nastąpi w czasie uroczystej gali 9 grudnia 2009r.
- objęcie honorowym patronatem imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe:

Nazwa imprezy	Termin	Miejsce	Organizator
„Wszystkie dzieci nasze są”	29.05.2009	Tuchola,	TRR „PBT”, Starostwo Powiatowe w Tucholi
VI Festyn Integracyjny „Marzenia jak Ptaki”	06.06.2009	Tuchola	Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski
III Piknik Historyczny	13.06.2009	bunkry w okolicy Kęsowa	Gmina Kęsowo, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Kęsowa
X Jubileuszowy Festiwal Orkiestr Dętych OSP im.	21.06.2009	Śliwice, Amfiteatr	GOK Śliwice

Leona Landowskiego		GOK	
„Tajemnice Kopalni w Pile – 2. Noc z archeologią i historią regionu”- rekonstrukcja historyczna	10.07.2009 godz. 21.00 – 24.00	Kopalnia węgla w Pile	Stowarzyszenie BUKO, Uniwersytet im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, archeolog Robert Grochowski
Festiwal Muzyki Elektronicznej „The Day of Electronic Music”	25.07.2009	Plaża nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim	OSP Cekcyn, Electronic - Revival, Firma Audiostacja
Turniej Piłkarski o Puchar Starosty Powiatu Tucholskiego	lipiec	Raciąż	Ludowy Klub Sportowy „RAWYS”
Niezapomniane Nutki - IV Przegląd Pieśni i Piosenek zwanych frantówkami	09.08.2009	Plaża nad jeziorem w Bysławiu	Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich, Koło Gospodyń Wiejskich w Bysławiu

Opracowanie:
Wydział Promocji i Rozwoju Powiatu

Zarząd Powiatu Tucholskiego

**Sprawozdanie z realizacji powiatowego programu
ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami
dla powiatu tucholskiego za okres
od dnia 01 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2008 r.
oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów
naturalnych powiatu tucholskiego**

Opracował:
Wydział Gospodarki Nieruchomościami
i Ochrony Środowiska

Tuchola, listopad 2009 r.

*Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki
Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów naturalnych
powiatu tucholskiego*

Spis treści:

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Obszary chronione.....	5
3.	Lasy.....	5
4.	Surowce naturalne.....	7
5.	Gospodarka wodno – ściekowa.....	7
6.	Energia odnawialna.....	8
7.	Gospodarka odpadami.....	9
7.1.	Unieszkodliwianie odpadów.....	9
7.2.	Instalacje do odzysku odpadów.....	11
7.3.	Zbieranie i transport odpadów.....	12
8.	Edukacja ekologiczna i monitoring wdrażania.....	14
9.	Stan rolnictwa i zasobów naturalnych.....	17
10.	Stan środowiska naturalnego.....	21
10.1.	Powietrze.....	21
10.2.	Hałas.....	23
11.	Wykorzystane materiały.....	25
12.	Spis tabel.....	25
13.	Autorzy opracowania.....	25

1. Wprowadzenie

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tucholskiego (POŚ) opracowany został zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) i określa politykę środowiskową, ustala cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram realizacji zadań na szczeblu lokalnym zgodnie z założeniami polityki ekologicznej państwa oraz środki niezbędne do osiągnięcia tych celów.

Zarząd Powiatu opracował zgodnie, z zapisem art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.) Plan Gospodarki Odpadami (PGO) dla Powiatu Tucholskiego, stanowiący integralną część wspomnianego wyżej POŚ. Zakres i sposób opracowania planu sporządzono na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. (Dz. U. Nr 66, poz. 620) w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami. Oba dokumenty uchwalone zostały przez Radę Powiatu Tucholskiego uchwałą Nr XX/107/2004 z dnia 2 września 2004 r.

Zgodnie z art. 14 ust. 12 b pkt. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.) Zarząd Powiatu przedkłada Radzie Powiatu sprawozdanie z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, zwany dalej „okresem sprawozdawczym”. Jednocześnie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochronny środowiska (tekst jednolity z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) nakłada na organ wykonawczy powiatu sporządzanie co dwa lata raportów z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska.

Pierwsze sprawozdanie z realizacji POŚ i PGO obejmowało okres od dnia uchwalania Programu i Planu tj. od dnia 02 września 2004 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres kolejnych dwóch lat tj. od dnia 01 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2008 r.

Zgodnie z art. 14 ust. 14 i art. 15 ustawy o odpadach Programy i Plany winny być aktualizowane nie rzadziej niż co 4 lata, w związku z powyższym w omawianym okresie sprawozdawczym Zarząd Powiatu opracował aktualizację Programu i Planu a Rada Powiatu uchwałą z dnia 19 grudnia 2008 r. przyjęła aktualizację dokumentów pt.: „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tucholskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015” oraz „Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Tucholskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015”.

Program i Plan stanowią podstawę działań w zakresie polityki ekologicznej i tworzenia innych programów branżowych oraz podstawę do formułowania wytycznych do gminnych programów i planów. Program jest realizacją polityki ekologicznej państwa w powiecie tucholskim. Określa cele ekologiczne, priorytety, harmonogram działań proekologicznych oraz wysokość i źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia podstawowych celów. Spełniając wymogi ustawowe program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami powiatu tucholskiego zakłada realizację poszczególnych zadań, podobnie jak Polityka ekologiczna państwa oraz wojewódzki program i plan - na 4 lata, tj. 2008 – 2011. Przyjęto w nim także działania na kolejny przedział czasowy 2012 – 2015 r. jako średniookresowy czas realizacji zadań.

Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów naturalnych powiatu tucholskiego

Jako podstawowy cel polityki ekologicznej na obszarze powiatu tucholskiego przyjmuje się zachowanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego regionu w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności powiatu.

Zarówno POŚ i PGO wspomaga dążenie do uzyskania w Powiecie Tucholskim sukcesywnego z roku na rok ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla POŚ i PGO, a dowody jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej dokonywana okresowo.

Najważniejszym procesem wdrażania Programu i realizacji założonych w nim celów jest rejestracja zmian środowiska poprzez monitorowanie jego stanu jako całości i poszczególnych jego elementów. Działania te wraz z oceną stopnia realizacji zadań dostarczają podstawowych informacji o stopniu wdrożenia i efektach realizacji powyższego Programu i Planu. W celu zwiększenia efektywności działań na rzecz ochrony środowiska oraz skuteczności realizowanego Programu prowadzony jest system pomiarów ocen i prognoz stanu środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska. Pomiary przeprowadza Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Corocznie WIOŚ publikuje informacje w formie raportu zawierające analizę otrzymanych wyników wraz z oceną stanu środowiska na badanym terenie. Raporty o stanie środowiska oraz wyniki pomiarów poszczególnych elementów środowiska stanowią podstawę do określenia prawidłowości wdrażania POŚ i PGO na terenie powiatu.

2. Obszary chronione

Powiat tucholski należy do obszarów o największym udziale powierzchni objętych różnymi formami ochrony m.in. parki krajobrazowe wraz z otulinami, obszary chronionego krajobrazu jak również rezerwaty przyrody. Wskaźnik udziału powierzchni chronionych wynosi 64,4 % i klasyfikuje nasz powiat na drugiej pozycji zaraz po powiecie sępoleńskim.

Ponadto na terenie powiatu tucholskiego wyznaczono specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 – Dolina Brdy i Stążki w Borach Tucholskich (kod obszaru PLH040023) o powierzchni 3.948,35 ha. Obszar ten obejmuje: źródła rzeki Stążka, Jezioro Zdręczno, Jeziora Kozie, Dolinę rzeki Brdy, Bagno Grzybna, Bagna nad Stążką oraz część Tucholskiego Parku Krajobrazowego i stanowi tzw. „reprezentatywną próbkę” przyrody zachodniej części Borów Tucholskich zaliczoną do typu B tj. wydzielony Specjalny Obszar Ochrony (SOO) bez żadnych połączeń z innymi obszarami Natura 2000. W październiku 2008 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska powołano nowy obszar specjalnej ochrony ptasiej Natura 2000 – Bory Tucholskie (kod obszaru PLB220009) o łącznej powierzchni 322.535,90 ha z czego na teren naszego województwa przypada 109.009,25 ha jego powierzchni. Obszar ten zaliczono do typu F - Obszar OSO (Obszar Specjalnej Ochrony), całkowicie zawierający w sobie obszar SOO (Specjalny Obszar Ochrony) W materiałach źródłowych brak jest danych na temat powierzchni obszaru naturalnego przypadającego na dany powiat.

3. Lasy

Powiat tucholski z udziałem gruntów leśnych wynoszącym 48,5 % ma największą lesistość w skali województwa kujawsko - pomorskiego (23,6 %) oraz dużo wyższą niż Polska (28,9 %). Największą lesistością charakteryzują się następujące gminy: Cekcyn (68,2 %), Śliwice (66,8 %), najmniejszą natomiast gmina Kęsowo (12,0 %). Poniższa tabela przedstawia lesistość na terenie powiatu tucholskiego z podziałem na gminy z uwzględnieniem wszystkich form własności –lata 2007 – 2008.

Tabela 1. Lesistość na terenie powiatu tucholskiego z podziałem na gminy z uwzględnieniem wszystkich form własności –lata 2007 – 2008.

	Cekcyn		Gostycyn		Kęsowo		Lubiewo		Śliwice		Tuchola		Razem Powiat tucholski	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
LEŚNICTWO WSZYSTKICH FORM WŁASNOŚCI														
1. Powierzchnia gruntów leśnych, [ha]														
ogółem	17.736,9	17.716,8	4.075,4	4.080,4	1.328,0	1.326,8	6.927,5	6.922,2	11.942,5	11.937,5	1.442,6	11.441,6	53.452,9	53.425,3
lasy ogółem	17.280,4	17.262,5	3.979,9	3.984,9	1.311,6	1.310,4	6.762,0	6.756,5	11.674,2	11.669,2	11.199,8	11.198,8	52.207,9	52.182,3
grunty leśne publiczne ogółem	16.182,2	16.162,1	3.460,5	3.459,5	1.012,5	1.011,3	6.102,0	6.101,9	10.267,5	10.267,5	9.598,7	9.597,7	46.623,4	46.600,0
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	16.170,6	16.150,5	3.437,3	3.436,3	981,5	980,3	6.095,4	6.095,4	10.256,4	10.256,4	9.527,9	9.526,9	46.469,1	46.445,8
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	16.167,6	16.147,5	3.417,3	3.417,3	960,5	960,3	6.092,4	6.092,4	10.256,4	10.256,4	9.519,9	9.519,9	46.414,1	46.393,8
grunty leśne prywatne	1.554,7	1554,7	614,9	620,9	315,5	315,5	825,5	820,3	1.675,0	1.670,0	1.843,9	1.843,9	6.829,5	6.825,3

do zalesienia w zarządzie Lasów Państwowych															
Lesistość, [%]	68,20	68,10	29,3	29,3	12,0	12,0	41,6	41,5	66,8	66,8	46,7	46,7	48,5	48,5	
LASY NIESTANOWIĄCE WŁASNOŚCI SKARBU PAŃNSTWA															
1. Powierzchnia gruntów leśnych, [ha]															
ogółem	1.566,3	1.566,3	638,1	644,1	346,5	346,5	832,1	826,8	1.686,1	1.681,1	1.914,7	1.914,7	6.983,8	6.979,5	
lasy ogółem	1.566,1	1.566,1	638,1	644,1	346,5	346,5	832,1	826,6	1.686,1	1.681,1	1.914,7	1.914,7	6.983,6	6.979,1	
grunty leśne prywatne ogółem	1.554,7	1.554,7	614,9	620,9	315,5	315,5	825,5	820,3	1.675,0	1.670,0	1.843,9	1.843,9	6.829,5	6.825,3	
grunty leśne prywatne osób fizycznych	1.529,5	1.529,5	608,9	609,7	315,5	315,5	805,5	805,5	1.666,1	1.661,1	1.813,4	1.813,4	6.738,9	6.734,7	
grunty leśne gminne ogółem	11,6	11,6	23,2	23,2	31,0	31,0	6,6	6,5	11,1	11,1	70,8	70,8	154,3	154,2	
grunty leśne gminne lasy ogółem	11,4	11,4	23,2	23,2	31,0	31,0	6,6	6,3	11,1	11,1	70,8	70,8	154,1	153,8	
Odnowienia, [ha]	10,0	0,7	8,7	0,4	1,0	0	31,1	1,6	12,7	10,9	8,6	5,1	72,1	18,7	
Zalesienia, [ha]	5,6	0	5,1	0	-	-	30,6	0	7,0	2,2	-	-	48,3	2,2	

Dane GUS

„ - „, brak danych

4. Surowce mineralne

Na obszarze powiatu tucholskiego występują złoża naturalnych surowców mineralnych głównie kruszyw, gytii i torfów. Łączne zasoby eksploatacyjne kruszyw mineralnych w powiecie tucholskim wynoszą 1558 tys. Mg. Na terenie naszego powiatu istnieją następujące złoża zarejestrowane w Państwowym Instytucie Geologicznym posiadające wymaganą prawem koncesję na wydobywanie kopali, są to: Iwiec I/A, Kęsowo I, Piastoszyn I, Tuchola III, Tuchola IV A, Tuchola IV oraz Cierplewo I. Wszystkie kopaliny pospolite na terenie powiatu eksploatowane są metodą odkrywkową. Zdarzają się również na naszym terenie przypadki tzw. nielegalnego wydobycia wówczas zgodnie z zapisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze organ koncesyjny czyli starosta wstrzymuje decyzją prowadzoną nielegalnie eksploatację naliczając jednocześnie podwyższoną osiemdziesięciokrotnie opłatę eksploatacyjną za wydobycie kopaliny pospolitej bez wymaganej prawem koncesji. W omawianym okresie sprawozdawczym (2007-2008) Starosta Tucholski wydał 3 takie decyzje.

5. Gospodarka wodno – ściekowa

W powiecie tucholskim zarejestrowanych jest 83 studni głębinowych czynnych. Wody pitne naszego terenu charakteryzują się niską (III) i średnią (II) klasą jakości Wymagają zatem odpowiednich zabiegów przed podaniem ich do sieci wodociągowej. Porównując zużycie wody z latami ubiegłymi zauważyć należy wzrost ilości jej zużycia zwłaszcza na cele eksploatacji sieci oraz w gospodarstwach domowych. Ogólny wydatek czynnych ujęć wody pitnej, jaki został określony w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez Starostę Tucholskiego wynosi obecnie 10.953,82 m³. Z warstw czwartorzędowych wody pitne pobiera 73 studni, a z trzeciorzędowych 10 studni. Wszystkie czynne i eksploatowane ujęcia mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej ujęcia.

Sieć wodociągowa w powiecie tucholskim ma długość 681,7 km, natomiast sieć kanalizacyjna wynosi 339,6 km (70,3 km w mieście Tuchola). Do sieci podłączonych jest 4937 budynków. Stopień skanalizowania terenu powiatu wynosi 72,8 %. Alternatywnymi względem sieci kanalizacyjnej rozwiązaniami są przydomowe oczyszczalnie ścieków. Powiat prowadzi działania w celu całkowitej likwidacji zrzutu ścieków nieoczyszczonych do wód powierzchniowych, poprzez kontrole terenowe i wydawanie stosownych decyzji administracyjnych. W latach 2007 – 2008 Starosta Tucholski wydał 14 decyzji administracyjnych z zakresu odprowadzania oczyszczonych ścieków do wód lub do ziemi. Przeprowadzane kontrole terenowe we wszystkich przypadkach wykazały poprawnie prowadzoną gospodarkę ściekową, urządzenia odprowadzające oczyszczone ścieki były w dobrym stanie technicznym.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej prowadzony jest monitoring ujęć wodnych oraz odbiorników ścieków oczyszczonych, którymi są zarówno wody stojące, jak i płynące oraz ziemia. Prowadzone są kontrole zakładów, w celu sprawdzenia zgodności ich działalności z uzyskanym pozwoleniem wodnoprawnym,

propagując optymalne zużycie wody i prawidłową gospodarkę wodno-ściekową na terenie danego zakładu.

Starosta Tucholski jako organ właściwy w sprawach gospodarowania wodami na terenie powiatu tucholskiego przez podmioty posiadające pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód płynących oraz przestrzegania przepisów ustawy prawo wodne, po stwierdzeniu nieprawidłowego gospodarowania wodami rzeki Kamionka wystąpił do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku (RZGW) o przeprowadzenie kontroli w zakresie korzystania z wód z w/w rzeki, przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy prawo wodne oraz utrzymania wód i urządzeń wodnych. Zgodnie z kompetencjami Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej po przeprowadzeniu kontroli terenowej, wydał podmiotom z terenu powiatu tucholskiego, korzystających z wód rzeki Kamionka zarządzenia pokontrolne z zaleceniami i terminami ich wykonania.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy prowadzi postępowanie administracyjne w sprawie wstrzymania użytkowania instalacji – oczyszczalni ścieków w Gostycynie eksploatowanej przez Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe Kamionka Sp. z o. o., ul. Usługowa 2 w Gostycynie.

W zakresie poboru wód podziemnych lub powierzchniowych Starosta Tucholski udzielił w okresie 2007- 2008 łącznie 17 pozwoleń administracyjnych.

Poszczególne gminy powiatu wykonują inwestycje związane z rozwojem infrastruktury technicznej poprzez budowę wodociągów i skanalizowanie obszarów wiejskich. Działania te przyczyniają się do stopniowej likwidacji szamb przydomowych oraz nielegalnego zrzutu ścieków do ziemi i do wód powierzchniowych.

6. Energia odnawialna

Wykorzystywanie energii odnawialnej pozwala na częściowe wypieranie z sieci energetycznej mocy tradycyjnych elektrowni, co przedkłada się na redukcję emisji spalin do powietrza. Na terenie naszego powiatu planowana jest budowa siedmiu elektrowni wiatrowych w miejscowościach: Kiełpin – 5 szt. o łącznej mocy 10,6 MW, w Bładowie – 1 szt. o mocy 2,3 MW oraz w Jeleńcu – 1 szt. o mocy 0,6 MW.

Powiat nasz charakteryzuje się również korzystnymi warunkami do rozwoju pozyskiwania energii z zasobów wodnych. Starosta Tucholski udzielił pozwoleń wodnoprawnych na korzystanie z wód dla celów energetycznych następującym obiektom: Piszczek – korzysta z wód rzeki Kicz, Młyn Raciąski – Struga Ciechocińska, Szumiąca Młyn – rzeka Szumiąca. Ponadto na terenie powiatu tucholskiego funkcjonują MEW w Zielonce – Wielki Kanał Brdy, w Kamienicy oraz w Karczewie, które korzystają z wód rzeki Kamionka, a także w Śliwiczkach – rzeka Prusina.

*Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem
Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów
naturalnych powiatu tucholskiego*

Źródłem energii odnawialnej może być również biomasa, wykorzystywana jako surowiec do spalania (spalanie odpadów tartacznych, drewna odpadowego z wyrębu i czyszczenia lasów itp.). Perspektywicznie dodatkowym źródłem biomasy mogą być uprawy energetyczne prowadzone na nieużytkach i terenach niezagospodarowanych, wilgotnych czy zalewowych. Na terenie naszego powiatu planowana jest w najbliższych latach rozbudowa i budowa kotłowni miejskiej o mocy 9 MW w Tucholi przy ul. Witosa, której podstawowym paliwem energetycznym będzie słoma, rezerwowym zrębki drzewne, brykiety z siana lub palety.

Bardzo ważnym źródłem energii odnawialnej jest również wykorzystanie promieni słonecznych z zastosowaniem kolektorów słonecznych, których na terenie powiatu funkcjonuje 17. Głównie ich zastosowanie to ogrzewanie gospodarstw domowych oraz zaopatrzenie w ciepłą wodę.

Analizując możliwości wykorzystania energii geotermalnej stwierdzić można, iż przez obszar powiatu tucholskiego przebiega jeden z najzasobniejszych w skali kraju tzw. szczecińsko – łódzki obszar występowania wód geotermalnych. Zasoby te mogą być wykorzystywane praktycznie w nieograniczony sposób np. na cele komunalne, przemysłowe, rolnicze i itp. Warunki wykorzystania tych zasobów na terenie powiatu nie są dokładnie rozpoznane. Starosta Tucholski dotychczas nie wydał żadnego pozwolenia na wykorzystanie wód geotermalnych na cele energetyczne.

7. Gospodarka odpadami

Wszystkie procesy związane ze zbieraniem, transportem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów można ogólnie określić mianem gospodarowania odpadami.

7.1. Unieszkodliwianie odpadów na terenie powiatu tucholskiego

Jedynym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych i innych odpadów, nie będących odpadami niebezpiecznymi na terenie powiatu tucholskiego jest ich składowanie na składowiskach odpadów komunalnych, których jest u nas 4 w następujących miejscowościach: Bładowo – międzygminne składowisko, na którym deponowane są odpady z gminy Tuchola, Cekcyn, Kęsowo i Koronowo), Rosochatka, Gostycyn i Bysławek. Nadmienić należy, iż z dniem 01 stycznia 2010 r. zamknięte zostanie składowisko odpadów komunalnych w Gostycynie.

Tabela 2. Składowiska odpadów komunalnych funkcjonujące na terenie powiatu tucholskiego wraz z bilansem odpadów wg stanu na 31.12.2008 r.

L.p.	Lokalizacja składowiska	Funkcja składowiska (rejon obsługi)	Ilość odpadów składowanych, [Mg]		Ilość odpadów zdeponowanych	% zapełnienia składowiska
			2007 r.	2008 r.		
1.	Gostycyn	Gmina Gostycyn	315,20	323,25	6.402,46	64,3
2.	Bysławek	Gmina Lubiewo	458,0	544,8	4.265,8	96
3.	Rosochata	Gmina Śliwice	514,6	525,81	4.705,38	44,96

4.	Bładowo	Międzygminne gmina Tuchola, Kęsowo, Cekcyn i Koronowo	10.966,9	10.045,69	90.328,08	12,7
Razem powiat:			11.939,5	11.439,55	105.701,72	-

Statystycznie mieszkańiec naszego powiatu wytworzył w 2007 r. ok. 250 kg odpadów, komunalnych natomiast w 2008 r. - 238 kg.

Tabela 3. Rodzaj i ilość odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie na poszczególnych składowiskach odpadów obojętnych i innych niż niebezpieczne na terenie powiatu tucholskiego [Mg/rok].

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów	
		2007	2008
1.	2.	3.	4.
Składowisko odpadów komunalnych w Bładowie, gmina Tuchola			
Odpady inne niż niebezpieczne			
02 06 01	Surowce i produkty nieprzydatne do spożycia i przetwórstwa	40,35	4,62
02 06 99	Inne niewymienione odpady	-	315
10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	38,32	10,90
10 01 99	Inne niewymienione odpady	-	114,30
12 01 99	Inne niewymienione odpady	-	205,12
17 01 02	Gruz ceglany	239,34	3.337,16
17 01 82	Inne niewymienione odpady	90,61	27,94
17 02 03	Tworzywa sztuczne	-	2,41
17 03 80	Odpadowa papa	42,25	8,95
19 08 01	Skratki	64,96	35,24
19 08 02	Zawartość piaskowników	56,95	69,50
19 12 04	Tworzywa sztuczne i guma	-	34,79
19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11)	0,44	0,56
20 02 02	Gleba i ziemia w tym kamienie	61,36	235,05
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	0,08	154,48
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	10.159,91	9.723,99
20 03 02	Odpady z targowisk	3,34	0,07
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	205,16	156,85
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	42,07	11,69
Składowisko odpadów komunalnych w Bysławiu, gmina Lubiewo			
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	458,0	544,8
Składowisko odpadów komunalnych w Gostycynie, gmina Gostycyn			

20 03 01	Niese segregowane odpady komunalne	315,2	303,25
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	28	20
20 01 01	Papier i tektura	27,6	-
20 01 02	Szkło	21,7	-
20 01 39	Tworzywa sztuczne	62,9	-
20 01 40	Metale	0	-
Składowisko odpadów komunalnych w Rosochatce, gmina Śliwice			
20 03 01	Niese segregowane odpady komunalne	514,6	515,81

Zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, odpady powyższe (wymienione w tabeli 24), poddawane są procesowi unieszkodliwiania D 1 – składowanie na składowiskach odpadów obojętnych oraz D 5 - składowanie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne.

7.2. Instalacje do odzysku odpadów istniejące na terenie powiatu tucholskiego

1. Zakład Sprzętowo – Transportowy, Czesław Pawłowski, ul. Towarowa 1, 89-500 Tuchola,
2. Przedsiębiorstwo Komunale w Tucholi Spółka z o. o., ul. Świecka 68, 89-500 Tuchola,
3. Zakład EXWOOD Spółka z o. o., ul. Jagiellońska 55, 83-110 Tczew, działalność prowadzona w miejscowości Raciąż Młyn,
4. MET – WTÓR – G.E., Skup surowców wtórnych, Eugeniusz Górski, ul. Transportowa 6, 89-500 Tuchola,
5. WUTKOWSCY Sp. z o. o., ul. Czerska 9, 89- 530 Śliwice
6. Przedsiębiorstwo Produkcyjne Usługowo – Handlowe „ARKA”, 89-525 Sucha
7. Zakład Produkcyjno – Usługowo – Handlowy, Janusz Kiedrowski, ul. Przemysłowa 8, 89-510 Bysław
8. SKUP ZBÓŻ PRODUKCJA MAŁK Eugeniusz Suchowiecki, ul. Młynarska 6, 77-310 Debrzno, działalność prowadzona w Kęsowie przy ul. Głównej 26

W/w firmy prowadzą działalność w zakresie odzysku odpadów innych niż niebezpieczne, należą do nich odpady z następujących grup odpadów m. in.:

- 02 07 – odpady z produkcji napojów alkoholowych i bezalkoholowych – wyłoki, osady, wywary,
- 03 01 – odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli,
- 04 02 – odpady z przemysłu tekstylnego,
- 07 02 – odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania tworzyw sztucznych oraz kauczuków i włókien syntetycznych,
- 10 01 – odpady z elektrowni i innych zakładów energetycznego spalania paliw,
- 16 01 – zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy, odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów – zużyte opony,
- 17 01 – odpady z budowy i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (beton, cegła, płyty, ceramika),
- 17 02 – odpady z drewna, szkła i tworzyw sztucznych
- 20 01 – odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie – metale,

Zastosowane metody odzysku:

1. proces R-1 – wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii,

polega na spalaniu odpadów trocin, wiórów, ścinek, drewna, płyt wiórowych i forniru wykorzystując odzyskiwaną z odpadów energię na cele grzewcze zakładów,

2. R - 14 – inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części, polegające m. in. na:

- odpady pochodzące z rozbiórek obiektów budowlanych i dróg, a także kamienie poddawane są kruszeniu w kruszarce szczękowej, przesiane na linii sit a następnie podzielone na frakcje o dowolnych rozmiarach. Tak przygotowany materiał wykorzystywany jest do produkcji betonów, utwardzania dróg i placów, budowy fundamentów oraz wykorzystywane jako podsypka pod posadzki na gruncie po rozkruszeniu,

- pyły dymnicowe odzyskiwane są poprzez ich zmieszanie z wapnem palonym w urządzeniach stacji higienizacji z odwirowanym osadem ściekowym i wykorzystywane do rekultywacji gruntu,

- odpady z przetworzonych włókien tekstylnych powstałe w trakcie tapicerowania mebli bezpośrednio wykorzystywane są do wypychania kolejnych mebli,

- zużyte opony poddawane są bieżnikowaniu i wulkanizacji. Tak zregenerowane opony sprzedawane będą jako gotowe wyroby odbiorcom zewnętrznym,

- wywary i osady będą wirowane z zastosowaniem wirówki dekantacyjnej. Woda po odwirowaniu zostanie użyta powtórnie do procesu produkcji, a pozostała masa przekazywana osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym jako dodatek do pasz przez skarmianie bydła w gospodarstwach rolnych.

Powyższe metody odzysku odpadów zgodne są z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

Starosta Tucholski w omawianym okresie sprawozdawczym wydał 4 decyzje administracyjne zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów.

7.3. Zbieranie i transport odpadów na terenie powiatu tucholskiego

Zgodnie z zapisami art. 28 ustawy o odpadach starosta wydaje zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów oraz prowadzi wykaz firm posiadających w/w zezwolenie. Wymienić można następujące podmioty;

- Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska, Klonowo, Lubiewo;
- Transport Ciężarowy, Figiel Marian, Tuchola;
- Przedsiębiorstwo Usługowo — Produkcyjne „GRANTEX”, Kęsowo;
- Wutkowscy Spółka z o. o., Śliwice;
- Firma Handlowo — Usługowa ZŁOMIX, Wielka Klonia, Gostycyn;
- STAL - ZŁOM, Gostycyn;
- Transport Ciężarowy, Legbąd;
- ZIEMPIL S. A. - Piła, Cekcyn;
- Delta Gartenholz Polska Sp. z o. o., Dębowiec, Cekcyn;

*Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem
Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów
naturalnych powiatu tucholskiego*

- Przedsiębiorstwo Handlu Sprzętem Rolniczym AGROMA Sp. z o. o., Tuchola;
- PSD AGROMA, Gostycyn;
- Franciszek Grugiel Zdroje, Cekcyn;
- Sklep GALA, Tuchola;
- Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o. o., Tuchola;
- SYMO — SKUP — SPRZEDAŻ, Ropiński Robert, Sucha, Lubiewo;
- DREW — MET, Bysław;
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno — Handlowo — Usługowe „RAMP, E. Szmelter, Tuchola;
- Zakład Sprzęto — Transportowy, Czesław Pawłowski, Tuchola;
- Sklep Ogrodniczo — Chemiczny, Tuchola,
- Viktoria, Transport Międzynarodowy Sp. z o. o. Koszalin, zbieranie w Tucholi ul. Karasiewicza 3,
- FH – Jerzy Finc, ul. 13 Lutego 5, Bysław,
- MET – WTÓR – G.E., Sklep surowców wtórnych, Eugeniusz Górski, Tuchola, ul. Transportowa 6,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa w Tucholi, ul. Piastowska 5a,
- Firma Janek, Janusz Kozicki w Tucholi, ul. Stara 5,
- Punkt Sprzedaży Materiałów Budowlanych i Opału, Witold Dąbrowski w Tucholi, ul. Główna 68,
- Firma Grzelka, Aleksandra Biernat w Tucholi, ul. Bydgoska 13 A,
- Firma Handlowo - Usługowa GRETA, Redzko Katarzyna, Tuchola, ul. Aleja LOP 12,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe BOLMAR, Marek Boliński, Tuchola, ul. Starodworcowa 1,
- OLO - TRANS Transport Międzynarodowy, Aleksander Kutowski, Tuchola, ul. Cegielniana 22/11,
- T.K.M.G. s. c., Tomasz Kasprzak, Michał Gołębiowski, Bydgoszcz, ul. P. Ściegiennego 4/7, zbieranie odpadów w Bysławiu.
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ELDREW S.C.J.H. EHLERT, Wysoka,
- Transport Ciężarowy Nr 1, Henryk Ehlert, Śliwice, ul. Dworcowa 17,
- Usługi Transportowe, Krzysztof Szamocki, Śliwice, ul. Szkolna 8.

W latach 2007 – 2008 wydano 22 decyzje administracyjne podmiotom gospodarczym w zakresie zbierania i transportu odpadów.

Ożywienie gospodarcze spowodowało, iż uboczne produkty spalania w postaci żużli i popiołów lotnych, stały się cennym produktem, na przykład przy produkcji materiałów budowlanych, do budowy i utwardzania dróg oraz budowy nasypów komunikacyjnych.

Na terenie powiatu tucholskiego w omawianych latach sprawozdawczych wytworzono – średnia z dwóch lat – ok. 46 Mg odpadów niebezpiecznych. Gospodarka tymi odpadami przedstawia się następująco:

- ok. 75 Mg poddano odzyskowi,

Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów naturalnych powiatu tucholskiego

- unieszkodliwianiu poza składowaniem poddano ok. 30 Mg odpadów,
- unieszkodliwianiu poprzez składowanie - 0 Mg odpadów,
- magazynowanie czasowe celem późniejszego zagospodarowania – ok 25 Mg odpadów.

Jak wynika z wyżej podanych ilości zagospodarowano o ok. 84 Mg więcej odpadów niebezpiecznych niż wytworzono. Przyczyną tego zjawiska mogło być zagospodarowanie w tych latach odpadów niebezpiecznych nagromadzonych w latach wcześniejszych.

8. Edukacja ekologiczna i monitoring wdrażania

Starostwo Powiatowe dąży do objęcia pozwoleniami na emisje zanieczyszczeń do powietrza wszystkich korzystających ze środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. W zakresie ochrony powierzchni ziemi prowadzona jest organizacja systemu gospodarki odpadami na terenie naszego powiatu. Na szeroką skalę prowadzona jest edukacja ekologiczna wśród mieszkańców powiatu poprzez współorganizowanie konkursów ekologicznych. Prowadzona jest również ciągła kontrola zakładów korzystających ze środowiska w zakresie gospodarki odpadami, a także monitoring gospodarki odpadami poprzez tworzenie rejestru odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne wytwarzanych na terenie powiatu w oparciu o stosowne decyzje administracyjne.

Powiat od lat współpracuje ze szkołami, gminami, Tucholskim Parkiem Krajobrazowym, Nadleśnictwami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu. Corocznie prowadzone są akcje tj.: Odkręcona, Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata, a także liczne konkursy ekologiczne kierowane do dzieci i młodzieży „Przyroda wokół nas”.

Efekty popularyzacji ekologicznego stylu życia obrazują zwiększone ilości zbieranych surowców wtórnych podczas ww. akcji.

Tabela 4. Prowadzone akcje ekologiczne na terenie powiatu wraz z ilością zebranych odpadów.

Akcja	odpad	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.
Dzień Ziemi	PET	6.800 szt.	8.000 szt.	8.000 szt.	nie odbył się
	Baterie	186 kg	200 kg	200 kg	
Odkręcona	nakrętki	4.231 kg	3.949 kg	4.863 kg.	4.849 kg.
Zamień puszki na pieniądze	Puszka ALU	6.554 kg	b.d.	5.997,57	6.004 kg.

W roku 2008 dodatkowo zebrano torebki foliowe w ilości 20 kg oraz przeterminowane leki - 25 kg. W 2008 r. zebrano na składowisku odpadów komunalnych w Bładowie 18,358 ton zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, z innych źródeł 3,33 ton,

łącznie do zakładu prowadzącego przetwarzanie tego typu odpadów przekazano 20,165 ton.

Działania z zakresu edukacji ekologicznej skutkują wykształceniem wśród społeczeństwa pożądanymi nawykami dotyczącymi gospodarowania odpadami powstającymi w gospodarstwach domowych. Edukacja ekologiczna wykształca wśród młodego pokolenia świadomość zagrożeń wynikających z nieprawidłowego korzystania z zasobów i walorów środowiska naturalnego.

Realizacja Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami sprawowana jest poprzez ciągły monitoring wytwarzanych na terenie powiatu odpadów, sposobu ich zagospodarowania, wykorzystania i utylizacji.

Na terenie powiatu następuje ciągły rozwój selektywnej zbiórki odpadów, co umożliwia wydzielenie ze strumienia odpadów kierowanych na składowiska frakcji nadających się do wykorzystania (surowców wtórnych), a przez to ograniczenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach. Objęcie wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym systemem zbiórki odpadów umożliwi wyeliminowanie niekontrolowanego usuwania odpadów do środowiska i pozwoli na ograniczenie liczby tzw. „dzikich wysypisk śmieci”. Ponadto ponowne wykorzystanie pozyskanych surowców wtórnych znacznie ograniczy zużycie energii potrzebnej do ich wytworzenia.

Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest poprzez system pojemników na poszczególne typy odpadów tj. szkło, makulatura, plastik. W szkołach, urzędach, ośrodkach zdrowia oraz sklepach zlokalizowane są pojemniki do zbierania baterii.

Jednym z głównych zadań realizacji PGO jest system monitoringu istniejących instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, monitoring podmiotów wytwarzających odpady poza instalacjami, monitoring przewoźników i pośredników (posiadaczy odpadów), zajmujących się gospodarką odpadami, identyfikacja nielegalnych instalacji lub działań w zakresie gospodarki odpadami.

Zgodnie z zapisami ustawy o odpadach wytwórca odpadów zobowiązany jest do:

- uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości powyżej 0,1 Mg/rok,
- przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości do 0,1 Mg rocznie lub powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne,
- uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów, które powstają w związku z eksploatacją instalacji, jeżeli wytwarza powyżej 1 Mg odpadów niebezpiecznych rocznie lub powyżej 5 tysięcy Mg odpadów innych niż niebezpieczne rocznie.

Starosta Tucholski w okresie 2007 –2008 wydał 38 decyzji administracyjnych na gospodarkę odpadami obejmującą m. in.: zezwolenia na wytwarzanie odpadów, zatwierdzenia gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zezwolenia na prowadzenie

*Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem
Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów
naturalnych powiatu tucholskiego*

działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz przyjął 16 informacji o wytworzonych odpadach i sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami.

Sposób monitorowania gospodarki odpadami określony jest w ustawie o odpadach. Podstawowe informacje o odpadach gromadzone są w bazach danych prowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Starosta przesyła informacje do systemu, który stanowić będzie źródło informacji przy opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie realizacji planów gospodarki odpadami.

Monitoring ilości, przepływu i zagospodarowania odpadów opiera się generalnie na ich ilościowej i jakościowej ewidencji prowadzonej przez posiadaczy odpadów. Wymóg ewidencjonowania odpadów określony jest w ustawie o odpadach. W świetle obowiązujących przepisów do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych, zobowiązany jest każdy posiadacz odpadów, z wyjątkiem osób fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nie będących przedsiębiorcami, które wykorzystują odpady na własne potrzeby. W przypadku odpadów komunalnych ewidencję prowadzić muszą wszystkie podmioty zajmujące się ich odbiorem, transportem oraz odzyskiem i unieszkodliwianiem. Starosta wydając decyzje administracyjne w zakresie gospodarowania odpadami nakłada na podmiot obowiązek prowadzenia systemu ewidencji opierającego się na sporządzaniu kart ewidencji odpadów i kart przekazania odpadów. Wzory dokumentów oraz zakres danych określone są w przepisie wykonawczym do ustawy – rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów.

W celu prawidłowego wdrażania Planu, Starosta Tucholski monitoruje jego realizację poprzez:

- wykorzystanie swoich kompetencji w zakresie gospodarki odpadami (wydawanie pozwoleń na wytwarzanie odpadów, zatwierdzenie gospodarki odpadami niebezpiecznymi, przyjmowanie informacji o wytwarzanych odpadach innych niż niebezpieczne, wydawanie pozwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów, prowadzenie kontroli w zakresie wydanych pozwoleń, zezwoleń i przyjętych informacji),
- współpracę z gminami z teren powiatu,
- współpracę z Marszałkiem Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Wojewodą Kujawsko-Pomorskim, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska – realizującymi zadania wynikające z ich kompetencji służące prawidłowej gospodarce odpadami.

Jednocześnie Starosta, realizując PGO, prowadzi na bieżąco rejestr wydanych decyzji w zakresie gospodarki odpadami. Ważnym elementem kontroli funkcjonowania gospodarki odpadami jest monitoring obiektów służących gospodarce odpadami, w tym:

- wszystkich składowisk odpadów pod kątem ich oddziaływania na środowisko,
- wszystkich instalacji unieszkodliwiania (poza składowiskami), odzysku i zbierania odpadów,

- przekazywanie informacji do WIOŚ w Bydgoszczy.

Z roku na rok zwiększa się ilość odpadów składowanych na poszczególnych składowiskach komunalnych zlokalizowanych na terenie powiatu, a także, w dalszym ciągu podstawową metodą ich unieszkodliwiania jest składowanie. Dane dotyczące ilości zbieranych odpadów komunalnych (zwiększenie się tej ilości) mogą wynikać ze zwiększonej ilości zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z firmami zajmującymi się odbieraniem odpadów komunalnych oraz wyeliminowaniem pozbywania się tych odpadów w sposób niewłaściwy (spalanie tworzyw sztucznych w domowych piecach, porzucanie odpadów w przydrożnych rowach, lasach i tworzenie tzw. „dzikich wysypisk”).

Ze względu na to, iż odpady niebezpieczne stanowią potencjalne zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, albo środowiska, dlatego gospodarka tymi odpadami wymaga szczególnego z nimi postępowania. Podstawowym źródłem ich powstawania jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady tej grupy powstają także w placówkach służby zdrowia oraz gospodarstwach domowych. Podmioty gospodarcze, zgodnie z ustawą o odpadach są zobowiązane do przekazywania odpadów niebezpiecznych jednostkom posiadającym zezwolenia na ich odzysk lub utylizację. Na terenie powiatu nie ma firmy zajmującej się utylizacją odpadów niebezpiecznych. Całość wytworzonych odpadów niebezpiecznych utylizowana jest poza granicami powiatu.

Istotne zagrożenie stanowią odpady niebezpieczne wytwarzane w gospodarstwach domowych, trafiające do odpadów komunalnych. Zaliczyć do nich można m. in. takie odpady jak: opakowania po zużytych środkach ochrony roślin, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, zużyte farby, opakowania po lekach lub przeterminowane leki. Odpady te powinny być wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych „u źródła”, czyli przez samych mieszkańców przy czym konieczne jest stworzenie w tym zakresie odpowiednich warunków i zachęt. Dlatego tak ważne staje się prowadzenie ciągłej edukacji ekologicznej szczególnie wśród najmłodszych, a także zwiększenie świadomości ekologicznej wszystkich mieszkańców powiatu, przedsiębiorców, co w przyszłości pozwoli na prawidłowe i przynoszące efekty funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami.

Realizacja POŚ i PGO powinna opierać się na dalszej kontynuacji wprowadzania założeń i rozszerzeniu w najbliższych latach działań określonych w powyższych dokumentacjach.

9. Stan rolnictwa i zasobów naturalnych powiatu tucholskiego

W latach 2007 – 2008 dokonano na wniosek zainteresowanych 19 wpisów do rejestru zwierząt należących do gatunków podlegających ograniczeniom na podstawie przepisów prawa Unii Europejskiej zaliczanych do płazów, gadów, ptaków i ssaków zgodnie z zapisami art. 64 i art. 149 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.) w związku z Konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzona w Waszyngtonie dnia 03 marca 1973 r. (Dz. U. z 1991, Nr 27, poz. 112). Wpisane do rejestru są m. in. takie gatunki

*Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem
Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów
naturalnych powiatu tucholskiego*

zwierząt jak: raróg górski, jastrząb gołębiarz, sokół wędrowny, boa tęczowy, wąż królewski, pyton królewski.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Starosta Tucholski wydał 68 decyzji administracyjnych na wycinkę drzew rosnących na gruntach gminnych (01.01.2007 – 31.12.2008). Zakwalifikowane do wycinki drzewa w większości przypadków zagrażały bezpieczeństwu zdrowia i życia ludzi – obumarły lub rosły w pasie drogowym modernizowanych dróg gminnych.

W 2006 r. opracowane zostały uproszczone plany urządzania lasu dla gmin Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo na powierzchni ponad 1500 ha, w 2007 r. opracowane zostały uproszczone plany urządzania lasu dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa z terenu gminy Śliwice na powierzchni 1700 ha.

W 2009 roku wygasają uproszczone plany urządzania lasu dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa na terenie gmin Cekcyn, Tuchola i miasta Tucholi. Powierzchnia leśna, dla której należało wykonać nowe opracowania to 3.426 ha, a koszt takiego opracowania wyniósł 117.700 zł. Z uwagi na dużą powierzchnię lasów prace związane z opracowaniem uproszczonych planów urządzania lasu rozpoczęte zostały już w 2008 roku, po wyłonieniu w przetargu wykonawcy tego opracowania. Uproszczone plany urządzania lasu i inwentaryzacje stanu lasu opracowane zostały wiosną 2009 r. Zostały one wyłożone do wglądu zainteresowanym na okres 60 dni w urzędach gmin. Właściciele lasów zgłosili do wyłożonych planów 51 uwag. Uwagi te rozpatrzone zostały przez Starostę Tucholskiego w formie decyzji administracyjnych. Jedna osoba złożyła odwołanie od decyzji i obecnie sprawa znajduje się w Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Bydgoszczy.

Uproszczone plany urządzania lasu i inwentaryzacje stanu lasów dla gmin Cekcyn i Tuchola obowiązywać będą od 1 stycznia 2010 r. przez okres 10 lat. W opracowaniach tych opisany został między innymi stan drzewostanów, ale również określone zostały zadania jakie właściciele lasów winni w lasach tych wykonywać. Opracowanie to pozwoli na prowadzenie racjonalnej zgodnej z ustawą o lasach gospodarki w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

Starosta zgodnie z zapisem art. 178 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.) sprawuje nadzór nad działalnością istniejących spółek wodnych. Na terenie powiatu działają następujące spółki wodne: Gminna Spółka Wodna w Kęsowie - obejmuje działalnością teren gminy Kęsowo, Gminna Spółka Wodna w Lubiewie - obejmuje działalnością teren gminy Lubiewo, Gminna Spółka Wodna w Gostycynie - obejmuje działalnością wsie: Bagienica, Gostycyn i Wielki Mędromierz, Gminna Spółka Wodna w Tucholi – obejmująca wsie: Bładowo, Kiełpin, Raciąż, Stobno, Wielką Komorzę i Mały Mędromierz, Gminna Spółka Wodna w Cekcynie – obejmuje wsie Cekcyn, Ostrowo, Iwiec. Są to spółki wodne, których działalność skierowana jest na prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej w urządzeniach melioracji wodnej szczegółowej, dla potrzeb rolnictwa.

*Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem
Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów
naturalnych powiatu tucholskiego*

Na terenie powiatu istnieje i prowadzi działalność Spółka Wodna Wielkiego Kanału Brdy, która swoim zasięgiem działania obejmuje Wielki Kanał Brdy wraz z niezbędnymi urządzeniami służącymi do prowadzenia gospodarki wodnej. Zadaniem Spółki WKB jest zapewnienie wody dla potrzeb rolnictwa, a także zapewnienie przepływów wód dla potrzeb Małej Elektrowni Wodnej w Zielonce i gospodarki rybackiej Zakładu Hodowli Pstrąga Mylof. Obowiązki te wynikają z decyzji wodnoprawnych wydanych przez Wojewodę Bydgoskiego. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt, iż posiadane przez Spółkę Wodną Wielkiego Kanału Brdy pozwolenie wodnoprawne wygasa z końcem 2010 r. Już obecnie winny zostać rozpoczęte prace związane z opracowaniem nowego operatu wodnoprawnego wraz z instrukcją gospodarowania wodą. Spółka WKB w budżecie nie posiada środków finansowych jakie niezbędne są na pokrycie kosztów opracowania operatu. Koszt takiego opracowania to kwota około 35.000 zł.

W minionych latach Zarząd Powiatu Tucholskiego ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielał spółkom wodnym dotacji przedmiotowych na realizację zadań statutowych. W 2007 r. wszystkie występujące o dotacje spółki otrzymały środki finansowe w wysokości 2500 zł każda, w 2008 r. po 3.000,00 zł każda natomiast w 2009 r. po 4.000,00 zł każda spółka wodna. Nadmienić należy w tym miejscu, że z dniem 01 stycznia 2010 r. zlikwidowane zostaną Powiatowe i Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Wojewoda Kujawsko – Pomorski udzielił dotacji przedmiotowej spółkom na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz realizację inwestycji w 2007, 2008 i 2009 r. w następującej wysokości:

Tabela 5. Dotacje udzielone spółkom wodnym przez Wojewodę Kujawsko - Pomorskiego

Spółka Wodna	Wysokość przyznanej dotacji, zł		
	2007 r	2008 r.	2009 r.
Tuchola	50.000	7.600	4.300
Cekcyn	10.500	500	500
Gostycyn	5.500	500	500
Kęsowo	26.050	3.800	1.400
Lubiewo	15.950	5.600	1.150
Wielkiego Kanału Brdy	34.050	3.500	3.000

Spółki wodne ubiegały się również o środki finansowe, na wykonywanie zadań publicznych w zakresie utrzymania wód i urządzeń wodnych, od Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów naturalnych powiatu tucholskiego

Tabela 6. Dotacje udzielone spółkom wodnym przez Marszałka Województwa Kujawsko - Pomorskiego

Spółka Wodna	Wysokość przyznanej dotacji, zł	
	2008 r.	2009 r.
Tuchola	8.220	15.000
Cekcyn	8.000	14.710
Gostycyn	8.700	8.000
Kęsowo	9.000	16.000
Lubiewo	9.000	10.000

Zgodnie z prawem geodezyjnym i kartograficznym prowadzone były prace związane z kontrolą terenową ewidencji gruntów i ponowną klasyfikacją gruntów rolnych. Zadania te, w ogromnej mierze ujawniły się w związku realizacją dopłat rolniczych, a także wykonaniem uproszczonych planów urządzania lasu.

Zmiana sposobu użytkowania gruntów pociąga za sobą konieczność prowadzenia kontroli terenowych ewidencji gruntów. Pomiary tych terenów wykonują jednostki wykonawstwa geodezyjnego, które zamierzają granice konturów poszczególnych użytków, obliczają ich powierzchnie oraz sporządzają dokumentację do ponownej klasyfikacji gruntów. Koszty związane z tą kontrolą ponoszą właściciele gospodarstw rolnych. Obowiązek ten wynika z przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (jednolity tekst z 2005 r. Dz. U. Nr 240, poz. 2027).

Z budżetu Państwa finansowane są prace związane z ponowną klasyfikacją gruntów – zmienionych użytków. W 2007 r. zmiany te dotyczyły powierzchni około 200 ha, w 2008 r. - powierzchni około 120 ha, natomiast w 2009 r. ponownej klasyfikacji podlegały grunty o pow. 65 ha. Zadania związane z ponowną klasyfikacją gruntów obecnie wykonuje gleboznawca, który wygrał przetarg na wykonywanie tych prac. Przekazane z budżetu Państwa na ten cel w 2009 r. środki finansowe w wysokości 30.000 zł nie zostaną wykorzystane z uwagi na brak wniosków.

Sprawy związane z zalesieniami dotyczą upraw leśnych założonych w latach 2002 i 2003, za których prowadzenie właściciele otrzymują ekwiwalent pieniężny ze środków pochodzących z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W latach 2002 i 2003 zalesionych na terenie powiatu tucholskiego zostało ponad 91 ha użytków rolnych w zdecydowanej większości bardzo słabych klas bonitacyjnych. 34 właściciele tych upraw za ich prowadzenie otrzymuje comiesięczny ekwiwalent w łącznej wysokości około 12.000 zł. Lasy te nadzorowane są przez nadleśnictwa.

Obecnie obowiązujące przepisy pozwalają właścicielom gruntów rolnych planowanych do zalesienia ubiegać się o środki finansowe na założenie i prowadzenie upraw leśnych. Wnioski te rozpatrywane są przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Na terenie powiatu tucholskiego w latach 2006 – 2007 złożono 22 wnioski o zalesienie terenów na łączną powierzchnię 59,50 ha. Od 2007 r. nie wpłynął żaden wniosek o zalesienie gruntów rolnych. Faktem, który ma ogromne znaczenie w tym, iż nie ma wniosków o zalesianie gruntów rolnych jest to, iż obowiązujące w ramach

nowego programu PROW przepisy nie zezwalają na zalesianie gruntów położonych na terenach objętych Naturą 2000.

Starosta Tucholski w ramach realizacji przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych opiniuje projekty decyzji o warunkach zabudowy pod kątem ochrony gruntów rolnych. Uzgodnienie takiej decyzji następuje w formie postanowienia. Takich postanowień w latach 2007 – 2008 wydano łącznie 646, natomiast w 2009 r. już 301. Przed uzyskaniem pozwolenia na budowę inwestorzy uzyskują również zezwolenie na wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolnej. Takich wyłączeń w latach 2007- 2008 było 523, natomiast w 2009 rozpatrzono już 280 wniosków. Inwestycje dokonywane na gruntach wysokich klas bonitacyjnych I – III powodują obowiązek uiszczania należności i opłat rocznych. Opłaty te wpływają na konto Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. Z tych środków współfinansowane są między innymi budowa dróg transportu rolniczego, budowa zbiorników małej retencji, poprawa jakości gleb o niskiej bonitacji, czy też gleb zdegradowanych. Modernizację dróg transportu rolniczego przy udziale środków FOGR od wielu lat wykonuje wszystkie gminy naszego powiatu za wyjątkiem Gminy Lubiewo. Współfinansowana była również budowa zbiorników małej retencji np. we wsi Bysław, Sucha. Od 1 stycznia 2009 r. nie są objęte ochroną gruntów rolnych grunty nawet wysokich klas bonitacyjnych położone w granicach miast.

10. Stan środowiska naturalnego w powiecie tucholskim

10.1. Powietrze

Na terenie powiatu tucholskiego brak jest uciążliwych, emitujących substancje o wysokim stopniu toksyczności dużych zakładów przemysłowych. Czynnikiem w najwyższym stopniu zanieczyszczającym powietrze w powiecie tucholskim jest spalanie węgla kamiennego. Spalanie drewna jako tak zwanej biomasy zamyka bilans dwutlenku węgla, a niewielkie ilości pyłu i innych zanieczyszczeń jakie podczas tego procesu powstają są praktycznie pomijalne i pozwalają uznać drewno jako paliwo przyjazne dla środowiska.

W świetle oceny stanu zanieczyszczenia powietrza w województwie kujawsko-pomorskim wykonanych w latach 2007-2008 przez WIOŚ w Bydgoszczy wynika, że **teren powiatu tucholskiego zaliczono do klasy A** (utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie) **zarówno pod kątem ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin**. Na terenie powiatu badania jakości powietrza wykonywane są w stacji pomiarowej zlokalizowanej w Zielonce. Stacja monitoruje powietrze pod względem stężenia ozonu, dwutlenku siarki i dwutlenku azotu. We wszystkich przypadkach stężenia ww. wskaźników w powietrzu są znacznie niższe od dopuszczalnych. Wyniki tych pomiarów przekazywane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy do Komisji Europejskiej do tak zwanej bazy AIRBASE za pośrednictwem Europejskiej Agencji Środowiska.

W latach 2007 i 2008 dokonano kolejnych rocznych ocen jakości powietrza atmosferycznego. W ocenach tych został wprowadzony nowy podział na badane strefy, którym nadano nowe kody. Powiat nasz zakwalifikowany został do strefy

*Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem
Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów
naturalnych powiatu tucholskiego*

sępoleńsko – tucholskiej, posiadającej kod PL.04.14.z.02 o powierzchni 1867 km. W strefie tej badaniom poddano występowanie następujących substancji w środowisku: benzen, dwutlenek azotu, tlenki azotu, dwutlenek siarki, ołów, pył zawieszony, tlenek węgla, arsen, benzo(a)piren, kadm i nikiel. Klasyfikację wykonano odrębnie ze względu na ochronę zdrowia ludzi i odrębnie ze względu na ochronę roślin.

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających rocznym ocenom jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa B - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy docelowy, poziomy celów długoterminowych.

Na terenie naszego powiatu stacje pomiarowe zlokalizowane są w Tucholi przy ul. Pocztovej, ul. Nad Kiczą 18 A, ul. Główniej 23 oraz w miejscowości Zielonka.

Analiza wyników klasyfikacji strefy sępoleńsko – tucholskiej dla zanieczyszczeń dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz klasa łączna dla naszej strefy uzyskana w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin pozwoliła zaliczyć naszą strefę do klasy A.

Wyniki klasyfikacji strefy, do której zaliczony został nasz powiat, dla zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony PM 10, ołów, benzen, tlenek węgla, arsen, kadm, nikiel, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi również pozwoliły na sklasyfikowanie jej w klasie A.

Inaczej sytuacja wygląda biorąc pod uwagę uzyskane wyniki naszej strefy dla zanieczyszczenia środowiska benzo(a)pirenem z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi. Łączna ocena naszej strefy zaliczona została do klasy C.

W przypadku, gdy chociaż jedna substancja przekroczy dopuszczalny poziom stężenia (w naszym przypadku klasa C dla benzo(a)pirenu) cała strefa sępoleńsko – tucholska zakwalifikowana została do klasy C, dla której opracowany musi być program ochrony powietrza. W związku z powyższym sejmik województwa kujawsko – pomorskiego winien określić w drodze uchwały taki program dla całego województwa.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska Starosta prowadzi rejestr wraz z charakterystyką emitorów wprowadzających zanieczyszczenia do środowiska. Są to pyły i gazy pochodzące przede wszystkim z zakładów przemysłu drzewnego, zakładów lakierniczych, masarni itp.

Jednocześnie prowadzony jest monitoring i kontrola wydanych decyzji administracyjnych w zakresie wprowadzania pyłów i gazów do powietrza.

10.2. Hałas

Prowadzone są badania klimatu akustycznego naszego powiatu. Jak wiadomo hałas jest jednym z czynników wpływających na środowisko naturalne i szczególnie negatywnie oddziałującym na człowieka, na jego jakość życia oraz zdrowia.

Duże znaczenie ma tutaj hałas komunikacyjny, którego poziom z roku na rok ulega zwiększeniu, czego przyczyną jest ciągły wzrost liczby pojazdów osobowych oraz zwiększony transport ciężarowy. Zagrożenie hałasem powiększa się również z powodu braku obwodnic dla ruchu tranzytowego. Głównymi przyczynami hałasu emitowanego przez pojazdy są:

- praca silnika i podzespołów napędowych,
- uderzenia opon o nawierzchnię,
- stan techniczny tłumika,
- zła współpraca podzespołów (np. podwozia) w starych i źle konserwowanych pojazdach.

Na określenie, które z rodzajów hałasu stanowią uciążliwość, pozwalają badania Państwowego Zakładu Higieny. Wyniki badań wskazują, iż zasadniczą uciążliwość w środowisku stwarza hałas komunikacyjny, a granicą powyżej której uciążliwość hałasu potęguje się znacznie jest równa 60 dB.

W roku 2007 do badań wykonywanych przez WIOŚ wytypowano 5 obszarów, na terenie których zlokalizowano 5 stanowisk pomiarowych w ciągu dróg wojewódzkich 240, 241 oraz 237 przebiegających przez Tucholę oraz w centrum miasta. Punkty pomiarowe zlokalizowano przy następujących ulicach:

- Bydgoskiej 10, gdzie droga znajduje się w odległości ok. 4 m od linii zabudowy jednorodzinnej,
- Świeckiej 89A, gdzie droga znajduje się w odległości ok. 23 m od linii zabudowy jednorodzinnej i obiektów szkolnych,
- Świeckiej 17, gdzie droga znajduje się w odległości ok. 6 m od linii zabudowy jedno- i wielorodzinnej,
- Nowodworskiego 12, gdzie droga znajduje się w odległości ok. 3 m od linii zabudowy wielorodzinnej,
- Głównej 22, gdzie droga znajduje się w odległości ok. 3 m od linii zabudowy jednorodzinnej.

Pomiary wykonywane były w miesiącach: maj, lipiec i wrzesień w trzech przedziałach czasowych pory dziennej (6:00 – 22:00), przy określonych warunkach pogodowych tzn. gdy prędkość wiatru była mniejsza niż 5 m/s i przy braku opadów atmosferycznych. Równocześnie z pomiarami poziomu dźwięku wykonano pomiary natężenia ruchu drogowego z uwzględnieniem podziału na samochody osobowe i ciężarowe.

Zarejestrowane wartości średniego poziomu hałasu dla poszczególnych serii pomiarowych wahały się w granicach od 62,5 do 72,5 dB. Natężenie ruchu pojazdów oscylowało w granicach od 480 do 636 pojazdów na godzinę oraz przy 9,6 – 24,8 % udziale pojazdów ciężkich.

*Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska z Planem
Gospodarki Odpadami za lata 2007 - 2008 oraz informacja o stanie rolnictwa i zasobów
naturalnych powiatu tucholskiego*

Wyniki pomiarów dla wszystkich punktów pomiarowych wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku pochodzącego od dróg i linii kolejowych, określonego w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826) i wynoszącego 60 dB.

Największe przekroczenie o ponad 12 dB odnotowano na stanowisku przy ul. Głównej, co związane jest z lokalizacją budynków mieszkalnych w niewielkiej odległości od jezdni, ale przede wszystkim spowodowane jest poruszaniem się pojazdów transportu ciężkiego ze znaczną prędkością po nienajlepiej utrzymanej jezdni. Udział pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu pojazdów poruszających się ulicą Główną wynosił 24,8 %. W pozostałych punktach pomiarowych przekroczenia wahają się w granicach od 0,6 do 8,9 dB.

Podobnie sytuacja wyglądała w 2008 r., w którym odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku na wszystkich pięciu stanowiskach pomiarowych zlokalizowanych w Tucholi. Przekroczenia te wahały się w granicach od 2,5 – 12,5 dB, przy natężeniu ruchu pojazdów w granicach 458 – 636 pojazdów/h i 9,9 – 29,0 % udziału pojazdów ciężkich.

Poprawa stanu klimatu akustycznego w najbliższych latach i osiągnięcie granic wyznaczonych nawet stosunkowo liberalnymi normami jest, ze względów ekonomicznych przedsięwzięciem niezwykle trudnym do realizacji. Istnieje więc problem wypracowania takiego podejścia, aby podejmowane przedsięwzięcia cechowały się efektywnością przy zachowaniu ekonomicznej racjonalności. Powszechnie stosowanymi rozwiązaniami mającymi na celu zmniejszenie poziomu hałasu jest budowa obwodnic. Obniżenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego możliwe jest również poprzez budowę odpowiednich ekranów akustycznych.

Znaczną poprawę mieszkańcy Tucholi dotyczącą hałasu komunikacyjnego powinni odczuć po wybudowaniu obwodnicy dla miasta.

Z analizy wyników hałasu kolejowego stwierdzić można brak jego negatywnego oddziaływania, jest to skutkiem zmniejszenia rangi i roli transportu kolejowego na naszym terenie. Ponadto, korzystnie na poprawę stanu klimatu akustycznego terenów przyległych wpłynęła modernizacja linii kolejowych i poprawa warunków technicznych taboru kolejowego.

Badania w zakresie ochrony przed hałasem i przestrzeganiem wymogów korzystania ze środowiska wśród jednostek gospodarczych (przedsiębiorstw i firm) również prowadzone są przez WIOŚ. Przeprowadzone w czasie kontroli pomiary hałasu wykazały, w nielicznych przypadkach nadmierną emisję hałasu do środowiska. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, zarówno w porze dziennej jak i nocnej wahały się zwykle od kilku do kilkunastu decybeli. Dominującymi źródłami hałasu były: instalacje wentylacji ogólnej, odpylania, sprężarkownie, maszyny stolarskie, agregaty pompowe, transport wewnątrzzakładowy.

11. Wykorzystane materiały:

1. Sprawozdania z realizacji gminnych planów gospodarki odpadami.
2. Decyzje administracyjne wydane przez Starostę Tucholskiego w zakresie gospodarki odpadami i ochrony środowiska.
3. Roczniki statystyczne.
4. Raporty o stanie środowiska województwa Kujawsko – Pomorskiego.
5. Krajowy plan gospodarki odpadami oraz program ochrony środowiska.
6. Program ochronny środowiska z planem gospodarki odpadami dla województwa kujawsko – pomorskiego.
7. Roczne sprawozdania powiatowego i wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

12. Spis tabel

- Tabela 1. Lesistość na terenie powiatu tucholskiego z podziałem na gminy uwzględnieniem wszystkich form własności.
- Tabela 2. Składowiska odpadów komunalnych funkcjonujące na terenie powiatu tucholskiego wraz z bilansem odpadów wg. stanu na dzień 31.12.2009 r.
- Tabela 3. Rodzaj i ilość odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie na poszczególnych składowiskach odpadów obojętnych i innych niż niebezpieczne na terenie powiatu tucholskiego.
- Tabela 4. Prowadzone akcje ekologiczne na terenie powiatu tucholskiego wraz z ilością zebranych odpadów.
- Tabela 5. Dotacje udzielone spółkom wodnych przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego.
- Tabela 6. Dotacje udzielone spółkom wodnych przez Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Autorzy opracowania:

Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska

**UCHWAŁA Nr XXXII
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 27 listopada 2009r.**

w sprawie zmian budżetu powiatu tucholskiego na rok 2009.

Na podstawie art. 12 pkt. 5 i 8 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753) oraz art. 184 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217, Nr 170, poz.1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791, Nr 140, poz. 984, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, Nr 209, poz. 1317, Nr 216, poz. 1370, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 62, poz. 504, Nr 72, poz. 619, Nr 79, poz.666)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje :**

§ 1. W uchwale nr XXII/170/2008 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 19 grudnia 2008 roku w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Tucholskiego na 2009 rok, zmienionej uchwałami: Rady Powiatu Tucholskiego nr XXIV/188/2009 z dnia 23 stycznia 2009 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego nr 131/268/2009 z dnia 16 lutego 2009 roku, Rady Powiatu Tucholskiego nr XXV/199/2009 z dnia 20 marca 2009 roku, Rady Powiatu Tucholskiego nr XXVI/203/2009 z dnia 27 kwietnia 2009 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego nr 148/309/2009 z dnia 20 maja 2009 roku, Rady Powiatu Tucholskiego nr XXVII/207/2009 z dnia 25 maja 2009 roku, Rady Powiatu Tucholskiego nr XXVIII/219/2009 z dnia 25 czerwca 2009 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego nr 154/321/2009 z dnia 29 czerwca 2009 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego nr 159/334/2009 z dnia 03 sierpnia 2009 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego nr 164/246/2009 z dnia 31 sierpnia 2009 roku, Rady Powiatu nr XXX/234/2009 z dnia 22 września 2009 roku, Zarządu Powiatu nr 169/357/2009 z dnia 28 września 2009 roku, Zarządu Powiatu nr 171/360/2009 z dnia 12 października 2009 roku, Rady Powiatu Nr XXXI/247/2009 z dnia 30 października 2009 roku, Zarządu Powiatu Nr 174/363/2009 z dnia 02 listopada 2009 roku wprowadza się następujące zmiany:

§ 1.1. Sumę dochodów w kwocie	52.956.307,82 zł,
- zmniejsza się o kwotę	2.898.597,41 zł
- dochody po zmianie wynoszą	50.057.710,41 zł.
w tym:	
dochody własne	11.323.148,10 zł,
dotacje	8.755.595,51 zł,

środki z Unii Europejskiej	1.256.147,80 zł,
Dokonuje się podziału dochodów ogółem na:	
dochody majątkowe	6.400.512,51 zł.
w tym:	
-dotacje i środki otrzymane na inwestycje	4.935.046,37 zł,
dochody bieżące	43.657.197,90 zł.

W załączniku nr 1 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Sumę wydatków w kwocie	63.956.307,82 zł,
- zmniejsza się o kwotę	2.898.597,14 zł
- wydatki po zmianie wynoszą	61.057.710,41 zł.
w tym:	
wydatki bieżące	44.387.768,84 zł,
wydatki majątkowe	16.669.941,57 zł,
1.) W wydatkach bieżących wyodrębnia się:	
a) wynagrodzenia i pochodne	27.626.887,88 zł,
a) dotacje	985.068,21 zł,

W załączniku nr 2 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

3. w § 2.2. Limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2009 - 2011 zgodnie z załącznikiem nr 3 (*3a – zadania inwestycyjne w 2009 roku*) do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 4, 5 do niniejszej uchwały.

4. w § 2.3. „Wydatki na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w wysokości 128.873 zł w załączniku nr 14 do uchwały budżetowej” uległy zmianie i wynoszą 1.477.716,88 zł. zgodnie z załącznikiem nr 6 do niniejszej uchwały.

5. w § 5.1. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami w załączniku nr 6 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.

6. w § 5.2. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego w załączniku nr 7 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 7 do niniejszej uchwały.

7. w § 6.1. „Plan przychodów i wydatków w łącznej kwocie, dla:

1) gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych: przychody – 1.592.670 zł; wydatki – 1.592.670 zł. zgodnie z załącznikiem nr 8 do uchwały budżetowej” zgodnie z załącznikiem nr 9 do niniejszej uchwały.

8. w § 8.1. Ustala się plan przychodów i wydatków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości: przychody - 60.000 zł, wydatki - 178.000 zł, zgodnie z załącznikiem nr 11 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany: przychody - 146.000 zł, wydatki - 261.345,80 zł, zgodnie z załącznikiem nr 8 do niniejszej uchwały.

§ 2. Deficyt budżetowy w kwocie 11.000.000 zł. pozostaje bez zmian.

§ 3. Źródłem pokrycia deficytu jest emisja obligacji oraz zaciągnięty kredyt.

§ 4. Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Tucholi.

Zarząd Powiatu

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko.

**Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXII
Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 listopada 2009 roku**

Zmiany budżetu spowodowane są następującymi faktami:

Po stronie dochodów:

Dział 600 Transport i łączność -2.846.597 zł.

Rozdział 60014 Drogi publiczne powiatowe

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się uaktualnienia dochodów własnych zgodnie z ostatnim okresem sprawozdawczym .

Dokonuje się zmniejszenia § 6298 w związku z niepozyskaniem środków z RPO na drogę 1017 w Śliwicach oraz zmniejsza się dofinansowanie z Gminy Śliwice kwoty 474.500 zł. oraz z Gminy Kęsowo 1.117.225 zł. do budowy drogi w Żalnie, których realizacja nastąpi w roku 2010.

Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa 4.505 zł.

Rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 2360 (Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami) w kwocie 4.505 zł. w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów.

Dział 750 Administracja publiczna 5.703 zł.

Rozdział 75020 Starostwo powiatowe

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § (0690, 0750, 0830, 0920) w łącznej kwocie 5.703 zł. w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów.

Dział 756 Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich naborem -8.872,37 zł.

Rozdział 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian dochodów w następujących § (0420, 0490, 0690, 0910) w związku z urealnieniem dochodów po okresie sprawozdawczym.

Dział 801 Oświata i wychowanie 31.074,59 zł.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w rozdziałach (80114, 80130 ,80140) w łącznej kwocie 31.074,59 zł. w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów na koniec okresu sprawozdawczego i przeznaczeniem tych środków na wydatki.

Dział 852 Pomoc społeczna -91.047 zł.

Rozdział 85201 Placówki opiekuńczo wychowawcze

Dokonuje się zmniejszenia dochodów w § 2320 (Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego) w kwocie 120.000 zł. w związku z mniejszą ilością dzieci przebywającymi w domu dziecka.

Rozdział 85202 Domy pomocy społecznej

Dokonuje się urealnienia dochodów własnych w § (0830, 0920, 0970) po zakończonym okresie sprawozdawczym oraz przeznaczeniem ponadplanowych dochodów na wydatki.

W wyniku decyzji Wojewody Kujawsko – Pomorskiego z dnia 4 listopada 2009 r. Nr WFB.I.3011-66/09 dokonuje się zwiększenia w § 2130 (Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu) z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności ponadgminnych domów pomocy społecznej – rezerwa celowa cz. 83, poz. 28 ustawy budżetowej na 2009 rok. Kwota zwiększenia wynosi 3.953 zł.

Dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

3.136,37 zł.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia środków w następujących rozdziałach (85201, 85202) w kwocie 3.136,37 zł. w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów.

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

3.500 zł.

Rozdział 92118 Muzea

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § 0830 (Wpływy z usług) w kwocie 3.500 w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów.

W wyniku tych zmian dochody powiatu uległy zmniejszeniu o kwotę 2.898.597,41 zł. i wynoszą: 50.057.710,41 zł.

Po stronie wydatków:

Dział 600 Transport i łączność

-2.841.725 zł.

Rozdział 60014 Drogi publiczne powiatowe

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmniejszenia § 6058, 6059 w związku z niepozyskaniem środków z RPO na drogę 1017 w Śliwicach oraz zmniejsza się dofinansowanie z Gminy Śliwice kwoty 474.500 zł. oraz z Gminy Kęsowo 1.117.225 zł. do budowy drogi w Żalnie, których realizacja nastąpi w roku 2010.

Wprowadza się nowe zadanie dotyczące zakupu samochodu ciężarowego i zakupu zbiornika do emulsji na kwotę 135.000 zł.

Dział 630 Turystyka

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesienia środków w następujących rozdziałach (63001, 60395) zabezpieczając paragrafy na zakup niezbędnych materiałów biurowych oraz akcesoriów komputerowych w łącznej kwocie 34.765 zł.

Dział 750 Administracja publiczna

Rozdział 75075 Promocja jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesienia pomiędzy poszczególnymi § (4090, 4110, 4120, 4170, 4210, 4300, 4740) w kwocie 17.570 zł. zabezpieczając usługi do końca roku.

Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Rozdział 75414 Obrona cywilna

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesienia środków pomiędzy § (4210, 4270) w kwocie 1.500 zł.

Dział 757 Obsługa długu publicznego

Rozdział 75702 Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w § (8010, 8110) w kwocie 28.000 zł. w związku z zabezpieczeniem środków na koszty związane z obsługą obligacji.

Dział 801 Oświata i wychowanie

29.574,59 zł.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w następujących rozdziałach (80102, 80110, 80114, 80120, 80123, 80130, 80134, 80140, 80195). Środki zostają zwiększone w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów i przeznaczeniem ich na wydatki w następujących jednostkach: Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach, Zespół Szkół Licealnych i Technicznych oraz w Powiatowym Zakładzie Obsługi na zabezpieczenie energii i zakup niezbędnych materiałów.

Dział 852 Pomoc społeczna

-91.047 zł.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w rozdziałach (85203, 85218) w związku z zabezpieczeniem paragrafów do końca roku. Zmniejszenie rozdziału 85201 (Placówki opiekuńczo wychowawcze) związane jest z mniejszą ilością dzieci z naszego terenu przebywającą w innych domach dziecka.

Rozdział 85202 Domy pomocy społecznej

Dokonuje się zwiększenia w kwocie 25.000 zł. w związku wypracowaniem ponadplanowych dochodów i przeznaczeniem ich na wydatki oraz w wyniku decyzji Wojewody Kujawsko – Pomorskiego z dnia 4 listopada 2009 r. Nr WFB.I.3011-66/09 dokonuje się zwiększenia w kwocie 3.953 zł.

Dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

4.600 zł.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w rozdziałach (85321, 85324, 85395). Zmiany spowodowane są zabezpieczeniem środków dla specjalistów i lekarzy orzeczników w zespole ds. orzekania oraz zmian w PFRON-ie w związku ze zwiększeniem dochodów i przeznaczeniem ich na wydatki.

Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w poszczególnych rozdziałach (85403, 85406) na łączną kwotę 7.200 zł. zabezpieczając paragrafy na zakup materiałów biurowych.

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Rozdział 92118 Muzea

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w poszczególnych § (4260, 4270, 4300, 4370 , 4430, 4740) na łączną kwotę 21.600 zł. zabezpieczając energię elektryczną oraz usługi remontowe.

W wyniku tych zmian wydatki powiatu uległy zmniejszeniu o kwotę 1898.597,41 zł. i wynoszą: 61.057.710,41 zł.

Ponadto dokonuje się zmian w załącznikach do Uchwały Nr XXXII Powiatu Tucholskiego z dnia 27 listopada 2009 roku:

1. Nr 3 a "Zadania inwestycyjne w 2009 roku", gdzie:
 - zdejmuje się zadanie w rozdziale 60014 § 6050 „Przebudowa mostu drogowego w Plaskoszu” w kwocie 50.000 zł.,
 - zmniejsza się zadanie w rozdziale 60014 § 6050 „Rozbudowa drogi nr 1035C Iwiec – Wełpin” w kwocie 85.000 zł.,
 - zwiększa się zadanie w rozdziale 60014 § 6050 „Przebudowa drogi powiatowej 1017C w miejscowości Śliwice (I etap) w kwocie 775.500 zł.,
 - zmniejsza się zadanie w rozdziale 60014 § 6050 „Przebudowa odcinka drogi powiatowej 1010 C w miejscowości Żalno” w kwocie 1.117.225 zł.,
 - zmniejsza się zadanie w rozdziale 60014 § 6068, 6069 „Przebudowa drogi powiatowej 1017C w miejscowości Śliwice (I etap) w kwocie 2.500.000 zł.,
 - zwiększa się zadanie w rozdziale 60014 § 6060 „Zakup samochodu ciężarowego (leasing) w kwocie 60.300 zł.,
 - dodaje się zadanie w rozdziale 80130 § 6060 „Cyfrowa centrala telefoniczna” w kwocie 7.050 zł.,
 - zmniejsza się zadanie w rozdziale 80130 § 6060 „Maszyna szorująco zbierająca” w kwocie 7.050 zł.,Załącznik otrzymuje brzmienie załącznik Nr 4 do niniejszej uchwały,
2. Nr 7 „Dochody i wydatki związane z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”, gdzie:
 - zwiększa się dotacje w wydatkach w rozdziale 80130 § 2320 w kwocie 10.000 zł.,
 - zmniejsza się dotacje w wydatkach w rozdziale 85201 § 2320 w kwocie 120.000 zł.,
 - zmniejsza się dotacje w dochodach w rozdziale 85201 § 2320 w kwocie 120.000 zł.,Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 7 do niniejszej uchwały,
3. Nr 8 „Plan przychodów i wydatków zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz dochodów własnych jednostek budżetowych na 2009 rok” gdzie:
 - Dokonuje się zmian pomiędzy paragrafami, dotyczy wydatków PZUGDZałącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 9 do niniejszej uchwały,
4. Nr 11 „Plan przychodów i wydatków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na rok 2009” gdzie:
 - przychody i wydatki zwiększa się o kwotę 66.000 zł.Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 8 do niniejszej uchwały,
5. Nr 14 „Wydatki na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności” gdzie:
 - zdjęto program: Tytuł projektu: Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1026C w miejscowości Śliwice – kwota zł. 2.500.000 zł.Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 6 do niniejszej uchwały.

Zmiany w dochodach budżetu Powiatu Tucholskiego na 2009 rok

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXII Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 listopada 2009 roku

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
600			Transport i łączność	6 330 146,51	- 2 846 597,00	3 483 549,51
	60014		Drogi publiczne powiatowe	6 330 146,51	- 2 846 597,00	3 483 549,51
		0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	6 700,00	- 5 000,00	1 700,00
		0830	Wpływy z usług	268,00	100,00	368,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	223,00	28,00	251,00
		6298	Srodki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin (związków gmin), powiatów (związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	1 250 000,00	- 1 250 000,00	0,00
		6300	Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	2 746 365,51	- 1 591 725,00	1 154 640,51
700			Gospodarka mieszkaniowa	1 542 320,83	4 505,00	1 546 825,83
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	1 542 320,83	4 505,00	1 546 825,83
		2360	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	82 000,00	4 505,00	86 505,00
750			Administracja publiczna	351 633,00	5 703,00	357 336,00
	75020		Starostwa powiatowe	80 510,00	5 703,00	86 213,00
		0690	Wpływy z różnych opłat	200,00	2 000,00	2 200,00
		0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	13 000,00	2 700,00	15 700,00
		0830	Wpływy z usług	65 300,00	1 000,00	66 300,00
		0920	Pozostałe odsetki	10,00	3,00	13,00
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	5 213 940,31	- 8 872,37	5 205 067,94
	75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	1 417 253,31	- 8 872,37	1 408 380,94
		0420	Wpływy z opłaty komunikacyjnej	1 355 113,31	- 20 744,37	1 334 368,94
		0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	38 000,00	8 872,00	46 872,00
		0690	Wpływy z różnych opłat	14 500,00	7 000,00	21 500,00
		0910	Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	5 000,00	- 4 000,00	1 000,00
801			Oświata i wychowanie	525 312,53	31 074,59	556 387,12
	80114		Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	1 100,00	2 260,00	3 360,00
		0920	Pozostałe odsetki	100,00	60,00	160,00

	0970	Wpływy z różnych dochodów	1 000,00	2 200,00	3 200,00
80130		Szkoły zawodowe	346 173,00	12 711,02	358 884,02
	0690	Wpływy z różnych opłat	780,00	229,00	1 009,00
	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	223 000,00	13 924,00	236 924,00
	0830	Wpływy z usług	100 154,00	- 1 954,00	98 200,00
	0920	Pozostałe odsetki	72,00	109,00	181,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów	22 167,00	403,02	22 570,02
80140		Centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki dokształcania zawodowego	94 051,53	16 103,57	110 155,10
	0830	Wpływy z usług	64 735,53	16 103,57	80 839,10
852		Pomoc społeczna	2 219 305,00	- 91 047,00	2 128 258,00
	85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	616 005,00	- 120 000,00	496 005,00
	2320	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	612 600,00	- 120 000,00	492 600,00
	85202	Domy pomocy społecznej	1 126 760,00	28 953,00	1 155 713,00
	0830	Wpływy z usług	561 000,00	25 000,00	586 000,00
	0920	Pozostałe odsetki	60,00	- 46,00	14,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów	100,00	46,00	146,00
	2130	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu	563 000,00	3 953,00	566 953,00
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 993 487,31	3 136,37	1 996 623,68
	85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	15 000,00	36,37	15 036,37
	0900	Odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	0,00	3,06	3,06
	2910	Wpływy ze zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	0,00	33,31	33,31
	85324	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	34 944,00	3 100,00	38 044,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów	34 944,00	3 100,00	38 044,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 500,00	3 500,00	9 000,00
	92118	Muzea	5 500,00	3 500,00	9 000,00
	0830	Wpływy z usług	5 500,00	3 500,00	9 000,00
Razem:			52 956 307,82	- 2 898 597,41	50 057 710,41

Zmiany w wydatkach budżetu Powiatu Tucholskiego na 2009 rok

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXXII Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 listopada 2009 roku

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
600			Transport i łączność	17 162 823,15	- 2 841 725,00	14 321 098,15
	60014		Drogi publiczne powiatowe	15 672 321,15	- 2 841 725,00	12 830 596,15
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	9 017 344,00	- 476 725,00	8 540 619,00
		6058	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 250 000,00	- 1 250 000,00	0,00
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 250 000,00	- 1 250 000,00	0,00
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	122 900,00	135 000,00	257 900,00
630			Turystyka	791 100,00	0,00	791 100,00
	63001		Ośrodki informacji turystycznej	8 000,00	0,00	8 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 500,00	1 100,00	4 600,00
		4370	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	1 500,00	- 600,00	900,00
		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	500,00	- 500,00	0,00
	63095		Pozostała działalność	783 100,00	0,00	783 100,00
		4090	Honoraria	5 000,00	- 120,00	4 880,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	200,00	- 200,00	0,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	200,00	- 200,00	0,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	2 000,00	- 145,00	1 855,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	69 500,00	32 665,00	102 165,00
		4300	Zakup usług pozostałych	100 000,00	- 29 500,00	70 500,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	3 000,00	- 3 000,00	0,00
		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	1 000,00	- 500,00	500,00
		4750	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	2 000,00	1 000,00	3 000,00
750			Administracja publiczna	6 758 166,21	0,00	6 758 166,21
	75075		Promocja jednostek samorządu terytorialnego	245 600,00	0,00	245 600,00
		4090	Honoraria	5 000,00	- 770,00	4 230,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	200,00	- 200,00	0,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	200,00	- 200,00	0,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	10 000,00	2 570,00	12 570,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	99 700,00	- 15 500,00	84 200,00
		4300	Zakup usług pozostałych	129 500,00	15 000,00	144 500,00

		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	1 000,00	- 900,00	100,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 247 924,00	0,00	3 247 924,00
	75414		Obrona cywilna	35 800,00	0,00	35 800,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	19 900,00	- 1 500,00	18 400,00
		4270	Zakup usług remontowych	0,00	1 500,00	1 500,00
757			Obsługa długu publicznego	808 000,00	0,00	808 000,00
	75702		Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	808 000,00	0,00	808 000,00
		8010	Rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego	101 000,00	28 000,00	129 000,00
		8110	Odsetki od samorządowych papierów wartościowych	534 000,00	- 28 000,00	506 000,00
801			Oświata i wychowanie	19 706 671,82	29 574,59	19 736 246,41
	80102		Szkoły podstawowe specjalne	1 789 139,00	0,00	1 789 139,00
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	10 000,00	- 2 281,00	7 719,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	20 970,00	2 831,00	23 801,00
		4270	Zakup usług remontowych	5 000,00	- 400,00	4 600,00
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	1 960,00	- 150,00	1 810,00
	80110		Gimnazja	434 963,00	- 226,00	434 737,00
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 250,00	- 226,00	1 024,00
	80114		Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	683 830,00	2 260,00	686 090,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	10 300,00	2 260,00	12 560,00
	80120		Licea ogólnokształcące	3 017 663,00	226,00	3 017 889,00
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	9 800,00	- 1 886,00	7 914,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	95 537,55	1 472,00	97 009,55
		4410	Podróże służbowe krajowe	11 000,00	500,00	11 500,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00	140,00	1 140,00
	80123		Licea profilowane	301 279,00	- 1 505,00	299 774,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	1 550,00	- 1 505,00	45,00
	80130		Szkoły zawodowe	9 061 767,00	73 813,00	9 135 580,00
		2330	Dotacje celowe przekazane do samorządu województwa na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	67 300,00	10 000,00	77 300,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	189 566,20	10 018,00	199 584,20
		4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	22 000,00	6 000,00	28 000,00
		4260	Zakup energii	1 027 470,00	50 000,00	1 077 470,00
		4300	Zakup usług pozostałych	163 532,43	2 000,00	165 532,43
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	1 100,00	- 100,00	1 000,00

	4370	Oplata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	13 890,00	- 500,00	13 390,00
	4420	Podróże służbowe zagraniczne	1 000,00	- 1 000,00	0,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2 800,00	- 105,00	2 695,00
	4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	13 100,00	- 2 500,00	10 600,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	23 000,00	0,00	23 000,00
80134		Szkoły zawodowe specjalne	686 694,00	0,00	686 694,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 370,00	569,00	8 939,00
	4270	Zakup usług remontowych	1 000,00	- 569,00	431,00
80140		Centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki kształcenia zawodowego	2 091 846,53	16 103,57	2 107 950,10
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	3 180,00	- 600,00	2 580,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	108 814,52	16 103,57	124 918,09
	4260	Zakup energii	120 000,00	- 5 000,00	115 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	106 300,00	5 000,00	111 300,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	3 000,00	- 1 500,00	1 500,00
	4430	Różne opłaty i składki	4 000,00	2 600,00	6 600,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00	- 500,00	500,00
80195		Pozostała działalność	420 000,29	- 61 096,98	358 903,31
	4300	Zakup usług pozostałych	245 629,46	- 61 096,98	184 532,48
852		Pomoc społeczna	4 293 073,19	- 91 047,00	4 202 026,19
85201		Placówki opiekuńczo-wychowawcze	1 442 016,00	- 120 000,00	1 322 016,00
	2320	Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	251 760,00	- 120 000,00	131 760,00
85202		Domy pomocy społecznej	1 192 224,88	28 953,00	1 221 177,88
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	3 000,00	- 1 500,00	1 500,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	621 408,00	- 7 800,00	613 608,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	101 611,00	2 000,00	103 611,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	16 205,00	400,00	16 605,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	11 000,00	2 500,00	13 500,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	139 507,00	22 919,31	162 426,31
	4220	Zakup środków żywności	108 300,00	4 000,00	112 300,00
	4260	Zakup energii	26 200,00	1 300,00	27 500,00
	4270	Zakup usług remontowych	12 000,00	5 808,00	17 808,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	2 132,00	- 567,00	1 565,00
	4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	516,00	- 36,00	480,00

	4360	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	1 200,00	40,00	1 240,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00	- 60,00	940,00
	4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	1 500,00	- 51,31	1 448,69
85203		Ośrodki wsparcia	360 000,00	0,00	360 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	14 713,26	1 208,00	15 921,26
	4280	Zakup usług zdrowotnych	180,00	- 80,00	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	56 500,00	- 1 000,00	55 500,00
	4430	Różne opłaty i składki	740,00	- 98,00	642,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4 000,00	- 30,00	3 970,00
85218		Powiatowe centra pomocy rodzinie	409 622,07	0,00	409 622,07
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 100,00	- 41,34	1 058,66
	4270	Zakup usług remontowych	5 500,00	51,34	5 551,34
	4280	Zakup usług zdrowotnych	350,00	- 10,00	340,00
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 657 279,00	4 600,00	3 661 879,00
	85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	119 575,00	0,00	119 575,00
	3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	22 862,87	2 000,00	24 862,87
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	46 074,00	- 6 000,00	40 074,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	24 000,00	4 000,00	28 000,00
	85324	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	29 000,00	3 100,00	32 100,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	11 076,00	2 200,00	13 276,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 779,00	300,00	2 079,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	272,00	50,00	322,00
	4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	500,00	550,00	1 050,00
	85395	Pozostała działalność	1 397 546,00	1 500,00	1 399 046,00
	4018	Wynagrodzenia osobowe pracowników	67 153,56	- 2 119,39	65 034,17
	4019	Wynagrodzenia osobowe pracowników	6 373,44	- 374,01	5 999,43
	4048	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	0,00	1 282,44	1 282,44
	4049	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	0,00	226,31	226,31
	4118	Składki na ubezpieczenia społeczne	23 974,71	- 148,93	23 825,78
	4119	Składki na ubezpieczenia społeczne	4 231,67	- 26,32	4 205,35
	4128	Składki na Fundusz Pracy	3 882,63	- 24,52	3 858,11
	4129	Składki na Fundusz Pracy	685,63	- 4,33	681,30
	4178	Wynagrodzenia bezosobowe	190 310,32	1 010,40	191 320,72
	4179	Wynagrodzenia bezosobowe	32 457,04	178,35	32 635,39

		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	1 500,00	1 500,00
854			Edukacyjna opieka wychowawcza	1 294 353,00	0,00	1 294 353,00
	85403		Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	266 566,00	0,00	266 566,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	15 000,00	5 000,00	20 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	29 600,00	- 5 000,00	24 600,00
	85406		Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne	719 372,00	0,00	719 372,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	7 959,44	2 200,00	10 159,44
		4300	Zakup usług pozostałych	8 704,39	- 1 000,00	7 704,39
		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	2 500,00	- 1 200,00	1 300,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	234 500,00	0,00	234 500,00
	92118		Muzea	73 500,00	0,00	73 500,00
		4260	Zakup energii	20 000,00	2 000,00	22 000,00
		4270	Zakup usług remontowych	15 000,00	19 600,00	34 600,00
		4300	Zakup usług pozostałych	23 000,00	- 19 000,00	4 000,00
		4370	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	2 000,00	- 700,00	1 300,00
		4430	Różne opłaty i składki	1 000,00	- 1 000,00	0,00
		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	1 000,00	- 900,00	100,00
Razem:				63 956 307,82	- 2 898 597,41	61 057 710,41

Plan zadań zleconych z zakresu administracji rządowej - wydatki na 2009 rok

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXXII Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 listopada 2009 roku

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Rolnictwo i łowiectwo	18 000,00	0,00	18 000,00
	01005		Prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa	18 000,00	0,00	18 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	18 000,00	0,00	18 000,00
700			Gospodarka mieszkaniowa	3 800,00	0,00	3 800,00
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	3 800,00	0,00	3 800,00
		4300	Zakup usług pozostałych	3 800,00	0,00	3 800,00
710			Działalność usługowa	369 781,00	0,00	369 781,00
	71013		Prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne)	50 000,00	0,00	50 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	50 000,00	0,00	50 000,00
	71014		Opracowania geodezyjne i kartograficzne	0,00	0,00	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych	0,00	0,00	0,00
	71015		Nadzór budowlany	319 781,00	0,00	319 781,00
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	212,89	0,00	212,89
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	86 400,81	0,00	86 400,81
		4020	Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	133 920,00	0,00	133 920,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	14 210,32	0,00	14 210,32
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	34 500,00	0,00	34 500,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	5 561,00	0,00	5 561,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	4 300,00	0,00	4 300,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	6 576,98	0,00	6 576,98
		4260	Zakup energii	5 600,00	0,00	5 600,00
		4270	Zakup usług remontowych	1 040,00	0,00	1 040,00
		4280	Zakup usług zdrowotnych	50,00	0,00	50,00
		4300	Zakup usług pozostałych	10 891,39	0,00	10 891,39
		4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	900,00	0,00	900,00
		4370	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	3 800,00	0,00	3 800,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	2 500,00	0,00	2 500,00
		4430	Różne opłaty i składki	397,00	0,00	397,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	5 170,21	0,00	5 170,21
		4480	Podatek od nieruchomości	312,00	0,00	312,00

		4550	Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	268,40	0,00	268,40
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	0,00	0,00	0,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	70,00	0,00	70,00
		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	2 000,00	0,00	2 000,00
		4750	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	1 100,00	0,00	1 100,00
750			Administracja publiczna	251 123,00	0,00	251 123,00
	75011		Urzędy wojewódzkie	224 683,00	0,00	224 683,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	110 067,56	0,00	110 067,56
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	13 178,44	0,00	13 178,44
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	25 000,00	0,00	25 000,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	4 200,00	0,00	4 200,00
		4300	Zakup usług pozostałych	68 383,00	0,00	68 383,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	3 854,00	0,00	3 854,00
	75045		Kwalifikacja wojskowa	26 440,00	0,00	26 440,00
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	4 270,00	0,00	4 270,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	855,61	0,00	855,61
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	6 000,00	0,00	6 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	11 272,62	0,00	11 272,62
		4260	Zakup energii	0,00	0,00	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych	0,00	0,00	0,00
		4370	Oplata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	0,00	0,00	0,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	118,73	0,00	118,73
		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	270,84	0,00	270,84
		4750	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	3 652,20	0,00	3 652,20
752			Obrona narodowa	3 000,00	0,00	3 000,00
	75212		Pozostałe wydatki obronne	3 000,00	0,00	3 000,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	800,00	0,00	800,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	200,00	0,00	200,00
		4300	Zakup usług pozostałych	2 000,00	0,00	2 000,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 117 024,00	0,00	3 117 024,00
	75411		Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	3 117 024,00	0,00	3 117 024,00
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	1 280,00	0,00	1 280,00
		3070	Wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom	175 520,00	0,00	175 520,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 730,06	0,00	1 730,06

	4020	Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	62 434,53	0,00	62 434,53
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 825,41	0,00	1 825,41
	4050	Uposażenia żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz funkcjonariuszy	2 028 051,00	0,00	2 028 051,00
	4060	Pozostałe należności żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz funkcjonariuszy	227 778,00	0,00	227 778,00
	4070	Dodatkowe uposażenie roczne dla żołnierzy zawodowych oraz nagrody roczne dla funkcjonariuszy	168 787,00	0,00	168 787,00
	4080	Uposażenia i świadczenia pieniężne wypłacane przez okres roku żołnierzom i funkcjonariuszom zwolnionym ze służby	0,00	0,00	0,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	11 278,00	0,00	11 278,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	1 844,00	0,00	1 844,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	4 800,00	0,00	4 800,00
	4180	Równoważniki pieniężne i ekwiwalenty dla żołnierzy i funkcjonariuszy	92 561,36	0,00	92 561,36
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	100 405,64	0,00	100 405,64
	4220	Zakup środków żywności	1 000,00	0,00	1 000,00
	4230	Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	600,00	0,00	600,00
	4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	1 500,00	0,00	1 500,00
	4250	Zakup sprzętu i uzbrojenia	5 000,00	0,00	5 000,00
	4260	Zakup energii	60 000,00	0,00	60 000,00
	4270	Zakup usług remontowych	37 500,00	0,00	37 500,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	10 000,00	0,00	10 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	27 500,00	0,00	27 500,00
	4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	2 700,00	0,00	2 700,00
	4360	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	7 000,00	0,00	7 000,00
	4370	Oplata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	5 000,00	0,00	5 000,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	3 000,00	0,00	3 000,00
	4430	Różne opłaty i składki	4 500,00	0,00	4 500,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 529,00	0,00	2 529,00
	4480	Podatek od nieruchomości	7 500,00	0,00	7 500,00
	4500	Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0,00	0,00	0,00
	4510	Oplaty na rzecz budżetu państwa	0,00	0,00	0,00
	4520	Oplaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0,00	0,00	0,00
	4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	2 500,00	0,00	2 500,00
	4750	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	4 500,00	0,00	4 500,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	56 400,00	0,00	56 400,00
851		Ochrona zdrowia	679 000,00	0,00	679 000,00

	85156		Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	679 000,00	0,00	679 000,00
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	679 000,00	0,00	679 000,00
852			Pomoc społeczna	360 000,00	0,00	360 000,00
	85203		Ośrodki wsparcia	360 000,00	0,00	360 000,00
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	900,00	0,00	900,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	159 560,00	0,00	159 560,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	11 830,17	0,00	11 830,17
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	29 716,00	0,00	29 716,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	4 494,00	0,00	4 494,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	45 500,00	0,00	45 500,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	14 713,26	1 208,00	15 921,26
		4220	Zakup środków żywności	8 800,00	0,00	8 800,00
		4230	Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	550,00	0,00	550,00
		4260	Zakup energii	3 400,00	0,00	3 400,00
		4270	Zakup usług remontowych	1 000,00	0,00	1 000,00
		4280	Zakup usług zdrowotnych	180,00	- 80,00	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	56 500,00	- 1 000,00	55 500,00
		4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	475,80	0,00	475,80
		4360	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	1 500,00	0,00	1 500,00
		4370	Oplata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	1 700,00	0,00	1 700,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	5 000,00	0,00	5 000,00
		4430	Różne opłaty i składki	740,00	- 98,00	642,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4 710,00	0,00	4 710,00
		4480	Podatek od nieruchomości	1 121,00	0,00	1 121,00
		4510	Oplaty na rzecz budżetu państwa	100,00	0,00	100,00
		4520	Oplaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	95,57	0,00	95,57
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4 000,00	- 30,00	3 970,00
		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	794,37	0,00	794,37
		4750	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	2 619,83	0,00	2 619,83
	85295		Pozostała działalność	0,00	0,00	0,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	0,00	0,00	0,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	0,00	0,00	0,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	0,00	0,00

		4300	Zakup usług pozostałych	0,00	0,00	0,00
853			Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	108 000,00	0,00	108 000,00
	85321		Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	108 000,00	0,00	108 000,00
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	22 862,87	2 000,00	24 862,87
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	46 074,00	- 6 000,00	40 074,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4 606,00	0,00	4 606,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	8 000,00	0,00	8 000,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	1 620,00	0,00	1 620,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	12 425,00	4 000,00	16 425,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 000,00	0,00	4 000,00
		4260	Zakup energii	153,54	0,00	153,54
		4270	Zakup usług remontowych	56,12	0,00	56,12
		4300	Zakup usług pozostałych	6 000,00	0,00	6 000,00
		4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	21,48	0,00	21,48
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	500,00	0,00	500,00
		4370	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	572,77	0,00	572,77
		4410	Podróże służbowe krajowe	450,00	0,00	450,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	375,00	0,00	375,00
		4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	283,22	0,00	283,22
		4750	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	0,00	0,00	0,00
Razem:				4 909 728,00	0,00	4 909 728,00

Zadania inwestycyjne w 2009 roku

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2008r.	Planowane wydatki				Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu	
							rok budżetowy 2009 (8+9+10+11)	z tego źródła finansowania				
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*		środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 up
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	600	60014	6050	Projekty pod budowę dróg i innych elementów pasa drogowego	1 470 000,00	481 700,00	825 000,00		825 000,00	A. B. C. ...		ZDP
2	600	60014	6050	Przebudowa drogi powiatowej 1026C w miejscowości Cekcyn wraz z kanalizacją deszczową (I etap)	6 000 000,00	100 000,00	100 000,00		100 000,00	A. B. C. ...		ZDP
3	600	60014	6050	Przebudowa dróg powiatowych 1003C i 1009C w miejscowości Raciąż (I etap)	7 200 000,00	30 000,00	50 000,00		50 000,00	A. B. C. ...		ZDP
4	600	60014	6050	Przebudowa drogi powiatowej 1017C w miejscowości Śliwice (I etap)	2 541 000,00	41 000,00	775 500,00	6,00	775 494,00	A. B. C. ...		ZDP
5	600	60014	6050	Przebudowa odcinka drogi powiatowej 1010C w miejscowości Żalno	7 100 000,00	48 000,00	1 132 775,00		1 132 775,00	A. B. C. ...		ZDP
6	600	60014	6050	Budowa drogi w Rzepicznej	500 000,00	133 986,00	250 000,00		225 359,49	A. B.24.640,51 C. ...		ZDP
7	600	60014	6050	Budowa odcinka drogi 1023C w miejscowości Nowy Sumin	300 000,00	7 300,00	280 000,00		280 000,00	A. B. C. ...		ZDP
8	600	60014	6050	Rozbudowa drogi nr 1035C Iwiec - Wełpin	4 815 844,00	0,00	4 435 844,00		1 090 000,00	A. 2.215.844,00 B. 1.130.000,00 C. ...		ZDP
9	600	60014	6050	Przebudowa odcinka drogi powiatowej 1005 C (I etap)	6 950 000,00	146 400,00	301 000,00		258 500,00	A. 42.500,00 B. C. ...		ZDP
10	600	60014	6050	Przebudowa mostu drogowego w Bruchniewie	544 000,00	0,00	360 500,00		183 000,00	A. 177.500,00 B. C. ...		ZDP
11	600	60014	6050	Przebudowa układu drogowego w Wielkim Mędromierzu	4 250 000,00	0,00	30 000,00		30 000,00	A. B. C. ...		ZDP

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2008r.	Planowane wydatki					Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu
							rok budżetowy 2009 (8+9+10+11)	z tego źródła finansowania				
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 upf	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
12	600	60014	6060	Zakup zbiornika do emulsji	50 000,00	0,00	50 000,00		50 000,00	A. B. C. ...		ZDP
13	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	52 000,00	16 300,00	16 300,00	16 300,00		A. B. C. ...		ZDP
14	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	52 000,00	23 200,00	19 600,00	19 600,00		A. B. C. ...		ZDP
15	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	24 700,00		24 700,00		24 700,00	A. B. C. ...		ZDP
16	600	60014	6060	Zakup samochodu ciężarowego (leasing)	371 564,00	0,00	147 300,00	3 657,06	143 642,94	A. B. C. ...		ZDP
17	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowej w Trutnowie (odwodnienie) Gmina Lubiewo	200 000,00	0,00	200 000,00		200 000,00	A. B. C. ...		Starostwo
18	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowej w Kęsowie	554 725,00	0,00	554 725,00		554 725,00	A. B. C. ...		Starostwo
19	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowej w Trutnowo-Lubiewice	86 146,00	0,00	86 146,00		86 146,00	A. B. C. ...		Starostwo
20	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowej w Śliwicach	160 098,00	0,00	160 098,00		160 098,00	A. B. C. ...		Starostwo
21	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowej w Tucholi	199 499,00	0,00	199 499,00		199 499,00	A. B. C. ...		Starostwo
22	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowej w Cekcynie	280 034,00	0,00	280 034,00		280 034,00	A. B. C. ...		Starostwo
23	630	63095	6050	"Bory Tucholskie - w labiryntach natury"	26 000 000,00	0,00	600 000,00	600 000,00		A. B. C. ...		Starostwo
24	720	72095	6060	Informatyzacja - zakup sprzętu komputerowego	180 000,00	25 000,00	155 000,00			A. 155.000,00 B. C. ...		Starostwo

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2008r.	Planowane wydatki					Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu
							rok budżetowy 2009 (8+9+10+11)	z tego źródła finansowania				
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
25	750	75020	6050	Modernizacja Pocztovej 7	80 000,00	0,00	80 000,00		80 000,00	A. B. C. ...		Starostwo
26	750	75020	6050	Monitoring wizyjny w Starostwie Powiatowym	20 000,00	0,00	20 000,00		20 000,00	A. B. C. ...		Starostwo
27	750	75020	6060	Zakup samochodu -leasing	22 000,00	18 000,00	4 000,00	4 000,00		A. B. C. ...		Starostwo
28	750	75020	6060	Zakup kserokopiarki	30 000,00	0,00	30 000,00	30 000,00		A. B. C. ...		Starostwo
29	754	75411	6060	Zakup samochodu dla Komendy Powiatowej PSP	106 400,00		106 400,00		50 000,00	A. B.56.400,00 C. ...		KPPSP
30	754	75495	6610	Zakup samochodu dla OSP Lińsk	10 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00		A. B. C. ...		Starostwo
31	801	80120	6050	Termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Tucholi	1 137 000,00	0,00	25 000,00	25 000,00		A. B. C. ...		Starostwo
32	801	80130	6050	Budowa sali gimnastycznej	5 220 000,00	2 600 000,00	1 000 000,00			A.1.000.000,00 B. C. ...		ZSLiT
33	801	80130	6060	Cyfrowa centrala telefoniczna	7 050,00	0,00	7 050,00	7 050,00		A. B. C. ...		ZSLiT
34	801	80130	6060	Maszyna szorująco zbierająca	15 950,00	0,00	15 950,00	15 950,00		A. B. C. ...		ZSLiT
35	851	85111	6050	Program dostosowawczy szpitala tucholskiego	10 500 000,00	0,00	2 353 729,00		2 353 729,00	A. B. C. ...		Starostwo
36	852	85201	6050	Termomodernizacja Domu Dziecka w Tucholi	270 000,00	0,00	25 000,00	25 000,00		A. B. C. ...		Starostwo
37	852	85202	6050	Poprawa stanu infrastruktury Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej	450 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00		A. B. C. ...		DPS
38	853	85333	6050	Modernizacja budynku plac Wolności 23	161 729,71	0,00	161 729,71		161 729,71	A. B. C. ...		PUP

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2008r.	Planowane wydatki					Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu
							rok budżetowy 2009 (8+9+10+11)	z tego źródła finansowania				
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
39	853	85395	6068 6069	Zakup sprzętu komputerowego w ramach projektu 9.4.	26 000,00	0,00	26 000,00	3 900,00		A. B. C. ...	22 100,00	Starostwo
40	926	92601	6050	Budowa boiska wielofunkcyjnego "Moje boisko Orlik - 2012" Budowa bieżni	1 700 000,31	938 938,45	761 061,86	75 494,00	685 567,86	A. B. C. ...		ZSO
41	926	92601	6610	Budowa hali sportowej (Gmina Tuchola)	1 700 000,00	0,00	1 000 000,00		1 000 000,00	A. B. C. ...		Starostwo
Ogółem					91 337 740,02	4 609 824,45	16 669 941,57	845 957,06	11 000 000,00	4 801 884,51	22 100,00	x

* Wybrać odpowiednie oznaczenie źródła finansowania:

A. Dotacje i środki z budżetu państwa (np. od wojewody, MEN, UKFiS, ...)

B. Środki i dotacje otrzymane od innych jst oraz innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych

C. Inne źródła

(** kol. 4 do wykorzystania fakultatywnego)

Limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2009 - 2011

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego i okres realizacji (w latach)	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2008r.	Planowane wydatki					Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu		
							rok budżetowy 2009 (8+9+10+11)	z tego źródła finansowania					2010	2011
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14
1	600	60014	6050	Projekty pod budowę dróg i innych elementów pasa drogowego	1 470 000,00	481 700,00	825 000,00		825 000,00	A. B. C. ...		163 300,00		ZDP
2	600	60014	6050	Przebudowa drogi powiatowej 1026C w miejscowości Cekcyn wraz z kanalizacją deszczową (I etap)	6 000 000,00	100 000,00	100 000,00		100 000,00	A. B. C. ...		3 500 000,00	2 300 000,00	ZDP
3	600	60014	6050	Przebudowa dróg powiatowych 1003C i 1009C w miejscowości Raciąż (I etap)	7 200 000,00	30 000,00	50 000,00		50 000,00	A. B. C. ...		3 500 000,00	3 620 000,00	ZDP
4	600	60014	6 050	Przebudowa odcinka drogi powiatowej 1017C w miejscowości Śliwice (I etap)	2 541 000,00	41 000,00	775 500,00	6,00	775 494,00	A. B. C. ...				ZDP
5	600	60014	6050	Przebudowa drogi powiatowej 1010C w miejscowości Żalno	7 100 000,00	48 000,00	1 132 775,00		1 132 775,00	A. B. C. ...		5 919 225,00		ZDP
6	600	60014	6050	Budowa drogi w Rzepicznej	500 000,00	133 986,00	250 000,00		225 359,49	A. B.24.640,51 C. ...		116 014,00		ZDP
7	600	60014	6050	Przebudowa mostu drogowego w Bruchniewie	544 000,00	0,00	360 500,00		183 000,00	A.177.500,00 B. C. ...		183 500,00		ZDP
8	600	60014	6050	Budowa odcinka drogi 1023C w miejscowości Nowy Sumin	300 000,00	7 300,00	280 000,00		280 000,00	A. B. C. ...		12 700,00		ZDP
9	600	60014	6050	Rozbudowa drogi nr 1035C Iwiec - Welpin	4 815 844,00	0,00	4 435 844,00		1 090 000,00	A 2.215.844,00 B.1.130.000,00 C. ...		50 000,00		ZDP
10	600	60014	6050	Przebudowa układu drogowego w Wielkim Mędromierzu	4 250 000,00	0,00	30 000,00		30 000,00	A. B. C. ...		4 220 000,00		ZDP
11	600	60014	6050	Przebudowa odcinka drogi powiatowej 1005 C (I etap)	6 950 000,00	146 400,00	301 000,00		258 500,00	A.42.500,00 B. C. ...				ZDP

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego i okres realizacji (w latach)	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2008r.	Planowane wydatki						Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu	
							rok budżetowy 2009 (8+9+10+11)	z tego źródła finansowania				2010		2011
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14
12	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	52 000,00	16 300,00	16 300,00	16 300,00		A. B. C.		19 400,00		ZDP
13	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	52 000,00	23 200,00	19 600,00	19 600,00		A. B. C.		3 100,00		ZDP
14	600	60014	6060	Zakup samochodu ciężarowego (leasing)	371 564,00	0,00	147 300,00	3 657,06	143 642,94	A. B. C.		92 478,00	92 933,00	ZDP
15	630	63095	6050	"Bory Tucholskie - w labiryntach natury"	26 000 000,00	0,00	600 000,00	600 000,00		A. B. C.		15 000 000,00	10 400 000,00	Starostwo
16	801	80120	6050	Termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Tucholi	1 137 000,00	0,00	25 000,00	25 000,00		A. B. C.		334 000,00 778 000,00		Starostwo
17	801	80130	6050	Budowa sali gimnastycznej	5 220 000,00	2 600 000,00	1 000 000,00			A.1.000.000,00 B. C.		220 000,00		Starostwo
18	851	85111	6050	Program dostosowawczy szpitala tucholskiego	10 500 000,00	0,00	2 353 729,00		2 353 729,00	A. B. C.		5 000 000,00	3 146 271,00	Starostwo
19	852	85201	6050	Termomodernizacja Domu Dziecka w Tucholi	270 000,00	0,00	25 000,00	25 000,00		A. B. C.		75 000,00 170 000,00		Starostwo
20	852	85202	6050	Poprawa stanu infrastruktury Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej	450 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00		A. B. C.		154 000,00 286 000,00	0,00	DPS
21	926	92601	6610	Budowa hali sportowej (Gmina Tuchola)	1 700 000,00	0,00	1 000 000,00		1 000 000,00	A. B. C.		700 000,00		Starostwo
Ogółem					87 423 408,00	3 627 886,00	13 737 548,00	699 563,06	8 447 500,43	6 157 569,00	0,00	40 496 717,00	19 559 204,00	x

* Wybrać odpowiednie oznaczenie źródła finansowania:

A. Dotacje i środki z budżetu państwa (np. od wojewody, MEN, UKFiS, ...)

B. Środki i dotacje otrzymane od innych jst oraz innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych

C. Inne źródła

(** kol. 4 do wykorzystania fakultatywnego)

Lp.		Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	Klasyfikacja (dział, rozdział, paragraf)	Wydatki w okresie realizacji Projektu (całkowita wartość Projektu) (6+7)	w tym:		Planowane wydatki 2009 r.										
					Środki z budżetu krajowego	Środki z budżetu UE	Wydatki razem (9+13)	z tego:									
								Środki z budżetu krajowego**				Środki z budżetu UE					
								Wydatki razem (10+11+12)	z tego, źródła finansowania:			Wydatki razem (14+15+16+17)	z tego, źródła finansowania:				
pożyczki i kredyty	obligacje	pozostałe**	pożyczki na prefinansowanie z budżetu państwa	pożyczki i kredyty	obligacje	pozostałe											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
2	Wydatki majątkowe razem:		x	26 000,00	3 900,00	22 100,00	26 000,00	3 900,00	0,00	0,00	3 900,00	22 100,00	0,00	0,00	0,00	22 100,00	
2.2.	Program: POKL	<p>Priorytet: IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach. Działanie: 9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty. Tytuł projektu: Kadry oświaty podwyższają swoje kwalifikacje</p>															
	Priorytet: IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach																
	Działanie: 9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty																
	Tytuł projektu: Kadry oświaty podwyższają swoje kwalifikacje																
	Razem wydatki:																23
z tego: 2009 r.			26 000,00	3 900,00	22 100,00	26 000,00	3 900,00			3 900,00	22 100,00				22 100,00		
	2009 r.																
	Ogółem (1+2)		x	1 477 716,88	221 568,64	1 256 148,24	1 477 716,88	221 568,64	0,00	0,00	221 568,64	1 256 148,24	0,00	0,00	0,00	1 256 148,24	

* wydatki obejmują wydatki bieżące i majątkowe (dotyczące inwestycji rocznych i ujętych w wieloletnim programie inwestycyjnym)

** środki własne jst, współfinansowanie z budżetu państwa oraz inne

*** rok 2010 do wykorzystania fakultatywnego

Dochody i wydatki związane z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego w 2009 r.

w złotych

Dział	Rozdział	§*	Dotacje ogółem	Wydatki ogółem (6+10)	z tego:				
					Wydatki bieżące	w tym:			Wydatki majątkowe
						wynagrodzenia	pochodne od wynagrodzeń	dotacje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
600	60014	2310	0,00	40 000,00	40 000,00			40 000,00	
600	60095	2320	0,00	10 000,00	10 000,00			10 000,00	
630	63001	2310	8 000,00	0,00	0,00			0,00	
750	75001	2330	0,00	1 116,21	1 116,21			1 116,21	
754	75495	6610	0,00	10 000,00	0,00				10 000,00
801	80130	2320	0,00	2 700,00	2 700,00			2 700,00	
801	80130	2330	0,00	77 300,00	77 300,00			77 300,00	
801	80195	2310	0,00	12 000,00	12 000,00			12 000,00	
852	85201	2320	492 600,00	131 760,00	131 760,00			131 760,00	
852	85204	2320	99 808,00	106 045,00	106 045,00			106 045,00	
852	85295	2120	12 500,00	0,00	0,00				
853	85395	2310	99 602,00	0,00	0,00				
853	85395	2320	50 398,00	14 659,00	14 659,00			14 659,00	
853	85395	2329	6 393,10	0,00	0,00			0,00	
854	85406	2320	0,00	4 000,00	4 000,00			4 000,00	
854	85415	2330	1 800,00	0,00	0,00			0,00	
900	90095	2310	5 237,19	0,00	0,00				
921	92116	2310	0,00	30 000,00	30 000,00			30 000,00	
926	92601	6610	0,00	1 000 000,00	0,00			0,00	1 000 000,00
Ogółem			776 338,29	1 439 580,21	429 580,21	0,00	0,00	429 580,21	1 010 000,00

(* kol. 3 do wykorzystania fakultatywnego)

**Plan przychodów i wydatków
Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
na 2009 rok**

w złotych

Lp.	§	Wyszczególnienie	Plan na 2009 r.
I.		Stan środków obrotowych na początek roku	118 845,80
II.		Przychody	146 000,00
1.	2960	Przelewy redystrybucyjne	146 000,00
III.		Wydatki	261 345,80
1.		Wydatki bieżące	211 345,80
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	25 000,00
	2440	Dotacje przekazane z funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych	10 000,00
	2450	Dotacje przekazane z funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów	110 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	63 345,80
	4750	Zakup akcesoriów komputerowych w tym programów i licencji	3 000,00
2.	6120	Wydatki na zakupy inwestycyjne funduszy celowych	50 000,00
IV.		Stan środków obrotowych na koniec roku	3 500,00

Plan przychodów i wydatków zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz dochodów i wydatków,

Lp.	Wyszczególnienie	§	Stan środków obrotowych** na początek roku	Przychody*				Wydatki		Stan środków obrotowych** na koniec roku	Rozliczenia z budżetem z tytułu wpłat nadwyżek środków za 2008 r.
				ogółem	w tym:			ogółem	w tym: wpłata do budżetu		
					dotacje z budżetu***	§ 265	na inwestycje				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I.	Gospodarstwa pomocnicze					X					X
	z tego:										
	1. Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej Warsztaty		620 051,00	1 472 500,00	X			1 472 500,00		620 051,00	X
		0830		60 000,00		X					
		0840		1 307 500,00		X					
		0870		100 000,00		X					
		0920		1 000,00		X					
		0970		4 000,00		X					
		3020				X		4 000,00			
		4010				X		363 000,00			
		4040				X		30 200,00			
		4110				X		72 600,00			
		4120				X		8 000,00			
		4170				X		30 000,00			
		4210				X		600 000,00			
		4240				X		100 000,00			
		4260				X		35 000,00			
		4270				X		35 000,00			
		4280				X		3 300,00			
		4300				X		135 000,00			
		4350				X		1 000,00			
		4360				X		1 100,00			
		4370				X		5 500,00			
		4410				X		3 300,00			
		4430				X		5 500,00			
		4440				X		14 000,00			
		4700				X		3 000,00			
		4740				X		3 000,00			
		4750				X		20 000,00			
	2. Powiatowy Zakład Usług Geodezyjno -Dokumentacyjnych		0,00	120 170,00	X			120 170,00		0,00	X
		0830		120 150,00		X					
		0970		20,00		X					
		3020				X		800,00			
		4010				X		80 100,00			
		4040				X		11 200,00			
		4110				X		14 800,00			
		4120				X		2 320,00			
		4170				X		6 500,00			
		4210				X		1 200,00			
		4280				X		150,00			
		4440				X		2 600,00			
		4750				X		500,00			
	Razem		620 051,00	1 592 670,00				1 592 670,00		620 051,00	

Lp.	Wyszczególnienie	§	Stan środków obrotowych** na początek roku	Przychody*				Wydatki		Stan środków obrotowych** na koniec roku	Rozliczenia z budżetem z tytułu wpłat nadwyżek środków za 2008 r.
				ogółem	w tym:			ogółem	w tym: wpłata do budżetu		
					dotacje z budżetu***	§ 265	na inwestycje				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	z tego:										
	2. Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych		8 182,06	100,00		X	X	1 000,00	X	7 282,06	
		0830		0,00		X					
		0920		100,00		X					
		4210				X		1 000,00			
		4300				X					
	3. Zespół Szkół Licealnych i Technicznych Tuchola		13 885,84	100 200,00		X	X	110 300,00	X	3 785,84	
		0830		100 000,00		X					
		0920		200,00		X					
		4220				X		110 000,00			
		4300				X		300,00			
	4. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy		6 900,15	30 200,00		X	X	30 200,00	X	6 900,15	
		0830		30 000,00		X					
		0920		200,00		X					
		4220				X		30 000,00			
		4300				X		200,00			
	5. Dom Dziecka		35 015,19	21 500,00		X	X	50 000,00	X	6 515,19	
		0920		1 500,00		X					
		0960		20 000,00		X					
		4210				X		20 000,00			
		4270				X		15 000,00			
		4300				X		15 000,00			
	6. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej		1 471,31	16 000,00		X	X	16 000,00	X	1 471,31	
		0920				X					
		0960		16 000,00		X					
		0970				X					
		4210				X		7 000,00			
		4250				X		7 000,00			
		4300				X		2 000,00			
	7. Zespół Szkół Leśnych		34 255,50	0,00		X	X	34 255,50	X	0,00	
		2400				X		34 255,50			
						X					
	Razem		99 710,05	168 000,00		X	X	241 755,50	X	25 954,55	
	Ogółem		719 761,05	1 760 670,00		X	X	1 834 425,50	X	646 005,55	

W odniesieniu do dochodów własnych jednostek budżetowych:

* dochody

** stan środków pieniężnych

*** źródła dochodów wskazanych przez Zarząd

**UCHWAŁA Nr XXXII/...../2009
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 27 listopada 2009 r.**

zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia ograniczeń na wodach powierzchniowych na terenie obszaru chronionego krajobrazu Zalewu Koronowskiego

Na podstawie art. 12 pkt. 11 w związku z art. 40 ust. 1, art. 42 ust.1, art. 44 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 98, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753) w związku z art. 116 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. z 2008 r. Dz. U. Nr 25 poz. 150, Nr 111 poz. 708, Nr 138 poz. 865, Nr 154 poz. 958, Nr 171 poz. 1056, Nr 199 poz. 1227, Nr 223, poz. 1464, Nr 227, poz. 1505, 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje :**

§ 1. W Uchwale Nr XV/124/2008 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 20 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń na wodach powierzchniowych na terenie chronionego krajobrazu Zalewu Koronowskiego) Dz. U. Woj Kuj-Pom. Nr 55 ,poz.880) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1.1 Z zastrzeżeniem ust 2, na wodach powierzchniowych Zalewu Koronowskiego położonych na obszarze powiatu tucholskiego wprowadza się zakaz używania jednostek pływających z włączonymi silnikami o napędzie spalinowym.

2.Zakaz nie dotyczy jachtów żaglowych z silnikami o mocy do 15 kw oraz pozostałych jednostek z silnikami o mocy do 10 kw poruszających się po wodach powierzchniowych Zalewu Koronowskiego na obszarze od granic powiatu bydgoskiego do przebiegającego nad akwenem mostu kolejowego relacji Laskowice - Złotów.”

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zarząd Powiatu Tucholskiego

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego Tomasza Sobieckiego

Uzasadnienie:

Uchwałą Nr XV/124/2008 Rady Powiatu w Tucholi z dnia 20 marca 2008 roku wprowadzono zakaz używania jednostek pływających z włączonymi silnikami o napędzie spalinowym na wodach powierzchniowych Zalewu Koronowskiego.

Rada Powiatu Bydgoskiego w uchwale Nr 96/XVI/07 z dnia 28 grudnia 2007r zezwoliła na używanie silników spalinowych o mocy 15 kW dla jachtów żaglowych oraz 10 kW dla pozostałych jednostek pływających na wodach Zalewu Koronowskiego położonych w granicach administracyjnych powiatu bydgoskiego. Granica podziału terytorialnego pomiędzy powiatami bydgoskim i tucholskim nie jest w terenie widoczna. Stan ten powodował, iż wiele osób korzystających z silników spalinowych pływało po wodach położonych na terenie powiatu tucholskiego z użyciem silnika.

Osoby te w wielu przypadkach karane były mandatami. W celu uniknięcia w przyszłości takich sytuacji postanowiono granicę, od której stosowanie silników spalinowych na terenie powiatu tucholskiego byłoby zabronione ustalić od trwałych i widocznych elementów terenowych. Takim trwałym widocznym z daleka elementem jest niewątpliwie nasyp kolejowy oraz most kolejowy relacji Laskowice - Złotów przebiegający nad wodami Zalewu Koronowskiego.

W tej sytuacji na wodach Zalewu Koronowskiego położonych od mostu kolejowego w kierunku granic powiatu bydgoskiego należy wyrazić zgodę na używanie silników spalinowych o mocy 10 kW i 15 kW podobnie jak to uczyniła Rada Powiatu Bydgoskiego w uchwale z dnia 28 grudnia 2007 r, natomiast na pozostałych wodach Zalewu Koronowskiego położonych od mostu kolejowego w kierunku miejscowości Nogawica korzystanie z silników spalinowych będzie zabronione.

Z uwagi na to, iż Zalew Koronowski zwłaszcza na odcinku położonym w granicach powiatu tucholskiego jest miejscem bytowania i lęgu wielu cennych gatunków ptactwa wodnego, a także stanowi siedlisko wielu okazów flory należało podjąć uchwałę w proponowanym brzmieniu.

**Informacja o sposobie realizacji interpelacji złożonych
podczas XXXI sesji Rady Powiatu Tucholskiego
w dniu 30 października 2009 roku**

p. Andrzej Pruszek – radny

- *przy ulicy Świeckiej w Śliwicach zostały nasadzone nowe drzewka. Tam nie wszystkie się przyjęły. Chciałby, aby skontrolować to i ewentualnie uzupełnić te, które się nie przyjęły;*

Zarząd Dróg Powiatowych dokona przeglądu dokonanych nasadzeń i je uzupełni.

p. Danuta Tyda – radna

- *prośba mieszkańców Kęsowa. Na ul. Głównej jest rozlewisko wody. Mieszka w Kęsowie od 25 lat i zawsze wygląda tam tak samo. Cała droga jest zalana. To jest centrum wsi. Rozlewisko jest dokładnie na wysokości Domu Kultury;*

Zarząd Dróg Powiatowych sukcesywnie, we współpracy z gminami, usuwa problemy wody na drogach. Często, jak we wskazanym miejscu, problemy te zostały pogłębione przez inwestycje gminne, wodociągi i kanalizacje. W Kęsowie ZDP kończy właśnie rozwiązywanie problemu wody na ul. Wyzwolenia i podejmie próbę podobnego rozwiązania problemu na ul. Głównej w przyszłym roku.

p. Wojciech Kociński – radny

- *zapytał o sprawę odwodnienia Orlika. Jak dalej będzie wyglądała ta sprawa i czy już jest rozwiązana ?*

Sprawa odwodnienia Orlika okazuje się o tyle trudna, że po zasięgnięciu opinii osób zajmujących się odprowadzeniem wody z takich obszarów okazuje się, że faktycznie ta studnia chłonna jest niewydolna. Trudno ocenić ile studni dodatkowych należałoby wykonać, żeby woda schodziła z Orlika dużo szybciej. Rozwiązaniem docelowym byłaby budowa kanalizacji odwadniającej w ul. Pocztovej. To należałoby uzgodnić z Gminą Tuchola. Wówczas po włączeniu się z Orlikiem do tej deszczówki można byłoby problem rozwiązać. Na dzisiaj trzeba ocenić, czy naprawdę budowa dodatkowych studni chłonnych będzie takim rozwiązaniem. Czekamy na intensywne opady. Chcemy zastosować szybkie rytmiczne odprowadzenie wody ze studni chłonnej poprzez pompę i zobaczyć na ile to wpływa na zejście wody z płyty boiska. Jeżeli to będzie faktycznie skutkowało to należy rozważyć dodatkową studnię, albo wykonać kanalizację deszczową. Jeżeli woda nie będzie spływała po wypompowaniu to będzie wystąpienie do wykonawcy o gwarancyjne wykonanie.

p. Krystyna Koczwarą – radna

- *poruszyła temat Zalewu Koronowskiego. Na wodach Powiatu Bydgoskiego można używać silników spalinowych o mocy do 10 kW dla jachtów motorowych i do 15 kW dla jachtów żaglowych, a na wodach Powiatu Tucholskiego nie. Niejednoznacznie określone są też granice między Powiatami, co jest poruszane na forum internetowym przez żeglarzy i motorowodniaków. Co do granicy, są zapewnienia Wicestarostów obu powiatów, że będą wspólnie pracować nad oznaczeniem tej granicy, a o silniki toczy się batalia. Zapytał ją wędkarz, czy nie można byłoby spowodować używania przez miłośników wędkowania na*

Zalewie na terenie Powiatu Tucholskiego silników spalinowych o mocy do 3kW;

W sprawie używania silników spalinowych na wodach Zalewu Koronowskiego położonych w granicach powiatu tucholskiego przekazano informację, że na najbliższą sesję Rady Powiatu Tucholskiego przygotowany zostanie projekt uchwały o zmianie uchwały Nr XV/124/2008 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 20 marca 2008 roku w sprawie ograniczeń na wodach powierzchniowych na terenie chronionego krajobrazu Zalewu Koronowskiego. Zgodnie z projektem nowej uchwały zakaz używania silników spalinowych dotyczyć będzie wód powierzchniowych na obszarach od mostu kolejowego relacji Więcbork – Pruszcz w kierunku północnym do ujścia rzeki Brdy w miejscowości Nogawica. Projekt uchwały przewiduje możliwość korzystania z silników o mocy do 10kW dla jachtów motorowych oraz 15kW dla jachtów żaglowych na wodach Zalewu Koronowskiego położonych na obszarach od mostu kolejowego relacji Więcbork – Pruszcz w kierunku południowym do granic powiatu bydgoskiego.

Ochrona tych wód położonych na północ od mostu kolejowego w kierunku ujścia rzeki Brdy do Zalewu Koronowskiego podyktowana jest koniecznością ograniczenia hałasu na obszarach chronionego krajobrazu, miejsc lęgowych i występowania rzadkich gatunków ptactwa wodnego, a także ochrony siedlisk wielu gatunków flory.

- lekarze pytają, czy powiat mógłby przed przygotowaniem budżetu wziąć pod uwagę możliwość współfinansowania z gminami i rodzicami szczepień nieobowiązkowych, ale zalecanych przeciw pneumokokom. Szczepienia obejmowałyby np. populację dwulatków. Co roku można by szczepić kolejne dzieci w tym wieku. Na dzisiaj koszt takiego szczepienia jest około 250 – 270 zł.*

Odpowiedzi udzielono podczas sesji.

Zarząd Powiatu Tucholskiego